

**TJÄNSTESKRIVELSE**  
2017-10-17  
Kommunstyrelsens kontor

Kommunstyrelsen  
Kommunfullmäktige

## **Delårsrapport per den 31 augusti 2017 och helårsprognos för Södertälje kommun**

Dnr: KS 17/178.

### **Sammanfattning av ärendet**

Resultatet för kommunen efter åtta månader är 378 mkr. Exklusive jämförelsestörande poster är resultatet 361 mkr. Prognosen för helåret 2017 är 297 mkr där 30 mkr utgör jämförelsestörande poster. Balansresultatet förväntas uppgå till 277 mkr.

I den sammanställda redovisningen har kommunkoncernen ett resultat på 712 mkr. Totalt i kommunkoncernen uppgår de jämförelsestörande posterna 33 mkr per sista augusti. Helårsprognosen för kommunkoncernen ligger på 715 mkr.

Uppföljning och prognos på uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål och inriktning i Mål och budget 2017-2019 redovisas. En samlad bild av verksamhetsmålen, med utgångspunkt i delårsbokslutet per augusti, pekar på att kommunen kommer att klara God Ekonomisk Hushållning 2017 med den sammanfattande lägesbedömningen *Ok*. Den sammanvägda bedömningen av faktorn ekonomi 2017 i God Ekonomisk Hushållning är *Bra*. Både kommunen och SKF- koncernen prognostiserar ett högre överskott än budgeterat.

### **Beslutsunderlag**

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2017-10-17  
PM 2017-10-17 med bilagor (nr 1-4)

### **Ärendet**

#### **God Ekonomisk Hushållning – prognos**

Den sammanvägda bedömningen av faktorn ekonomi i God Ekonomisk Hushållning blir *Bra*. Både kommunen och SKF- koncernen prognostiserar ett högre överskott än budgeterat. Nettokoncernskulden per invånare har minskat och kommer enligt prognosen att öka men marginellt i slutet av året och hållas inom en kontrollerad nivå. Soliditeten har ökat med 7 procentenheter under perioden.

För kommunens nio områden för verksamhetsmål visar alla nio lägesbedömningen **OK** och således är den sammanagna lägesbedömningen för *verksamhetsmålen* **OK**.

För området Södertälje kommun som *arbetsgivare* visar läget **OK**.

Den sammanfattande lägesbedömning för de tre områdena *ekonomi, verksamhetsmål och Södertälje kommun som arbetsgivare* är **OK**.

### **Förändrade förutsättningar för statlig ersättning under året**

Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga trädde i kraft den 1 juli 2017. Alla kommuner ska nu erhålla en årlig ersättning för beredskap och kapacitet för mottagandet av ensamkommande barn. Ersättningen består av två delar: dels en fast ersättning om 500 000 kronor, dels en rörlig ersättning i form av schabloner. Det nya systemet baseras i huvudsak på schabloner för att kommunerna ska få bättre planeringsförutsättningar där ersättningsnivån är förutbestämd. Ett annat syfte med de fastställda schablonerna är att förhindra att utförare tar ut orimligt höga priser för boenden för ensamkommande barn. Södertälje kommun behöver besluta om hur de nya ersättningarna för ensamkommande barn skall fördelas.

### **Uppföljning byggbonus**

Fram till augusti har 3,5 mkr av totalt 15 mkr avseende av kommunstyrelsen beslutade medel för byggbonus förbrukats. Det framgår inte i Stadsbyggnadsnämndens eller Tekniska nämndens rapport hur stor del av den beviljade byggbonusen som har tagits i anspråk till och med augusti, eller vilka aktiviteter som planerats för att använda medlen i förhållande till de av kommunfullmäktige beslutade insatsområden för byggbonusens användning.

### **Delårsresultat**

Delårsresultatet per augusti för Södertälje kommun är 378 mkr. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster är 361 mkr. Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen visar på ett resultat på 712 mkr. De jämförelsestörande posterna uppgår i kommunkoncernens resultat uppgår till 33 mkr.

Investeringsutfallet uppgår per den 31 augusti till 86 mkr, varav 46 mkr är nya KF – investeringar, 38 mkr nämndbeslutade samt 2 mkr avseende Södertäljelyftet. Investeringar totalt i kommunkoncernen uppgår till 601 mkr.

Nettokoncernskulden per invånare per sista augusti uppgår till 142,5 tkr, vilket är 10,8 tkr lägre per invånare än vid samma tidpunkt förra året.

### **Helårsprognos**

Helårsprognosen per den 31 augusti pekar på ett resultat för kommunkoncernen på 715 mkr. För kommunen pekar prognosen på ett resultat på 297 mkr, vilket är en positiv budgetavvikelse med 162 mkr. Jämförelsestörande poster beräknas uppgå till 30 mkr. Balanskravsresultatet förväntas uppgå till plus 277 mkr.

Prognosen pekar på en positiv budgetavvikelse om 162 mkr efter åtgärder och kommunstyrelsens kontors bedömning. Nämnderna står för en avvikelse om +58 mkr (+1,2 procent), och de centrala posterna står för en positiv avvikelse om 104 mkr (+1,9 procent).

Årets prognos innebär att nettokostnaderna kommer att öka från nuvarande 1,1 procent till 4,5 procent vid årets slut. Det framgår inte tydligt i nämndernas rapporter vilka händelser som kommer att orsaka denna nettokostnadsutveckling.

Av de fyra kommundelarsnämnderna prognostiserar tre en ekonomi i balans medan Hölö-Mörkö kommunalnämnd prognostiserar ett underskott på 200 tkr avseende Kyrkskolan. Arbetslivsnämnden prognostiserar ett överskott på 14 mkr, där vuxenutbildningen står för 12 mkr hänförbart till SFI och vuxenutbildningen.

Omsorgsnämnden prognostiserar ett överskott på 12,3 mkr. Prognosen baserar sig på att verksamheten inte kommer att bedrivas i den omfattning som planerats eller budgeterats. Det är särskilt tydligt inom ordinärt boende SoL, där prognosen är ett överskott på 6 mkr beroende på minskade volymer inom verksamheten hemtjänst och personligt utformat stöd, där skillnaden är väldigt stor gentemot budget. Vidare förväntas inte avsätta medel för oförutsedda händelser att förbrukas fullt ut.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på -5,8 mkr efter åtgärder och som hänförs till köp av placeringar inom barn och ungdom samt vuxen psykiatri. Socialnämnden fortsätter sitt effektiviseringsarbete för att nå en budget i balans. Sammantaget väntas effektiviseringsarbetet ge full effekt och en budget i balans från 2018.

Äldreomsorgsnämnden prognostiserar ett överskott på 24,5 mkr men hemtjänstens ekonomi har fortsatt obalans och där det förväntas ett överskott för nämndens köp av verksamhet med 43 mkr samtidigt som det prognosticerade underskottet för utförd hemtjänst i egen regi uppgår till -41 mkr. För korttidsvård och särskilt boende uppgår det förväntade överskottet till ca 10 mkr.

Överförmyndarnämnden prognostiserar ett underskott motsvarande 660 tkr för 2017. Orsaken är en ökning av antalet ensamkommande barn samt en ny ersättningsmodell från Migrationsverket från och med 1 juli 2017.

Utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott på -3,7 mkr vid årets slut exklusive höstens volymavstämning.

Kommunstyrelsen har i sin prognos beaktat höstens volymavstämning och efter ramjustering beräknas ett överskott för Utbildningsnämnden på 5,2 mkr.

Kultur och fritidsnämnden prognostiserar ett underskott på 960 tkr vid årets slut. Underskottet härleds till kostnader för kundförluster som beräknas kvarstå vid årets slut trots att nya avtal träffats med både Assyriska och Syrianska. Kultur och fritidsnämnden fick i samband med delårsrapporten i april i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram en åtgärdsplan för att uppnå en budget i balans för 2017. Enligt uppdraget ska åiterrapportering ske i samband med delårsrapporten i augusti. Kommunstyrelsen kan konstatera att någon sådan åiterrapportering ännu ej har skett.

För miljönämnden förväntas ett överskott på 550 tkr, vilket främst beror på vakanser.

Kommunstyrelsens prognos för 2017 är ett överskott på 7,7 mkr. Överskottet beror bland annat på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt förseningar av projekt.

För de centrala posterna (kassaföretaget) prognostiseras ett överskott med 239 mkr. Skatter och utjämningsystem beräknas ge ett överskott på närmare 26 mkr. I denna prognos ingår även den statliga byggbonusen med en förväntad intäkt om 15 mkr. För externa räntor och finansiella poster förväntas ett överskott om 11 mkr, huvudsakligen beroende på utdelning från Glasberga AB och Kommuninvest. Mark och exploatering inklusive fastighetsförsäljningar beräknas ge ett underskott om cirka 2 mkr. För pensioner förväntas ett underskott om drygt 14 mkr medan de ofördelade anslagen, såsom kompensationsanslag för lokal- och kapitalkostnader, beräknas ge ett överskott på 76 mkr.

Investeringarna prognostiseras nå en nivå på 247 mkr för helåret 2017 vilket motsvarar 102,2 procent av budgeterad volym. Helårsprognosen i augusti är, liksom i delårsbokslutet i april,

historisk hög. 2016 var prognosen i augusti månads delårsbokslut 70 procent av budget. Denna mer ambitiösa prognos kan vara en effekt av ett större fokus på investeringar under detta år jämfört med tidigare, men mot bakgrund av att inga avgörande förändringar gjorts i organisationen eller att extra resurser tillförts är det dock svårt att se att denna prognos kommer att uppnås. Därför kommer utfallet att följas upp i den sedvanliga återrapporteringen till kommunstyrelsen.

Utifrån uppdaterade investeringsprognoser, kassflöden och den nya befolkningsprognosen prognostiseras nettokoncernskulden per invånare uppgå till 146 tkr vid utgången av 2017. Enligt Mål & Budget är låne- och borgensramen satt till 13,4 mdkr, varav 11,9 mdkr för Telgekoncernen. Totalt har 10,8 miljarder utnyttjats vid delårsbokslutet (10,6 mdkr 2016).

### **Äskanden avseende förändring av investeringsramar**

- Samhällsbyggnadsnämnden ansöker om en utökning av ramen för KS/KF-investeringar för 2017 med 750 tkr för att täcka en försenad fakturering avseende den kommungemensamma GIS-databasen.

- Tekniska nämnden ansöker om en utökning av ramen för nämndsinvesteringar för 2017 med 7,6 mkr för att täcka en icke förutsedd investeringskostnad i Farstanäs camping.

Investeringskostnaden i Farstanäs Camping godkändes av Kommunstyrelsen i juni som finansierad inom nämndens investeringsram för 2017. Inga nya omständigheter har framkommit kring ärendet i delårsbokslutet.

- Kommunstyrelsens kontor ansöker om att utöka ramen för nämndsinvesteringar för 2017 med 2,3 mkr på grund av behov att tidigarelägga datorinköp. 2018 års ram för nämndsinvesteringar föreslås minska med motsvarande belopp.

- Kultur- och fritidsnämnden ansöker om att utöka ramen för KS/KF-investeringar för 2017 med 5,0 mkr på grund av tidigarelagd produktionsstart av Södertälje IP. 2018 års ram för KS/KF-investeringar föreslås minska med motsvarande belopp. Nämnden ansöker även om 0,6 mkr för färdigställande av Östertälje IP.

- Tekniska nämnden har beviljats 17,2 mkr inom ramen för Södertäljelyftet, att användas till åtgärder för att förbättra gatumiljö och trafiksäkerhet samt till köp av förskolebuss. Kostnaden för förskolebussen kommer att uppgå till 3,7 mkr (budgeterat 4,2 mkr). Tekniska nämnden ansöker om att omfördela de återstående 500 tkr till åtgärder inom gatumiljö och trafiksäkerhet.

### **Begäran om startbesked**

- Tekniska nämnden ansöker om startbesked för investeringen i GC-bro Syd enligt Mål och budget 2017-2019, eftersom investeringsbeloppet överstiger 5 mkr.

### **Ekonomiska konsekvenser och finansiering**

Föreslagna förändringar som innebär utökning av investeringsbudgetarna kommer att kunna finansieras med likvida medel.

Med ett prognostiserat resultat som väsentligt överstiger budgeterat målnivå finns utrymme att bevilja Socialnämnden att gå med ett underskott under 2017 om högst 5,8 mkr.

**Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunstyrelsen:**

1. Delårsbokslutet per 31 augusti 2017 godkänns.
2. Kommundelsnämnden Hölö-Mörkö ges i uppdrag att omprioritera och revidera verksamhetsramarna för att täcka underskottet på 200 tkr i Kyrkskolan.
3. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att snarast återkomma med en åtgärdsplan för att uppnå en budget i balans för 2017.
4. Tekniska nämndens hemställan om att inom Södertäljelyftet omfördela 500 tkr från köp av förskolebuss till åtgärder inom gatumiljö och trafiksäkerhet beviljas.
5. Startbesked för investeringen i GC-bro Syd beviljas.
6. Stadsbyggnadsnämnden och Tekniska nämnden ges i uppdrag att återrapportera hur beviljad byggbonus har använts eller kommer att användas senast till kommunstyrelsens sammanträde 24 november 2017.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Delårsbokslutet per den 31 augusti 2017 fastställs.
2. Socialnämndens hemställan om att få gå med underskott om 5,8 mkr för 2017 beviljas.
3. Överförmyndarnämndens hemställan om att få gå med underkost om 660 tkr avslås under förutsättning att förslaget om fördelningen av det nya ersättningssystemet för ensamkommande barn beslutas - se punkt 4.
4. Nytt ersättningssystem för ensamkommande barn fastställs enligt följande:
  - Den fasta ersättningen på 500 000 kronor för kommunens grundläggande beredskap och kapacitet för mottagande av ensamkommande barn tilldelas Socialnämnden.
  - Den engångschablon på 52 000 per barn tilldelas Överförmyndarnämnden.
  - Dygnsschabloner för ensamkommande barn och unga tilldelas Socialnämnden.
  - Att löpande i årsbokslut och delårsrapportering utvärdera effekterna av det nya förslaget för att snabbt kunna fånga upp förändrade förutsättningar och ta fram förslag på nödvändiga justeringar för berörda nämnder.
5. Projektmedel från det försenade projektet Rosenborgs grundskola om 12 900 tkr i 2017 år budget för verksamhetslokaler hos Telge Fastigheter AB omfördelas till följande investeringar:
  - 600 tkr Futurum i Järna
  - 2 000 tkr Årbokens förskola
  - 150 tkr Hölö förskola ombyggnation personalrum
  - 150 tkr Kaxberg förskola ombyggnation personalrum
  - 8 000 tkr ridstall Billsta
  - 2 000 tkr tillfällig förskola Glasberga

6. Att Samhällsbyggnadsnämndens hemställan om att utöka ramen för KS/KF-investeringar för 2017 med 750 tkr för att täcka en försenad fakturering avseende den kommungemensamma GIS-databasen för 2017 beviljas.
7. Att Kommunstyrelsens kontors hemställan om att utöka ramen för nämndsinvesteringar för 2017 med 2,3 mkr på grund av behov att tidigarelägga datorinköp beviljas.
8. Att Kultur- och fritidsnämndens hemställan om att utöka ramen för KS/KF-investeringar med 5,6 mkr 2017 beviljas.
9. Att Tekniska nämndens hemställan om att utöka ramen för nämndsinvesteringar för 2017 med 7,6 mkr för att täcka en icke förutsedd investeringskostnad i Farstanäs camping avslås.



Rickard Sundbom  
Stadsdirektör



Magnus Claesson  
Ekonomi- och finansdirektör

Handläggare: Petra Asplund Eriksson  
Enhetschef  
Ledningsstöd ekonomi  
Telefon (direkt): 08-523 042 10  
E-post: [petra.asplunderiksson@sodertalje.se](mailto:petra.asplunderiksson@sodertalje.se)

## Beslutet skickas till

*Kommunfullmäktige  
Nämnderna  
KSK/Redovisning och Ekonomisupport  
Akten*

Rapport | 2017-10-17

# Delårsrapport augusti 2017

**Dnr: KS17/178**

Magnus Claesson  
Ekonomi- och finansdirektör  
Kommunstyrelsens kontor  
Telefon (direkt): 08-523 010 90  
E-post: [magnus.claesson2@sodertalje.se](mailto:magnus.claesson2@sodertalje.se)

# Innehållsförteckning

1.	Inledning .....	5
2.	Sammanfattning .....	5
3.	God ekonomisk hushållning .....	6
4.	Uppföljning Kommunfullmäktiges mål och inriktning .....	7
4.1	Ekonomimål .....	7
4.2	Verksamhetsmål .....	7
4.3	Personalmål .....	9
5.	Delårs resultat och helårsprognos kommunen .....	9
5.1	Balanskrav .....	11
5.1.1	Balanskravsbedömning .....	11
5.2	Resultatkrav .....	11
5.3	Finansnetto .....	13
5.4	Låneskulden.....	13
5.5	Soliditet .....	14
6.	Driftsredovisning kommunen .....	14
6.1	Verksamhetens intäkter .....	14
6.2	Verksamhetens bruttokostnader .....	15
6.3	Nettokostnadsutveckling per verksamhetsområde .....	16
6.3.1	Samhällsbyggnad och miljö .....	16
6.3.2	Utbildning.....	17
6.3.3	Individ och familjeomsorg .....	18
6.3.4	Äldreomsorg.....	18
6.3.5	Kultur och fritid.....	18
6.3.6	Funktionshindrade.....	19
6.3.7	Särskilt riktade insatser .....	19
7.	Delårsresultat kommunkoncernen.....	19
7.1	Resultatkrav kommunkoncernen .....	19
7.2	Finansnetto kommunkoncernen.....	21
7.3	Nettokoncernskuld kommunkoncernen.....	21
7.4	Soliditet kommunkoncernen.....	22
7.5	Redovisningsprinciper .....	22
8.	Delårsresultat bolagskoncernen .....	22
8.1	Förvaltningsberättelse .....	22
8.1.1	Telge AB .....	23
8.1.2	Telge Bostäder.....	23
8.1.3	Telge Fastigheter .....	23
8.1.4	Södertälje Hamn.....	24
8.1.5	Tom Tits .....	24
8.1.6	Telge Nät .....	24
8.1.7	Telge Energi .....	24



8.1.8	Telge Återvinning .....	24
8.1.9	Telge Hovsjö .....	24
8.1.10	Telge Inköp .....	25
8.1.11	Telge Tillväxt .....	25
8.2	Framtida utvecklingen bolagskoncernen .....	25
8.2.1	Telge AB .....	25
8.2.2	Bolagskoncernen .....	25
9.	Personalredovisning kommunen .....	26
9.1	Personalkostnader .....	26
9.2	Personalvolym .....	26
9.3	Sjukfrånvaro .....	27
10.	Investeringar .....	28
10.1	Investeringar kommunen .....	28
10.1.1	KF-investeringar .....	30
10.1.2	Nämndbeslutade reinvesteringar .....	30
10.1.3	Södertäljelyftet .....	30
10.1.4	Reviderad investeringsbudget .....	30
10.1.5	Lokaler .....	31
10.2	Investeringar per bolag .....	34
11.	Förändrade förutsättningar för statlig ersättning under året .....	34
12.	Nämndsavsnitt .....	36
12.1	Bakgrund .....	36
12.2	Helårsprognos .....	36
12.3	Nämndernas prognos .....	36
12.4	Nämnderna sammanfattande bokslutskommentarer med måluppfyllelse .....	39
12.4.1	Järna kommundelsnämnd .....	39
12.4.2	Hölö Mörkö kommundelsnämnd .....	40
12.4.3	Vårdinge Mölnbo kommundelsnämnd .....	41
12.4.4	Enhörna kommundelsnämnd .....	42
12.4.5	Arbetslivsnämnden .....	43
12.4.6	Omsorgsnämnden .....	44
12.4.7	Socialnämnden .....	46
12.4.8	Äldreomsorgsnämnden .....	48
12.4.9	Överförmyndarnämnden .....	49
12.4.10	Utbildningsnämnden .....	50
12.4.11	Kultur- och fritidsnämnden .....	53
12.4.12	Stadsbyggnadsnämnden .....	53
12.4.13	Miljönämnden .....	55
12.4.14	Tekniska nämnden .....	58
12.4.15	KS/Ksk och politisk ledning .....	60
12.4.16	KS/centrala poster .....	61
12.4.17	Revisionen .....	61

Bilaga 1 Resultat- och balansräkning, finansiell analys och noter

Bilaga 2 Uppföljning av KF-mål och inriktning

Bilaga 3 Lån- och borgensramar

Bilaga 4 Nämndernas rapporter (finns tillgängliga på stadskansliet)

# 1. Inledning

Kommuner ska minst en gång under räkenskapsåret upprätta en delårsrapport för verksamheten. Delårsrapporten för Södertälje kommun innehåller en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat för perioden januari – augusti 2017. Rapporten innefattar också en prognos för helåret avseende ekonomi, kommunfullmäktigemål samt en kortfattad personalredovisning. I delårsrapporten ingår även kommunens bolagskoncern. Delårsbokslutet utgör en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

# 2. Sammanfattning

Resultatet för kommunen efter åtta månader är 378 mkr jämfört med 318 mkr föregående år, vilket är en resultatförbättring med 60 mkr. De jämförelsestörande posterna under perioden uppgår till 17 mkr att jämföras med 112 mkr för motsvarande period 2016. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster är 361 mkr och är en förbättring med 155 mkr jämfört med delårsbokslutet 2016.

Helårsprognosen visar på ett positivt resultat på 297 mkr att jämföra med det budgeterade resultatet på 135 mkr. Helårsprognosen exklusive jämförelsestörande poster beräknas bli 267 mkr och innebär en förbättring med 28 mkr jämfört med årsresultatet för 2016. En successiv resultatförsämring kommer att ske under hösten när kostnader för årets intjänande av semesterbokförs. Årets prognos innebär att nettokostnaderna beräknas öka från nuvarande 1,1 procent till 4,5 procent vid årets slut. Dock framgår det inte tydligt i nämndernas rapporter vilka händelser som kan orsaka denna nettokostnadsutveckling.

Det finansiella målet att resultatet ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkterna kommer att uppnås (4,8 %) och budgetavvikelse beräknas till +162 mkr år 2017, där nämnderna står för en avvikelse om +58 mkr (+1,2 procent), och de centrala posterna står för en avvikelse om +104 mkr (+1,9 procent).

Kommunens investeringar till och med sista augusti uppgår till 88 mkr, vilket är 20 mkr mer än vid samma tidpunkt förra året. Av dessa utgör 46 mkr nya KF – investeringar, 40 mkr nämndbeslutade samt 2 mkr Södertäljelyftet.

Hittills har 37 procent av 2017 års budgeterade investeringar på 241 mkr genomförts under årets första åtta månader, att jämföra med 28 procent för 2016.

Prognosen för helåret 2017 är 247 mkr, vilket motsvarar 102,2 procent av beslutad investeringsram i Mål och budget 2017-2019.

Bolagskoncernens resultat per 31 augusti uppgår till 340 mkr efter beräknad skatt. Det prognostiserade resultatet för helåret är 424 mkr.

Bolagskoncernens investeringsnivå per 31 augusti uppgår till 515 mkr jämför med budget på 860 mkr. Den lägre takten beror på förseningar av byggnationer av hyreshus, ett antal förseningar av kommunala verksamhetslokaler samt förseningar i ett antal infrastrukturprojekt.

Sammantaget visar Södertälje kommunkoncern, efter koncernmässiga justeringar på 6 mkr, ett positivt resultat på 712 mkr per 31 augusti 2017, vilket är 32 mkr lägre än motsvarande period föregående år. Totalt för kommunkoncernen uppgår de jämförelsestörande posterna till 33 mkr att jämföra med föregående års 289 mkr. Prognosen för kommunkoncernens resultat ligger på 715 mkr.

Nettokoncernskulden per invånare är per sista augusti 142,5 tkr, vilket är cirka 4 tkr lägre än vid årsbokslutet 2016. Utifrån de prognosticerade investerings- och resultatnivåerna för resterande delen av 2017 visar prognosen för helåret en nettokoncernskuld per invånare på cirka 146,0 tkr.

Södertälje kommunkoncernens balansomslutning är 15 841 mkr per 31 augusti 2017 jämfört med 16 108 samma period föregående år. Soliditeten exklusive pensionsåtaganden uppgår till 31,2 procent jämfört med samma tidpunkt föregående år då den låg på 24,2 procent.

I samband med tertialrapporten i augusti ska en uppföljning av kommunfullmäktiges mål redovisas. Den sammanfattande lägesbedömningen för verksamhetsmålen är genomgående Ok vilket framgår i nedanstående tabell.

#### Sammanfattande lägesbedömning för verksamhetsmålen:

Verksamhetsområde	Lägesbedömning
Hållbara Södertälje	Ok
Attraktiva Södertälje	Ok
Utbildning	Ok
Särskilt riktade satsningar	Ok
Individ och familjeomsorg	Ok
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Ok
Äldreomsorg	Ok
Kultur- och fritid	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Ok

I arbetet med personalmål pågår projektet Hållbar arbetshälsa och har lett till att fler medarbetare är friska. Sjukfrånvaron har minskat med 0,6 procentenheter till 6,9 procent. Bristen på utbildad personal inom vård, omsorg och skola är en utmaning och arbetet med att stärka kommunens position som en attraktiv arbetsgivare blir allt viktigare i konkurrens på medarbetare. En kompetensförsörjningsstrategi kommer att tas fram och en lönekartläggning för jämställda löner pågår under hösten och kommer att presenteras i samband med årsredovisningen.

### 3. God ekonomisk hushållning

I Södertälje kommun innebär God ekonomisk hushållning att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv för att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader. Bedömningen av god ekonomisk hushållning väger samman ett ekonomiskt- och ett verksamhetsperspektiv med personalperspektivet. De finansiella målen handlar om kommunens finansiella ställning och utveckling vilka behövs för att betona att ekonomin sätter ramarna för i vilken omfattning verksamheten kan bedrivas. Verksamhetsperspektivet handlar om

kommunens förmåga att bedriva verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger på så sätt ihop för att god ekonomisk hushållning ska uppnås och ge en kostnadseffektiv verksamhet.

I uppföljningen av kommunfullmäktigemålen framgår det inte tydligt vad måluppfyllelsen är med avseende på kvalitet och effektivitet. En allmän definition av mätning av effektivitet är uppnådda resultat i förhållande till insatta resurser. Ett sätt att säkra kvalitet är att jämföra sig med andra kommuner genom benchmarking vilket underlättar för medborgarna att se hur väl verksamheten uppfyller kommunens verksamhetskrav. Utifrån nuvarande målstruktur bedöms merparten av KF-målen nå en lägesbedömning som är **OK** vid årets slut. Sammantaget med förklaringar och omständigheter för de KF-mål som inte förväntas nå måluppfyllelse är kommunstyrelsens sammantagna bedömning att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning.

Ekonomimål	<b>Bra</b>
Verksamhetsmål	<b>Ok</b>
Personalmål	<b>Ok</b>
Kommunens sammanfattande bedömning: <b>Ok</b>	

## 4. Uppföljning Kommunfullmäktiges mål och inriktning

För Södertälje kommun har kommunfullmäktige fastställt fyra finansiella mål, 27 verksamhetsmål och fyra personalmål. Sammantaget förväntas alla kommunfullmäktiges mål nå en god lägesbedömning, några indikatorer kopplade till mål har en viss eftersläpning i uppföljningen och kommer att följas upp i samband med årsredovisningen.

### 4.1 Ekonomimål

Prognosen för kommunens helårsresultat är 267 miljoner kronor exklusive jämförelsestörande poster vilket är 158 mkr över målet. Prognosen för målet är 4,8 procent, följaktligen 2,8 procentenheter över det finansiella målet. Helårsprognosen för bolagskoncernen är 424 mkr vilket är 87 mkr över målet. Det tredje finansiella målet, nettokoncernskulden har minskat något men är fortsatt hög i jämförelse med andra kommuner. Kommunkoncernen skall eftersträva en långsiktig tillväxt i balans och det fjärde finansiella målet är att öka kommunkoncernens soliditet. Soliditeten för perioden uppgår till 31,2 procent (24,2 procent).

### 4.2 Verksamhetsmål

Av de nio kommunfullmäktige målen för Hållbara Södertälje uppnår målet ”Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka” en god lägesbedömning där nästan alla livsmedelkategorier har ökat. Två KF-mål uppnår inte en god lägesbedömning, det ena målet som har brister i lägesbedömningen är ”Barn och ungas livsvillkor ska förbättras”, där pekar indikatorerna på barnfattigdom, på en svag förbättring även om barnfattigdomen är högre i Södertälje i jämförelse med riket. Förekomsten av barnmisshandel har å andra sidan ökat, och är betydligt högre i Södertälje än både i riket och i Stockholms län. Det andra KF-målet ”Andelen

*vuxna och barn med bra självskattad psykisk och fysisk hälsa ska öka*” visar indikatorerna liksom analysen på en negativ hälsotrend jämfört med föregående år. De övriga sex KF-målen uppnår en *OK* lägesbedömning bland annat har ett trygghetsutskott, med representation från kommunkoncernen, polisen, Centrumföreningen och Securitas bildats och arbetar aktivt med att finna förbättringsåtgärder och lösningar för att öka tryggheten. Ett samarbete med demokratiambassadörerna och Demokratacentret pågår med syftet att öka möjligheterna för individers inflytande och involvera civilsamhället i demokratiarbetet. För att större hänsyn till naturvärden ska tas inom kommunen är inriktningen att höja kunskapsnivån bland annat genom Naturskolan och en digital naturkarta där kunskap om naturvärden samlas på ett överskådligt och sökbart sätt.

Många insatser görs för att skapa förutsättningar för att förbättra service och tillgängligheten och för ett Attraktivare Södertälje. I samband med årsbokslutet kommer en djupare analys genomföras av 2017 års resultat av Nöjd Region Index och Nöjd Kund Index.

Fullmäktige har satt tre mål för verksamhetsområdet samhällsbyggnad och offentlig miljö, där målet *”Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva på ska förbättras”* kommer att följas upp i årsbokslutet. För det andra målet *”Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka”* är måluppfyllelsen god då prognosen för helåret är 429 (322) bostäder kommer att färdigställas. Det tredje målet *”Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen, som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument, ska ligga kvar på hög nivå”* har måluppfyllelsen ökat med 3 procentenheter till 89 procent.

När det gäller fullmäktiges mål för utbildning *”Resultaten i förskolan, skolan och vuxenutbildningen ska förbättras”* följs en mängd resultat upp genom det systematiska kvalitetsarbetet. Inom samtliga kunskapsområden för förskolan har resultaten försämrats. Orsaker till detta är till följd av en mer kritisk bedömning än tidigare år och därtill en hög personalomsättning. För högre måluppfyllelse har förskolan en mängd insatser, exempelvis, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, praktiktäna utvecklingsarbete, strategier för pedagogisk dokumentation och att utveckla grupputvecklingssamtalen.

Grundskolan har under många år haft en positiv utveckling av meritvärdet. I år har dock meritvärdet minskat marginellt jämfört med föregående år. Behörigheten till yrkesprogram på gymnasiet har ökat mellan åren medan behörigheten till gymnasiala högskoleförberedande program i princip är oförändrad. Andelen elever som gått ut gymnasiet med behörighet till högskolan har minskat från de högskoleförberedande programmen, medan andelen elever från gymnasieskolans yrkesprogram med behörighet till högskolan har ökat.

Kommunfullmäktigemålet under särskilt riktade insatser *”Andelen Södertäljebor med egen försörjning ska öka”* bedöms *OK* i måluppfyllelsen. Andelen av befolkningen som fått försörjningsstöd under året minskar. Till och med juni var andelen 4,3 procent av befolkningen, att jämföra med 5,0 procent motsvarande period förra året.

Kommunfullmäktiges mål för Individ och familjeomsorg, Verksamhet för personer med funktionsnedsättning och Äldreomsorg följs upp genom Socialstyrelsens årliga brukarundersökning för *”Delaktighet och kvalitet i insatserna”*. Resultatet av brukarundersökningen presenteras i årsbokslutet.

För kultur- och fritidsverksamheten har kommunfullmäktige fem mål där tre får *OK* och två får *Bra* i lägesbedömningen. Ett kulturpolitiskt program håller på att tas fram för att kunna tillgodose medborgarnas behov och önskemål. Utbudet har breddats med bland annat flera möjligheter till idrottsaktiviteter och programverksamhet. De flesta verksamheter har haft ett ökat antal besök jämfört med samma period i fjol. Bibliotekslånen minskar, en trend som syns i hela landet, men utlåning av e-media ökar. Mätning av flickors deltagande i idrottsaktiviteter visar att den procentuella andelen i likhet med vårterminen i fjol är 36,2 procent. Många åtgärder vidtas för att öka flickornas deltagande och ett kontinuerligt arbete pågår för att idrottsaktiviteter och aktiviteter på fritidsgårdar ska vara av intresse för alla ungdomar och främst flickor.

#### Sammanfattande lägesbedömning för verksamhetsmålen:

Verksamhetsområde	Läge
Hållbara Södertälje	<i>Ok</i>
Attraktiva Södertälje	<i>Ok</i>
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	<i>Ok</i>
Utbildning	<i>OK</i>
Särskilt riktade insatser	<i>Ok</i>
Individ och familjeomsorg	<i>Ok</i>
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	<i>Ok</i>
Äldreomsorg	<i>Ok</i>
Kultur- och fritid	<i>Ok</i>

#### 4.3 Personalmål

Projektet Hållbar arbetshälsa pågår och har lett till att fler medarbetare är friska. Sjukfrånvaron har minskat med 0,6 procentenheter till 6,9 procent.

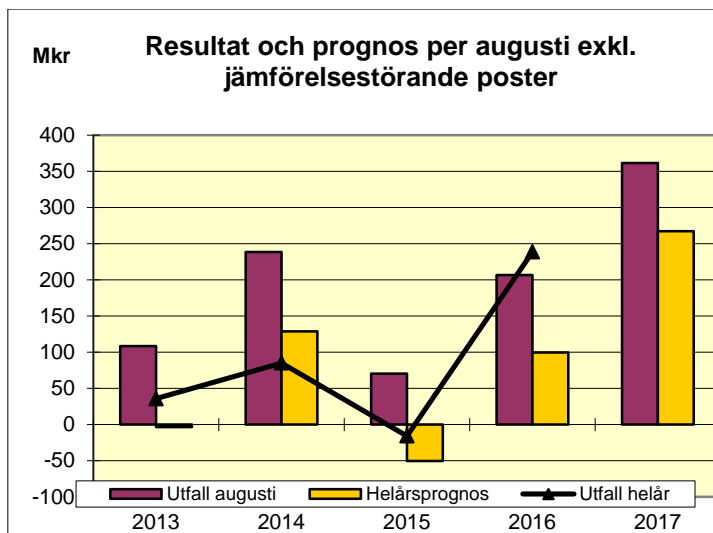
Bristen på utbildad personal inom vård, omsorg och skola är en utmaning och arbetet med att stärka kommunens position som en attraktiv arbetsgivare blir allt viktigare i konkurrensen om medarbetare. En kompetensförsörjningsstrategi kommer att tas fram och en lönekartläggning för jämställda löner pågår under hösten och kommer att presenteras i samband med årsredovisningen.

## 5. Delårs resultat och helårsprognos kommunen

Resultatet efter åtta månader är 378 mkr jämfört med 318 mkr förra året, en resultatförbättring med 60 mkr. De jämförelsestörande posterna under perioden uppgår i år till 17 mkr att jämföras med 112 mkr för samma period 2016. Exkluderas de jämförelsestörande posterna är resultatet 361 mkr och har förbättrats med 155 mkr jämfört med delårsbokslutet 2016.

Helårsprognosen visar också på ett positivt resultat för året, med ett totalt resultat på 297 mkr jämfört med det budgeterade resultatet 135 mkr. Prognosen exklusive jämförelsestörande poster beräknas bli 267 mkr, vilket är en förbättring med 28 mkr gentemot årsbokslutet 2016. Det

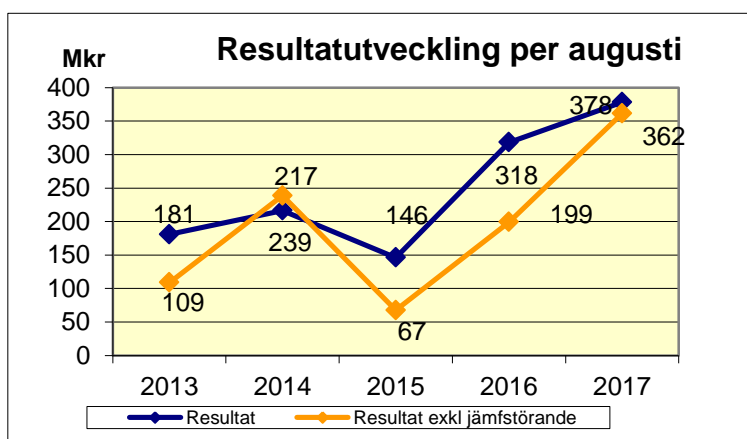
finansiella målet att resultatet ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkterna kommer att uppnås (4,8 %).



En successiv resultatförsämring kommer att ske under hösten när kostnader för årets intjänande av semester bokförs. Träffsäkerheten i prognoserna varierar mellan åren. Historiskt brukar delårsbokslutet per augusti ofta vara väsentligt bättre än vad det slutliga resultatet för året sedan blir. Orsaken till detta är att vissa verksamheter är mer kostnadsintensiva under hösten.

Årets prognos innebär att nettokostnaderna kommer att öka från nuvarande 1,1 procent till 4,5 procent vid årets slut. Det framgår inte tydligt i nämndernas rapporter vilka händelser som kommer att orsaka denna nettokostnadsutveckling.

Resultatförbättringen i verksamheten har skett under årets första 8 månader genom att nettokostnaderna har en betydligt lägre ökningstakt än skatteintäkterna. Nettokostnadsökningen är 37 mkr (1,1 %) och skatteintäkterna har ökat med 192 mkr (5,5%).



Det är positivt att kommunen hittills har hållit ned sina kostnader i verksamheten i en tid med god utveckling i samhällsekonomin, då kostnader tenderar att öka under högkonjunktur. Skattetillväxten överstiger den samlade nettokostnadsökningen med god marginal, vilket ger grunden till resultatförbättringen hittills i år.



## 5.1 Balanskrav

Definitionen av balanskravet innebär att kommunen ska upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravets syfte är att stärka kommunens förutsättning för en god ekonomisk hushållning. Om det uppstår ett negativt resultat måste kommunen hämta in underskottet under de närmast följande tre åren. Balanskravsresultatet är årets resultat justerat med de poster som inte hänför sig till den egentliga verksamheten, t.ex. en realisationsvinst ingår inte i balanskravsresultatet.

### 5.1.1 Balanskravsbedömning

Det ackumulerade balansresultatet uppgick till 856 mkr vid årsbokslut 2016. Helårsprognosen för 2017 visar på ett positivt resultat på 297 mkr, som efter justering för reavinster uppgår till 277 mkr. Under 2017 beräknas medel för den sociala fonden vara oförändrade mot delårsbokslutet, medan bostadsfonden beräknas förbrukas i sin helhet under året. Det ackumulerade balansresultatet förväntas därmed uppgå till 1 154 mkr.

Balanskravsutredning, mkr	2014	2015	2016	2017 aug	2017 prognos
Resultat enl. resultaträkning	116	153	416	378	297
<i>Balanskravsjusteringar:</i>					
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-10	-18	-46	-13	-20
Orealiserade förluster i värdepapper	1				
Resultat efter balanskravsjusteringar	107	135	370	365	277
Reservering/användning resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Balanskravsresultat	107	135	370	365	277
<i>Justering av synnerliga skäl:</i>					
Sänkning av diskonteringsränta pensioner					
Resultat efter synnerliga skäl	107	135	370	365	277
<i>Avsättning/disposition av resultat</i>					
Avsättning/användning bostadsfond			-15	4	15
Avsättning till/ ianspråktagande av sociala fond			1	6	6
Avsättning/användning av medel 2013 till utsatta stadsdelar	6	7	6	0	0
<i>Delsumma</i>	<i>113</i>	<i>142</i>	<i>362</i>	<i>375</i>	<i>298</i>
<b>Ackumulerat balansresultat</b>	<b>352</b>	<b>494</b>	<b>856</b>	<b>1 231</b>	<b>1 154</b>

## 5.2 Resultatkrav

Resultatkravet ingår i det finansiella målet att nå en finansiell stabilitet som bibehåller förmågan att även i framtiden producera service på nuvarande nivå. Årets fastställda resultatkrav av skatteintäkter och generella statsbidrag är 2,0 procent, exklusive jämförelsestörande poster, prognosen på helåret beräknas uppgå till 4,8 procent. Den största orsaken till resultatförbättringen kan hänföras till den löpande verksamheten i och med att nettokostnaderna har en betydligt lägre ökningstakt än skatteintäkterna. Nettokostnaderna som uppgår till 3 352 mkr har ökat med 132 mkr jämfört med föregående år samma period. Exkluderas de jämförelsestörande posterna uppgår nettokostnadsökningen även i år till 1,1 procent (37 mkr).

Den egna kommunalskatten har ökat med 119 mkr medan de övriga statsbidragen ökat med 74 mkr. Skatteintäkterna baserar sig på SKL:s augustiprognos.

Resultat mkr	Delår aug 2013	Delår aug 2014	Delår aug 2015	Delår aug 2016	Delår aug 2017	Prognos helår 2017	Helår 2016
Resultat enligt resultaträkning	+181	+216	+146	+318	+378	+297	+416
<i>Justering för jämförelsestörande poster:</i>							
Reavinster (netto)	-4	-6	-10	-21	-13	-20	-46
Exploateringsresultat	-40	-3	-38	-91	-4	-10	-127
Återbetalning av AFA-försäkring	-58		-27				
Sänkning av diskonteringsräntan pensioner	+30						
Flyktingschablon från 2011/2012							-4
Nedskrivning fordran		+31					
<i>Summa jämförelsestörande poster</i>	<i>+72</i>	<i>+22</i>	<i>-78</i>	<i>-112</i>	<i>-17</i>	<i>-30</i>	<i>-177</i>
<b>Underliggande resultat i verksamheten</b>	<b>+109</b>	<b>+238</b>	<b>+68</b>	<b>+206</b>	<b>+361</b>	<b>+267</b>	<b>+ 239</b>

Enligt prognosen förväntas skatteintäkterna öka med 4,9 procent under 2017 och nettokostnaderna med 4,5 procent.

De jämförelsestörande posterna<sup>1</sup> uppgår till 17 mkr och förbättrar resultatet för perioden. Jämfört med föregående år har förändringen av dessa poster inneburit att resultatet per augusti försämrats med 95 mkr, då exploateringsvinsterna är 87 mkr lägre och realisationsvinsterna är 8 mkr lägre än samma period 2016.

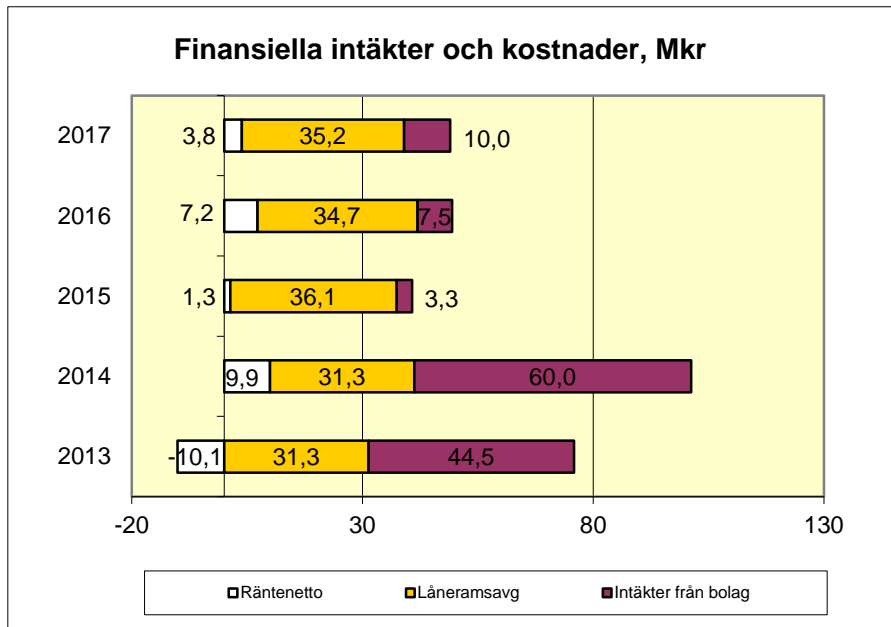
Utveckling i procent	Delår aug 2013	Delår aug 2014	Delår aug 2015	Delår aug 2016	Delår aug 2017	Prognos helår 2017	Helår 2016
Skatteintäkter	4,4	4,4	3,1	5,0	5,5	4,9	4,6
Verksamhetens nettokostnad	3,1	4,6	3,7	0,0	4,1	7,6	-0,4
Verksamhetens nettokostn exkl jämförelsestörande poster	3,6	0,4	6,8	1,1	1,1	4,5	0,8

I diagrammet ovan visas skatte- och nettokostnadsutvecklingen över tiden vid delårsboksluten i augusti. Nettokostnadsökningen har under de fem senaste åren varit lägre än skatteutveckling bortsett från 2015, samtidigt som skatteutvecklingen har legat på en relativt jämn nivå tidigare år, vilket är bra för en hållbar ekonomisk utveckling.

<sup>1</sup> Jämförelsestörande poster är huvudsakligen poster av engångskaraktär.

### 5.3 Finansnetto

Kommunens finansnetto är positivt, dvs. de finansiella intäkterna överstiger de finansiella kostnaderna. I finansnettot ingår intäkter från kommunens bolag i form av utdelningar, borgens- och låneramsavgifter från bolagen, in-och utlåningsränta samt andra finansiella kostnader och intäkter.

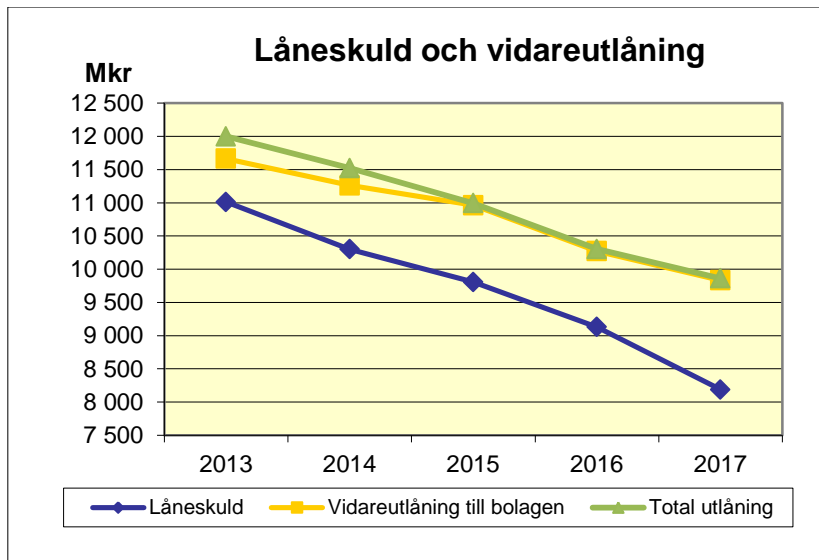


I augustibokslutet uppgår finansnettot till 50 mkr, vilket är 0,6 mkr lägre jämfört med förra året. Försämringen beror på att räntan för pensionsskulden i år är 5 mkr högre än förra året, men uppvägs av bland annat utdelning på aktier som i år är 3 mkr högre och att låneramsavgiften kommunen erhållit är något högre. Räntenettet har minskat med 3 mkr.

I helårsprognosen förväntas finansnettot bli 65 mkr, vilket är 11 mkr bättre än budget, detta beror främst på aktieutdelning från Glasberga.

### 5.4 Låneskulden

Kommunens totala låneskuld till kreditinstitut per sista augusti uppgår till 8,2 mdkr. Låneskulden har minskat med 943 miljoner kronor sedan augusti förra året. Utlåningen uppgår till 9,8 mdkr, kommunen lånar ut 1,8 mdkr av egna medel. Vidareutlåningen till kommunens bolag uppgår netto till 9,8 mdkr. Till föreningslivet har kommunen lånat ut 30 mkr. En ökning har skett med 503 mkr kronor de senaste tolv månaderna.



Bolagens nettolåneskuld har minskat med 439 mkr.

Enligt Mål och budget är låne- och borgensramen satt till 13,4 mdkr, varav 11,9 mdkr för bolagskoncernen. Totalt har 10,8 mdkr utnyttjats vid delårsbokslutet (2016 10,6 mdkr).

### 5.5 Soliditet

Soliditeten för kommunen uppgår till 30,0 procent, vilket är en förbättring med 4,3 procentenheter sedan augusti 2016. Ökningen beror främst på positiva resultat och en lägre vidareutlåning till bolagen. I jämförelse med årsbokslutet har soliditeten ökat med 3,0 procentenheter. Förbättringen av soliditeten sedan årsskiftet beror främst på det stora positiva resultatet för augusti.

## 6. Driftsredovisning kommunen

Driftsredovisning redovisar intäkter och kostnader för den löpande verksamheten. Den kommenteras även enligt samma indelning som kommunens budget per verksamhetsområde: Utbildning, särskilt riktade insatser, social omsorg, funktionshindrade, äldreomsorg, kultur och fritid, samhällsbyggnad och miljö samt övrig verksamhet.

### 6.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 687 mkr per augusti. De jämförelsestörande posterna uppgår till 17 mkr. Intäkterna har ökat med 101 mkr (17,7 %). Driftsbidragsintäkterna har ökat med 89 mkr varav 23 mkr kommer från Skolverket. Intäkterna har förbättrats med 19 mkr avseende fakturering för gatukostnadsersättningen gällande Glasberga sjöstad. Återsökning av statliga bidrag avseende kostnader för flyktingar har gett 20 mkr mer än föregående år samma tidpunkt, och hör främst till utbildningsområdet 8 mkr, ensamkommande flyktingbarn 6 mkr, samt inom LSS för boende med särskild service 2 mkr. Hemtjänsten har i år återsökt merkostnader på 4 mkr.

Kommunen har även fått 9 mkr mer i EU-bidrag som avser projektet Matlust med 1 mkr och projektet "MAP 2020" vars syfte är att hjälpa personer att nå egen försörjning med 8 mkr.

Dessutom har kommunen erhållit driftbidrag från Arbetsförmedlingen för extratjänster på 6 mkr.

## 6.2 Verksamhetens bruttokostnader

Verksamhetens bruttokostnader uppgår till 3 982 mkr och har ökat med 140 mkr.

Typ av kostnad	Ökning 2017		Ökning 2016	
	%	mkr	%	mkr
Personal <sup>2</sup>	4,8	96	2,8	55
- varav löner	4,2	57	3,3	44
Lokaler och anläggningar	2,9	13	-8,6	-43
Inventarier o utrustning	8,1	8	9,2	8
Material och tjänster (inkl bemanningstjänster)	5,3	11	9,1	17
Köp av verksamhet/entreprenader	1,5	13	1,1	10
Transfereringar	-0,4	-1	4,2	9
Summa	3,6	140	1,5	56

**Maskiner och utrustning** är den kostnadspost som även i år ökat mest, med 8 mkr (8,1 procent). Kostnaden för inköp av datorer har ökat då kommunen köpt loss tidigare leasade datorer. Kostnadsökningen ligger på drift, service och underhåll av datorer som ökat med 5 mkr (12,5 procent). Anskaffning av licenser och programvaror har ökat med 2 mkr (26,4 procent). Kommunen har även köpt in trygghetslarm för drygt 1 mkr mer än vid delårsbokslutet förra året.

Kategorin **material och tjänster** har ökat med 11 mkr (5,3 procent). Den största ökningen avser skolskjutstaxi som ökat med 3 mkr, bemanningstjänster har ökat med 2 mkr och avser främst administrativa tjänster inom kommunstyrelsens kontor. Kostnaderna för hygien, läkemedel och sjukvård har ökat med knappt 1 mkr. Externa konsultköp har ökat med 6 mkr, där den tekniska förvaltningen har köpt konsulttjänster för 4 mkr med från byggbonusen. Stadsbyggnadskontoret har ökat sina konsultköp inom fysisk planering och stadsbyggnad med 1 mkr. Inom den kommunövergripande funktionen har köpen ökat med 2 mkr med bland annat kostnader för arkitekter, för mätningar, analyser samt sammanställningar för vissa fysiska platser i kommunen medan arbetslivskontoret har minskat sina konsultköp med -1 mkr.

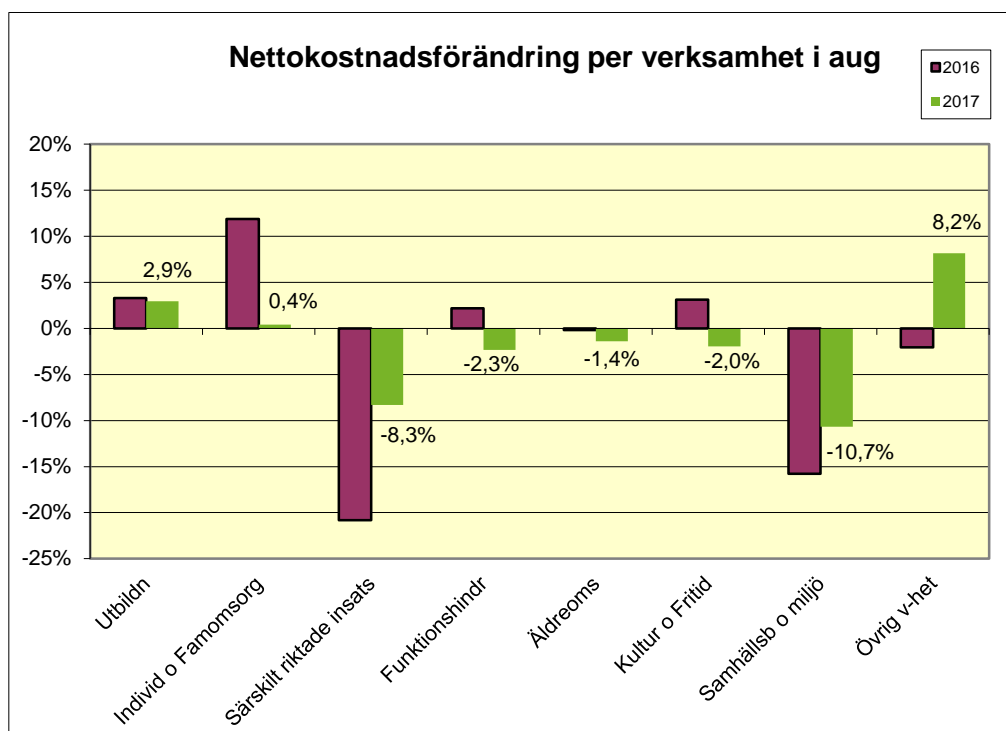
Drift och underhåll av **lokaler och anläggningar** har hittills i år ökat 13 mkr (2,9 procent). Lokalhyrorna har ökat med 7 mkr (1,7 procent), medan markhyror och arrenden ökat med 2 mkr. Driftskostnaderna för yttre renhållning har ökat med 2 mkr, på grund av att kommunen numera sköter renhållningen även till bolagen. Därför har även intäkterna ökat.

<sup>2</sup> För personalkostnader se avsnittet Personalredovisning

Kommunens **köp av verksamhet** från externa utförare har i år ökat med 13 mkr (1,5 procent). De ökade köpen sker både inom offentlig regi och inom den privata sektorn. Ökningen sker framförallt inom utbildningsområdet med totalt 55 mkr, varav förskolan 6 mkr, grundskola 16 mkr, gymnasieskolan 13 mkr, kommunala vuxenutbildningen 18 mkr och särskolan 2 mkr. För den kommunala vuxenutbildningen har avtalet för SFI sagts upp och verksamheten bedrivs i egen regi. Minskningen av externa köp av verksamhet har skett inom äldreomsorgen -12 mkr, funktionshindrade -11 mkr, individ och familjeomsorg -10 mkr samt inom flyktingmottagningen på -8 mkr.

### 6.3 Nettokostnadsutveckling per verksamhetsområde

Nästan alla verksamhetsområden har en lägre nettokostnadsutveckling än den genomsnittliga ökningen av skatteintäkterna. Nedan följer en redovisning per verksamhetsområde utifrån tillväxttakt. Jämförelsestörande poster har exkluderats.



Den verksamhet som ökat mest är den så kallade övriga verksamheten (kommun- och förvaltningsövergripande verksamheter), som ökat med 23 mkr (8,2 procent). Här ingår en semesterskuldsskillnad som inte gått att belasta på rätt verksamhetsområde.

#### 6.3.1 Samhällsbyggnad och miljö

Samhällsbyggnad och miljö har en nettokostnadsökning på 5 mkr (4,8 procent), där miljö och hälsa står för en ökning på 1 mkr (22,4 procent) som främst avser ökade personalkostnader, och samhällsbyggnad med en ökning på 4 mkr (3,9 procent). Intäkterna har ökat med 25 mkr varav

19 mkr avser en gatukostnadsersättning som fakturerats Glasberga KB för byggandet av området Glasberga sjöstad. På kostnadssidan har personalkostnaderna ökat med 10 mkr (13,9 procent) bland annat inom verksamheterna för parkering, näringslivsfrämjande åtgärder samt inom gatu- och väghållning. Den stora ökningen beror på att fler vakanta tjänster tillsatts och att fler medarbetare anställts då kommunen tagit över trafikövervakningen på bolagens mark. Kategorin övriga externa kostnader har ökat med 10 mkr, där konsultarvoden står för 7 mkr. Lokalkostnaderna har ökat med 2 mkr (4,6 procent) och avser främst vinterväghållning samt barmarksrenhållning. Lämnade bidrag har ökat med 3 mkr och avser ett bidrag till Kungliga Tekniska högskolan för satsning på hållbar produktion i Södertälje.

### 6.3.2 Utbildning

Verksamhetsområdet utbildning har totalt ökat med 43 mkr (2,9 procent). Den största ökningen har skett inom vuxenutbildningen som ökat med 14 mkr. De externa intäkterna har ökat med 3 mkr som avser driftbidrag från staten avseende yrkesutbildning för olika inriktningar. Även intäkterna för försäljning av SFI-undervisning och gymnasieplatser till andra kommuner har ökat.

På kostnadssidan har personalkostnaderna ökat med 2 mkr (6 procent), entreprenad och köp av verksamhet har inom vuxenutbildningen ökat med 18 mkr. Köp från andra kommuner är i stort sett oförändrade men köp från den privata sektorn framförallt avseende gymnasieplatser och SFI-undervisning har ökat med 17 mkr respektive med 1 mkr. Hittills har samtliga sökanden kunnat antas till sin utbildning, vilket inte kunnat ske tidigare. Lämnade bidrag har minskat med 3 mkr för verksamhetsområdet Utbildning (Kungliga Tekniska Högskolan).

*Förskolan* har en nettokostnadsökning på 10 mkr (2,7 procent). Antalet förskoleelever har totalt ökat med 80 elever (1,4 %). De externa intäkterna har ökat med 6 mkr (12,1 %) till följd av bl.a. högre intäkter för försäljning av förskoleplatser. Även driftbidragen har ökat i form av ersättning från Försäkringskassan med 3 mkr samt att kommunen återsökt för merkostnader gällande extratjänster med 2 mkr. Kostnaderna har ökat med totalt 16 mkr (3,9 %) där framförallt köp av verksamhet ökat 6 mkr (12,5 procent) som skett från den privata sektorn. Personalkostnaderna har ökat med 9 mkr (3,6 %) medan lokalkostnaderna ökat med 2 mkr (2,4 %).

*Särskolan* har ökat sina intäkter med 1 mkr (2,2 procent) från Skolverket och Arbetsförmedlingen. På kostnadssidan har personalkostnaderna ökat med 1 mkr (4,2 procent) och köp av verksamhet har ökat med 2 mkr (10,2 procent) för den obligatoriska särskolan.

*Grundskolan* är det utbildningsområde som ökat sina intäkter mest i kronor, 14 mkr (2,0 %). Elevantalet har ökat med 262 elever (1,6 procent). Inom grundskolan är det 74 procent av eleverna som väljer kommunens egna skolor vilket är en minskning med 3 procentenheter mot förra årets delårsbokslut. Inom grundskolan har de externa intäkterna ökat med 29 mkr (64,8 %). Det är framförallt driftbidragen som ökat från Skolverket med 18 mkr, Arbetsförmedlingen med 2 mkr för extra tjänster, återsökning av extra kostnader från staten 4 mkr. På kostnadssidan har personalkostnaderna ökat med 25 mkr (6,1 procent), köp av verksamhet med 16 mkr (9,9 procent).

*Gymnasieskolans* nettokostnader har ökat med 3 mkr (1,4 procent). Antalet gymnasieelever har ökat med 0,2 procent. Antalet som väljer gymnasieskola utanför egen regi har ökat med 4 procentenheter och uppgår nu till 71 procent. Däremot har antalet elever från andra kommuner som valt kommunens gymnasieutbildningar ökat med 3 procentenheter till 19 procent av kommunens totala elevantal. Gymnasieskolan har ökade intäkter i form av driftbidrag, från Skolverket med 4 mkr, återsökningar från staten 3 mkr, och även försäljningen till andra kommuner med 5 mkr. Personalkostnaderna har ökat med 3 mkr (4,2 procent) medan kostnaderna för köp av platser ökat med 8 mkr (8,3 procent).

#### 6.3.3 Individ och familjeomsorg

Inom individ och familjeomsorg har nettokostnaderna ökat med 1 mkr (0,4 procent), där barn och ungdomsvården ökat med 1 mkr samtidigt som vuxenvården minskat med -1 mkr. Socialjouren har ökat sina personalkostnader med 1 mkr, då man startat upp en ny familjecentral. Inom barn och ungdomsvården har personalkostnaderna ökat med 7,1 procent samtidigt som köp av verksamhet minskat med 16,5 procent. Köpen beror till stor del på att verksamheten konsekvent arbetat med att minska antalet dyra konsulentstödda familje- och jourhem, men även på att andelen LVU-placeringar varit färre än föregående år. Personalkostnadsökningen beror bland annat på att antalet medarbetare utökats inom öppenvård och myndighet.

#### 6.3.4 Äldreomsorg

Nettokostnader inom äldreomsorgen har minskat med -6 mkr (1,4 procent). De externa intäkterna har ökat med 11,3 procent och då främst avseende driftbidrag för återsökningar för kostnader från staten och bidrag från Socialstyrelsen avseende ökad bemanning, medan de externa kostnaderna minskat med 0,4 procent. Personalkostnaderna har ökat med 8 mkr (2,9 procent) och de externa köpen har minskat med 12 mkr (10,5 procent).

Köp av hemtjänst har minskat med 8 mkr medan kommunens egna personalkostnader inom hemtjänsten minskat med 1 mkr trots att antalet utförda hemtjänststimmar minskat med 23,4 procent. Kostnaden för köp av vård och omsorgsboende har ökat med 1,6 mkr vilket kan förklaras av generella prisökningar och något mer vårdkrävande brukare. Samtidigt har kommunens egna personalkostnader ökat med 7 mkr, vilket förklaras av utökningen på Wijbacken samt lönesatsningen på undersköterskor.

#### 6.3.5 Kultur och fritid

Kultur och fritid har en nettokostnadsminskning på -3 mkr (-2,0 procent). De externa intäkterna har ökat med 2 mkr varav 1 mkr kommer från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor som ”sommarlovspeng”. Ytterligare 1 mkr har erhållits från Arbetsförmedlingen för extratjänster. Personalkostnaderna har enbart ökat med 1,6 procent då antalet årsarbetare minskat på grund av ökat antal vakanser. Lokalkostnaderna har ökat något (2,5 %) medan kundförlusterna och kostnaderna för föreläsare och artister är lägre i år än förra året.



### 6.3.6 Funktionshindrade

Verksamhetsområdet funktionshindrade har minskat nettokostnaderna totalt med -13 mkr (-2,3 %). Alla tre verksamheterna, Omsorg och service enligt LSS (-0,7 %), SoL (-11,7%) och psykiskt funktionshindrade (-5,1 %) har en negativ utveckling. Den stora minskningen inom SoL beror främst på att antalet timmar hemtjänst har minskat. Det förklaras också av lägre kostnader för köp av särskilt boende SoL på grund av att brukare har överförts till LSS-boende eller överförts till insatser inom landstinget. Samtidigt har personalkostnaderna minskat med -1 mkr. Inom omsorg och service enligt LSS är det de externa intäkterna som ökat främst avseende ersättning från Försäkringskassan för personlig assistans. De externa köpen har minskat med 6 mkr. Personalkostnaderna har ökat med 6 mkr.

### 6.3.7 Särskilt riktade insatser

Särskilt riktade insatser har minskat med -14 mkr (-8,3 procent). De externa intäkterna har ökat med 10 mkr (8,8 procent) och avser främst återsökningar från staten för ensamkommande barn. På kostnadssidan har lokal- och personalkostnader ökat med 5 mkr på grund av att två HVB-hem öppnats för ensamkommande barn. Köp av verksamhet har minskat med -7 mkr både för att viss verksamhet bedrivs i egen regi, men även att antalet ensamkommande barn har minskat.

## 7. Delårsresultat kommunkoncernen

Södertälje kommunkoncern består av ett trettiotal företag som tillsammans med kommunen utgör en ekonomisk enhet. Kommunkoncernen omfattar kommunen samt de företag i vilka kommunen har ett bestämmande inflytande. I Södertälje kommun redovisas resultat- och balansräkning för koncernen vid delårsbokslutet augusti samt i årsbokslutet.

### 7.1 Resultatkrav kommunkoncernen

Södertälje kommunkoncern uppvisar ett positivt resultat på 712 mkr per 31 augusti 2017. Resultatet för motsvarande period föregående år var 744 mkr, vilket innebär att resultatet minskat med 32 mkr. Södertälje kommun står för 378 mkr (f.å.318 mkr) och bolagskoncernen för 340 mkr efter skatt (f.å.419 mkr). Redovisningen av kommunkoncernens resultat är justerat för koncerninterna poster vilket reducerar resultatet med 6 mkr.

**Resultat för kommunkoncernen, mkr**

	Aug 2013	Aug 2014	Aug 2015	Helår 2015	Aug 2016	Helår 2016	Aug 2017
Totalt resultat	491	489	438	548	744	1072	712

Resultatet påverkas positivt av effekter av engångskaraktär om än i lägre grad under årets 8 månader än motsvarande period föregående år. Totalt för kommunkoncernen uppgår de jämförelsestörande posterna till 33 mkr att jämföra med föregående års 290 mkr.

Jämförelsestörande poster	Delårs- bokslut 31 aug 2013	Delårs- bokslut 31 aug 2014	Delårs- Bokslut 31 aug 2015	Delårs- Bokslut 31 aug 2016	Delårs- Bokslut 31 aug 2017
Kommunen	- 72	22	-76*	-112*	-17
SKFAB	-186	-144	-6	-178	-16
Totalt	-258	-122	-82*	-290*	-33

*\*Finansiella poster och välfärds miljarden räknas inte som jämförelsestörande för kommunen från 2017 varmed jämförelsetal justerats.*

**Resultat för kommunkoncernen, mkr inklusive och exklusive jämförelsestörande poster**

	Aug 2013	Aug 2014	Aug 2015	Aug 2016	Helår 2016	Aug 2017
Totalt resultat	491	489	438	744	1072	712
Resultat exkl jämförelsestörande poster	233	367	357*	455*	501	679

*\*Jämförelsestörande poster justerat för finansiella poster och välfärds miljarden*

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster är 679 mkr per sista augusti 2017 jämfört med 455 mkr per samma period föregående år. Både kommunen och bolagskoncernen, (SKFAB-koncernen) har minskat sina jämförelsestörande poster. I kommunen finns jämförelsestörande poster på 17 mkr vilka var 112 mkr föregående år och i SKFAB-koncernen är dessa poster på 16 mkr jämfört med 178 mkr föregående år. Kommunens jämförelsestörande poster beror på reavinster på 13 mkr och exploateringsvinster om 4 mkr. SKFAB:s motsvarande poster beror på

reavinster om 6 mkr och utdelning på 10 mkr. Om jämförelsestörande poster exkluderas är resultatet 224 mkr bättre än föregående år samma period.

I Södertälje kommun beror det positiva resultatet framförallt på att skatteintäkter och generella statsbidrag ökar mer än nettokostnaderna. Det positiva resultatet hos SKFAB-koncernen beror på att flera bolag har bättre resultatutveckling än föregående år. Fastighetsbolagen gynnas av att vakansgraden är låg för uthyrning av lägenheter/lokaler. Telge Nät resultat påverkas positivt av Södertäljes höga tillväxttakt. Söderenergis resultat är klart bättre än föregående år vilket påverkar SKFAB positivt.

Prognosen för kommunkoncernens resultat är 715 mkr. Prognosen kan jämföras med 2016 års faktiska resultat som blev 1072 mkr, vilket indikerar ett lägre resultat med 357 mkr.

## 7.2 Finansnetto kommunkoncernen

Kommunkoncernens finansnetto är -87 mkr per 31 augusti 2017 att jämföra med föregående års 63 mkr vilket är en försämring med 150 mkr. Orsaken är framförallt att SKFAB-koncernen sålt andelar i bolag föregående år.

### Tabell över finansnettots utveckling 5 år, mkr

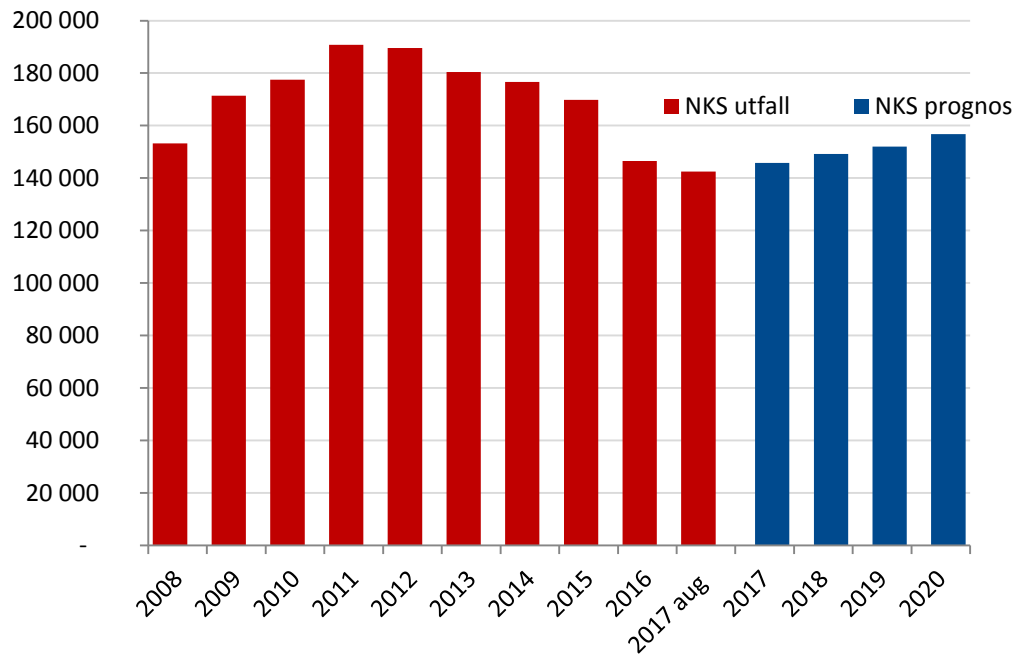
Aug 2013	Aug 2014	Aug 2015	Aug 2016	Aug 2017
0	- 38	- 148	63	-87

Den genomsnittliga räntesatsen på all extern upplåning uppgick till 2,3 procent per sista augusti jämfört med 2,5 procent samma period föregående år. Kommunen begränsar sin ränterisk genom att sprida räntebindningen över tiden.

Kapitalbindningstiden är 3,1 år, vilket är något lägre jämfört med samma period föregående år då den var 3,4 år.

## 7.3 Nettokoncernskuld kommunkoncernen

Nettokoncernskulden per invånare per sista augusti ligger på 142,5 tkr vilket är en nedgång gentemot årsbokslutet 2016 med cirka 4,0 tkr per invånare. Utifrån prognosticerade investerings- och resultatnivåerna för resten av 2017 visar prognosen för helåret en nettokoncernskuld på cirka 146,0 tkr per invånare.



#### 7.4 Soliditet kommunkoncernen

Koncernens balansomslutning är 15 841 mkr per 31 augusti 2017 jämfört med 16 108 mkr samma period föregående år. Soliditeten exklusive pensionsåtaganden uppgår till 31,0 procent jämfört med samma period föregående år då den låg på 24,0 procent. Måluppfyllelsen är därmed god i delårsbokslutet. Ökningen beror på positiva resultat och något lägre balansomslutning.

#### 7.5 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna är oförändrade för både SKFAB-koncernen och för kommunen.

## 8. Delårsresultat bolagskoncernen

I detta avsnitt presenterar bolagskoncernen sin förvaltningsberättelse samt en sammanfattande berättelse av väsentliga händelser för respektive bolag.

### 8.1 Förvaltningsberättelse

#### Väsentliga händelser

Koncernens resultat efter beräknad skatt t o m augusti 2017 uppgår till 340 mkr (enligt budget 169 mkr). Koncernens investeringsnivå uppgår till 515 mkr (860 mkr). Den lägre takten beror på förseningar av byggnationer av hyreshus vid Stockholmsberget, ett antal förseningar av kommunala verksamhetslokaler samt förseningar i ett antal infrastrukturprojekt.

Koncernen har amorterat 142 mkr (f.å.321 mkr) sedan årsskiftet och skulden uppgår till 9 553 mkr per 2017-08-31. I huvudsak är det den låga investeringstakten och en bra resultatutveckling som bidrar till den höga amorteringstakten.

Koncernen har under året sålt två fastigheter av värde. Den gamla delen av Brunnsängsskolan och fastigheten där Järna vårdcentral är belägen. Koncernen har påbörjat byggnationen av 130 nya lägenheter vid Stockholmsberget. Koncernen största renoveringsprojekt av ”miljonprogrammet” i Fornbacken har efter extern granskning visat sig bli 157 mkr högre än beslutat.

Koncernens upplåning sker genom Södertälje kommuns internbank. I dagsläget uppgår den genomsnittliga räntebindningstiden till 2,5 år. Vid budgettillfället var bedömningen att räntan skulle uppgå till 1,7 procent i snitt för koncernen. Utfallet uppgår till 1,96 procent, vilket ger en negativ avvikelse på räntekostnaderna med 3 mkr. Att avvikelsen kan hållas på denna relativt låga nivå beror på att koncernen amorterat mer än budgeterat.

Det har inte framkommit några nya händelser efter delårsperiodens slut som påverkar koncernens rapporterade resultat.

Koncernens resultat är cykliskt under året genom att en stor del av koncernens värmeförsäljning sker vintertid. Denna effekt märks tydligast i Söderenergi där resultatet varierar stort under året, men även Telge Nät uppvisar högre resultat vintertid.

De fem största jämförelsestörande posterna jämfört med budget är (budget inom parentes):

1. Ett sämre räntenetto: -153,6 mkr (-150,5 mkr)
2. En outnyttjad koncernreserv: 0 mkr (-31,1 mkr)
3. Reavinst vid försäljning av tillgångar: 6,1 mkr (5,0 mkr)
4. En utdelning från Glasberga KB: 10,0 mkr (0 mkr)
5. En uppskjuten skatt: -44,2 mkr (-54,0 mkr)

#### 8.1.1 Telge AB

Telge ABs marknad är dotterbolagen i koncernen. Det förbättrade resultatet jämfört med budget beror på en reavinst från avräkningen från försäljning av Telge Kraft, lägre personalomkostnader samt ett bättre räntenetto till följd av en högre ränta då Telge AB är nettoutlånare. Den positiva inledningen på året bedöms bestå och ytterligare förbättras till följd av försäljningen av Stenbocken (Järna Vårdcentral).

#### 8.1.2 Telge Bostäder

Telge Bostäders marknad för hyreslägenheter är mycket gynnsam. I princip 100 procent av bolagets lägenheter är uthyrda och många står i kö för att få en lägenhet. Moderniseringen av miljonprogrammet har under året stått i fokus där Fornbackenprojektet har blivit kraftigt fördyrat. Projektet i Stockholmsberget med 130 nya lägenheter har gått in i produktionsfas. Det förbättrade resultatet förklaras av lägre driftskostnader samt en utdelning från Glasberga KB. Till följd av den uteblivna försäljningen av radhusen i Hovsjö och en planerad nedskrivning av Fornbacken prognostiseras resultatet inte nå upp till budget.

#### 8.1.3 Telge Fastigheter

Telge Fastigheters kommersiella marknadsandel minskar till följd av försäljningar och uppgår till mindre än 9 procent av Telge Fastigheters totala bestånd. Årets avyttringar externt är Brunnsängsskolan och Järna vårdcentral. Till Telge Bostäder har man sålt Bårstabergens

centrum, Lina Vårdcentral och Roxygrillen. Det positiva resultatet är en effekt av lägre skötselkostnader och minskade mediakostnader. Prognosen för helåret bedöms ligga i linje med årets budget, där försäljningen av Kringlan finns med, men där försäljningen av Mörten bedöms ske 2018.

#### 8.1.4 Södertälje Hamn

Bolagets marknad är diversifierad. Inom RORO så har Södertälje Hamn blivit många kunders förstahandsval på ostkusten. Inom bränslehantering kommer en ökad volym vara förknippad med investeringar. Inom sjöcontainer har bolaget tappat volymer. Det positiva resultatet är en effekt av nya rekordvolymer inom RORO. Den positiva utvecklingen förväntas bestå och innebära att budgeten kommer att överträffas.

#### 8.1.5 Tom Tits

Bolaget har ett starkt varumärke. Antal besökare uppgår för de två första tertialen till ca 120 000, vilket är 19 000 färre besökare än budgeterat. Det lägre besöksantalet ger minskade entréintäkterna, samt även lägre intäkter från restaurang och butik. Detta förklarar det negativa resultatet och bolaget räknar med att göra förlust 2017.

#### 8.1.6 Telge Nät

Telge Nätets marknad är stabil, och karaktäriseras till stora delar av en monopolliknande situation inom VA och elnät. Inom fjärrvärme finns konkurrens främst från värmepumpsleverantörer. Inom bredband möter bolaget konkurrens från andra aktörer som vill gräva ner fiber, men också från mobila leverantörer. Bolagets leverans inom fjärrvärme, elnät och vatten är hög, medan elnätet drabbats av högspänningsavbrott som sänkt leveransnivån. Det positiva resultatet förklaras av att alla nyttigheter går bättre än budgeterat. Den positiva resultatavvikelsen prognostiseras att bestå året ut.

#### 8.1.7 Telge Energi

Telge Energis marknad för bolagets tjänster kännetecknas av hård konkurrens. Trots den hårda konkurrensen så lyckas bolaget ha en nettotillväxt på nästan 2 000 kunder. Trots att det varma vädret inledningsvis i år, som gör att leveransvolymerna minskar, ligger bolaget i princip på budget. Bedömningen är att man klarar av att leverera ett resultat i nivå med budgeten.

#### 8.1.8 Telge Återvinning

Telge Återvinnings marknad är dels hushållsmarknaden i Södertälje som är en självkostnadsaffär, och dels en konkurrensutsatt del som främst riktar sig mot företag. Arbetet med att öka återvinning och återbruk, rätt sortering av avfall och minskad nedskräpning löper enligt plan. Det kraftigt förbättrade resultatet beror på minskade driftskostnader och att avsättningen för efterbehandling slutfördes 2016 och inte behövs göras 2017. Den positiva resultatavvikelsen bedöms kvarstå resten av året.

#### 8.1.9 Telge Hovsjö

Telge Hovsjös marknadsläge för bostäder är mycket bra. I princip 100 procent av bostadsbeståndet är uthyrt. Marknaden för lokaler är dock svårare vilket gör att man bygger om lokaler till hyreslägenheter. En lyckad feriepraktikverksamhet i sommar sysselsatte 300 st

feriepraktikanter. Det förbättrade resultatet jämfört med budget beror till stor del på att bolaget inte avslutat försäljningen av radhusen som var budgeterat, utan istället haft ett positivt driftnetto från de förvaltade radhusen. Den positiva resultatutvecklingen bedöms fortsätta året ut.

#### 8.1.10 Telge Inköp

Telge Inköps marknad är i huvudsak koncernens bolag och kommunförvaltningen, men även vissa kringkommuner. Avtalstroheten inom påverkbar inköpsvolym har fortsatt att förbättras och uppgår till 91 procent (föregående år vid samma tillfälle 89 %). Resultatet avviker positivt jämfört med budget, vilket beror på pågående slutfakturering av ramavtalsintäkter för 2016. Slutfaktureringen överstiger bokslutsreserven från årsbokslutet, vilket påverkar resultatet positivt under innevarande år. Prognosen för helåret bedöms överstiga budgeten till följd av de ökade ramavtalsintäkterna.

#### 8.1.11 Telge Tillväxt

Telge Tillväxts marknad är Telge-bolagen, kommunen samt externa företag. En del av bolagets verksamhet finansierades tidigare år med ett bidrag från Europeiska socialfonden (ESF). Det negativa resultatet förklaras av minskad volym köpta tjänster av framför allt Telge-bolagen men även kommunen, medan den externa uthyrningen uppvisar en ökad volym. En diskussion med berörda Telge-bolag är påbörjad för att hitta lämpliga arbetsuppgifter. Effekten bedöms dock inte komma på denna sida av årsskiftet vilket innebär en negativ resultatprognos.

## 8.2 Framtida utvecklingen bolagskoncernen

### 8.2.1 Telge AB

Moderbolaget genomför ett projekt för att tydliggöra skillnaden mellan styrning och service. Projektet leder troligen till att verksamheten organiseras i en styrande och servande del. Bedömningen är att detta ska tydliggöra relationen med dotterbolagen och förenkla och effektivisera det dagliga arbetet.

### 8.2.2 Bolagskoncernen

Bolagskoncernen är i stora delar en trygg och relativt stabil verksamhet, där fastigheter utgör en stor del av koncernens balansräkning i form av hyreshus och kommunens verksamhetslokaler som till närmare 100 procent är uthyrda. Även koncernens infrastruktur är en relativt förutsägbar verksamhet med en stor andel säkra intäkter på det medellånga perspektivet. Det finns mer osäkra tillgångar som kommersiella fastigheter och elhandelsverksamheter som skulle kunna variera i resultat. Men genom en god förvaltning av dessa verksamheter så har resultatutvecklingen historiskt varit god och stabil. Den mest riskfyllda delen av koncernen utgörs av hamnverksamhet och science center, men dessa delar utgör en relativt liten del av koncernens tillgångsmassa och påverkar därför ekonomin marginellt.

Finansieringen av koncernen är en riskfaktor. Den historiskt höga belåningen som de senaste åren minskat har reducerat denna risk. Med en bra riskpolicy för upplåningen och en bra styrning av kommunförvaltningens och koncernens ekonomi, har Standard & Poors återigen gett Södertälje kommun ett högt kreditbetyg.

Till följd av den positiva inledningen på året där verksamhetsresultatet visar en positiv avvikelse mot budget och där försäljningar av tillgångar har kunnat göras till högre priser än budgeterat, ser koncernens resultatutveckling positiv ut för helåret 2017. Bedömningen är att det budgeterade resultatet efter skatt bör kunna överskridas med 86,7 mkr och uppgå till 424,0 mkr.

## 9. Personalredovisning kommunen

### 9.1 Personalkostnader

Kostnadssidans största post, personalkostnaderna, har ökat med 96 mkr (4,8 %) för perioden januari-augusti 2017 jämfört med samma period 2016. Lönekostnaderna har ökat med 57 mkr (4,2 %), trots att personalvolymen minskat med 1,2 procent. Nyanställningar leder ofta till högre lönenivåer då det inom vissa yrkesgrupper råder en hård konkurrens på arbetsmarknaden.

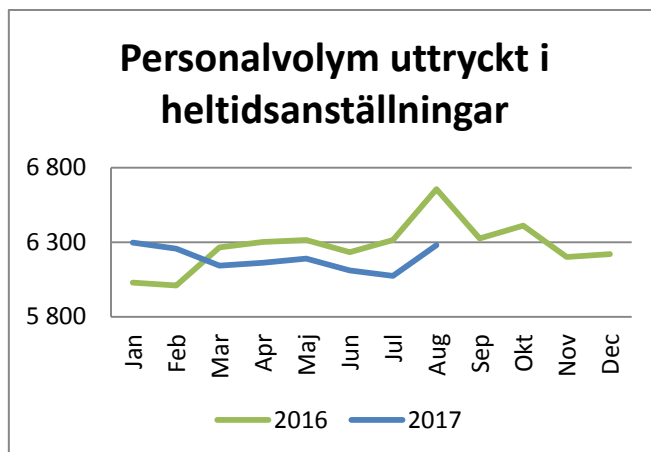
Kommunen erhöll dessutom 2016, 11 mkr från staten i syfte att öka statusen i läraryrket att avse juli tom decemberlönerna (läraryftet), som retroaktivt betalades ut med septemberlönerna. Tar man hänsyn till detta så har lönerna i stället ökat med 3,9 procent (53 mkr).

Semesterlönekostnaderna inklusive personalomkostnadspålägg är hittills i år enbart 1 mkr högre än vid delårsbokslutet 2016. Lönekostnaderna har framförallt ökat inom flyktingmottagningen med 4 mkr. Inom den pedagogiska verksamheten är ökningen 22 mkr.

En ytterligare orsak till de ökade personalkostnaderna är pensionskulden som ökat med 21 mkr (17 procent).

### 9.2 Personalvolym

Personalvolymförändringar är svåra att jämföra beroende på förändringar i statistiken sedan kommunen i mars 2016 bytt lönesystem. I siffrorna för visstidsanställda fanns tidigare inte arbetstagare >67 år med i statistiken och inte heller obehöriga lärare enligt skollagen. I nedanstående diagram framgår personalvolymens utveckling per månad.





## Antal årsarbetare

Den 31 augusti 2017 har Södertälje kommun 5 727 månadsavlönade medarbetare, omräknat i antal årsarbetare är det 5 469.

### 9.3 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron per december 2016 uppgick till 7,2 procent för kommunförvaltningen.

Sjukfrånvaron har därefter minskat och är den 31 augusti 2017 6,9 procent. Trenden med en minskad sjukfrånvaro har således hållit i sig under 2017.

	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31	2016-12-31	2017-08-31
<b>Kön</b>						
Kvinnor	8,4	9,0	9,1	8,2	8,0	7,7
Män	4,9	5,0	4,9	4,3	4,1	3,9
<b>Ålder</b>						
-29	7,8	8,0	8,4	6,5	5,7	5,2
30 - 49 år	7,5	7,9	7,8	6,9	6,7	6,4
50-	7,7	8,3	8,5	8,3	8,2	7,9
<b>Totalt</b>	<b>7,6</b>	<b>8,1</b>	<b>8,2</b>	<b>7,4</b>	<b>7,2</b>	<b>6,9</b>

Trenden med minskad sjukfrånvaro syns i alla åldersgrupper. Både mäns och kvinnors sjukfrånvaro minskar dock är kvinnors sjukfrånvaro fortsatt mycket högre än männens.

<b>Andel långtidssjukfrånvaro, mer än 60 dagar</b>						
	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31	2016-12-31	2017-08-31
	49,1	50,3	50,1	49,5	43,7	40,6

<b>Andel korttidssjukfrånvaro, dag 1-14</b>						
	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31	2016-12-31	2017-08-31
	35,9	35,7	34,9	33,6	37,2	41,1

Inom den totala sjukfrånvaron är det andelen långtidssjukfrånvaro som minskar kraftigt, vilket medför att andelen korttidssjukfrånvaron upp till 14 dagar utgör en större andel av den totala sjukfrånvaron. Det betyder att den totala minskningen av sjukfrånvaron framförallt beror på en minskning av långtidssjukfrånvarande medarbetare.

<b>Sjukfrånvaro i procent</b>	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31	2016-12-31	2017-08-31
Arbetslivskontoret	6,2	6,9	7,2	5,8	5,3	4,6
Kommunstyrelsens kontor	4,4	5,4	5,7	5,2	5,0	4,6
Kultur o Fritidskontoret	4,5	4,9	5,4	5,4	5,9	6,6
Miljökontoret	4,3	5,5	5,4	5,2	5,0	4,6
Samhällsbyggnadskontoret	5,1	5,2	5,1	3,8	3,8	3,9
Social o Omsorgskontoret	8,8	9,4	9,3	8,5	8,2	8,2
Utbildningskontoret	7,5	7,8	8,0	7,3	7,1	6,5

Från årsskiftet har arbetslivskontoret, kommunstyrelsens kontor, miljökontoret och utbildningskontoret minskat sin sjukfrånvaro. Social och Omsorgskontoret sjukfrånvaro är oförändrad medan resterande kontor har ökat sin sjukfrånvaro marginellt.

Sjukfrånvaron per verksamhet i kommunen kompletterar och bryter ner sjukfrånvarostatistiken ytterligare. Den ger en tydligare bild av hur det ser inom kontorens olika verksamheter.

Verksamhet	Sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro
	2015-08-31	2016-08-31	2017-08-31
Förskola	10,4%	10,1%	8,7%
Grundskola	6,4%	5,6%	5,3%
Gymnasieskola	5,5%	4,8%	3,1%
Vuxenutbildning och högskola	3,5%	3,7%	4,2%
Särskola	6,5%	8,3%	8,1%
Arbete och försörjning	8,4%	7,8%	6,5%
Ofördelat inom IFO	0,1%	0,8%	3,3%
Barn och ungdomsvård	5,9%	6,3%	6,4%
Vuxenvård	9,6%	8,4%	8,6%
Omsorg och service till funktionshindrade enl LSS	9,9%	8,4%	7,7%
Omsorg och service till funktionshindrade enl SoL	11,0%	6,2%	5,4%
Omsorg och service till psykiskt funktionshindrade	7,3%	9,8%	7,3%
Äldreomsorg	11,2%	9,5%	9,7%
Kultur, fritid, idrott	5,0%	5,0%	6,4%
Samhällsbyggnad	5,6%	4,0%	3,8%
Miljö o Hälsoskydd	4,9%	4,6%	4,1%
Övrig verksamhet	5,8%	5,6%	5,0%
<b>Totalt</b>	<b>8,1%</b>	<b>7,4%</b>	<b>6,9%</b>

## 10. Investeringar

Sedan kommunens verksamhetsfastigheter flyttats till bolag inom SKFAB-koncernen görs merparten av investeringarna i bolagen.

Kommunkoncernens investeringar uppgår till 604 mkr per 31 augusti 2017 jämfört med 429 mkr samma period föregående år. De totala avskrivningarna är per sista augusti 340 mkr jämfört med 335 mkr föregående år. En ökning med 1,5 procent.

### 10.1 Investeringar kommunen

Investeringarna i kommunen till och med sista augusti uppgår till 86 mkr, vilket är 17 mkr mer än vid samma tidpunkt förra året. Dessa 86 mkr fördelar sig som följer

- 46 mkr nya KF – investeringar
- 38 mkr nämndbeslutade
- 2 mkr Södertäljelyftet

36 procent av 2017 års budgeterade investeringar har genomförts under årets första åtta månader. För 2016 var den siffran 28 procent. Den totala investeringsbudgeten per 2017-08-31 uppgår till 240,9 mkr.

Kommunstyrelsen beslöt i juni om en särskild investeringsatsning under namnet Södertäljelyftet, en satsning utöver redan beslutad Mål och budget. Södertäljelyftet omfattar 100 mkr för perioden 2017-2019, där 30,6 mkr avser år 2017. Till och med 31 augusti har 2,2 mkr förbrukats.

Prognosen för helåret 2017 är 246,6 mkr, vilket motsvarar 102,2 procent av Mål och budget. Om man räknar bort de äskanden av omflyttningar av budgetramar som redovisas nedan under punkt 10.1.5., ligger prognosen på 99,2 procent. Detta innebär att 158 mkr investeras under årets sista fyra månader, att jämföra med att det under helåret 2016 sammanlagt genomfördes investeringar för 142 mkr. Detta motsvarande då 57 procent av budgeten. Hittills har 36,0 procent av helårsprognosen förbrukats, vilket är något mindre än vid samma tid 2016 (40,0 procent).

Kommunstyrelsen ser problem med tillämpningen av budgetprocessen för investeringar, där genomförandegraden på beslutade projekt är låg (56 procent i genomsnitt sedan 2003), samtidigt som investeringsprojekt som inte finns i Mål och budget anmäls löpande under året, bland annat i samband med delårsbokslut och i lokalstyrgruppen.

Helårsprognosen i augusti är, liksom i delårsbokslutet i april, historisk hög. För 2016 var prognosen i delårsbokslutaugusti 70 procent av budget. Denna mer ambitiösa prognos kan vara en effekt av ett större fokus på investeringar under detta år jämfört med tidigare, men mot bakgrund av att inga avgörande förändringar gjorts i organisationen eller att extra resurser tillförts är det dock svårt att se att denna prognos kommer att uppnås. Därför kommer utfallet att följas upp i den sedvanliga återrapporteringen till kommunstyrelsen.

	Budget 2017	Utfall delår augusti	Prognos helår	Förbrukat av prognos
Järna kommunaldelsnämnd	9 940	2 670	9 940	27%
Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnd	3 150	8	2 200	0,4%
Vårdinge-Mölnbo kommunaldelsnämnd	2 670	476	2 669	18%
Enhörna kommunaldelsnämnd	4 500	32	2 500	1%
Arbetslivsnämnd	300	152	250	61%
Omsorgsnämnd	2 000	0	810	0%
Socialnämnd	4 200	1 224	4 200	29%
Äldreomsorgsnämnden	2 582	1 158	2 850	41%
Utbildningsnämnden	11 800	2 381	11 200	21%
Kultur- och fritidsnämnden	13 450	2 923	17 950	16%
Stadsbyggnadsnämnden	750	887	1 500	59%
Miljönämnden	400	0	0	0%
Tekniska nämnden	168 581	65 300	171 404	38%
Kommunstyrelsens kontor	16 601	9 154	18 901	48%
<b>TOTALT</b>	<b>240 924</b>	<b>86 364</b>	<b>246 374</b>	<b>35%</b>

#### 10.1.1 KF-investeringar

KF-investeringar uppgår i aprilbokslutet till 45,6 mkr. Budgeten för KF-investeringar är 134,6 mkr, varav tekniska nämnden svarar för 98,8 mkr. Helårsprognosen för 2017 är 131,7 mkr. Det som hittills har genomförts är bland annat bland annat av ombyggnaden av Viksbergsvägen. Större investeringar som planeras under året är bland annat gång-och cykelvägar samt investeringar i stadskärnan.

#### 10.1.2 Nämndbeslutade reinvesteringar

Nämnderna lämnar sammantaget en helårsprognos på 84 mkr, vilket även förklaras av ett tilläggsäskande på tekniska nämnden på 7,6 mkr samt en omfördelning av budgetram från 2018 på kommunstyrelsens kontor.

#### 10.1.3 Södertäljelyftet

Kommunstyrelsen beslöt i juni om en extra investeringsattsning på 100 mkr för perioden 2017-2019, varav 30,6 mkr avser år 2017. Av dessa har 2,2 mkr använts till och med augusti. Kontoren prognosticerar att 100 procent av de budgeterade medlen kommer att användas under året.

#### 10.1.4 Reviderad investeringsbudget

### **Äskande avseende förändring av investeringsramar**

- Samhällsbyggnadsnämnden ansöker om en utökning av KS/KF-investeringsramen med 750 tkr för att täcka en försenad fakturering avseende den kommungemensamma GIS-databasen för 2017.

Kommunstyrelsen föreslår att samhällsbyggnadsnämndens ram för KS/KF-investeringar utökas, och att denna ökning finansieras inom eget kapital.

- Tekniska nämnden ansöker om en utökning av nämndsinvesteringsramen med 7,6 mkr för att täcka en icke förutsedd investeringskostnad i Farstanäs camping.

Investeringskostnaden i Farstanäs Camping godkändes av kommunstyrelsen i juni som finansierad inom nämndens investeringsram för 2017. Inga nya omständigheter har framkommit kring ärendet i delårsbokslutet och därför föreslår Kommunstyrelsen att tekniska nämndens ansökan om utökning av investeringsram med 7,6 mkr avslås.

- Kommunstyrelsens kontor ansöker om att utöka ramen 2017 med 2,3 mkr på grund av behov att tidigarelägga datorinköp. 2018 års ram för nämndsinvesteringsram föreslås minska med motsvarande belopp.

Kommunstyrelsen föreslår att utöka ramen för nämndsinvesteringsram på kommunstyrelsens kontor med 2,3 mkr och minska ramen för 2018 med motsvarande belopp.

- Kultur- och fritidsnämnden ansöker om att utöka ramen 2017 med 5,0 mkr på grund av tidigarelagd produktionsstart av Södertälje IP. 2018 års ram för KS/KF-investeringar

föreslås minska med motsvarande belopp. Nämnden ansöker även om 0,6 mkr för färdigställande av Östertälje IP.

Kommunstyrelsen föreslår att utöka ramen för KS/KF-investeringar till kultur- och fritidsnämnden med 5,6 mkr 2017 och minska ramen för 2018 med 5,0 mkr.

Tekniska nämnden har beviljats 17,2 mkr inom ramen för Södertäljelyftet, att användas till åtgärder för att förbättra gatumiljö och trafiksäkerhet samt till köp av förskolebuss. Kostnaden för förskolebussen kommer att uppgå till 3,7 mkr (budgeterat 4,2 mkr). Tekniska nämnden ansöker om att omfördela de återstående 500 tkr till åtgärder inom gatumiljö och trafiksäkerhet.

Kommunstyrelsen föreslår att tekniska nämndens begäran om att omfördela 500 tkr från köp av förskolebuss till åtgärder inom gatumiljö och trafiksäkerhet beviljas.

### **Begäran om startbesked**

- Tekniska nämnden ansöker om startbesked för investeringen i GC-bro Syd enligt Mål och budget 2017-2019, eftersom investeringsbeloppet överstiger 5 mkr.

Kommunstyrelsen förslår att startbesked för investeringen i GC-bro Syd beviljas.

#### 10.1.5 Lokaler

I nedanstående tabell över lokalprojekt ingår de med svart text i årets Mål och budget för perioden 2017-2019. De projekten i röd text är förslag på nytillkomande i samband med denna delårsrapport.

Utfall T2 - VERKSAMHETSLOKALER	Nämnd	Budget 2017	Prognos utfall 2017	Avvikelse
Grundskola	KDN Enhörna	30 000	-	30 000
Ridstall	KDN Järna	4 000	12 000	- 8 000
<b>Tillgänglighetsanpassningar Futurum</b>	<b>KDN Järna</b>	<b>-</b>	<b>600</b>	<b>- 600</b>
Anpassning av fritidsgård (Bårsta)	KFN	4 500	1 000	3 500
GF-hallen	KFN	20 000	10 000	0
Anpassning Gruppbostad (Tallhöjden)	OMS	3 750	-	3 750
Gruppbostad, LSS 6 platser (Ritorp)	OMS	3 750	-	3 750
Anpassning befintliga lokaler - Försörjningsstöd	SN	30 000	15 000	15 000
Gruppbostad/korttidsboende	SN	15 000	-	15 000
Parkeringshus	TN	2 000	-	2 000
Ersättning Körsbäret och Satellitens förskola	UN	5 000	-	5 000
Förskola Viksberg (fd Brunnsäng/Grusåsen)	UN	20 000	20 000	0
<b>Förskola Glasbergs tillf paviljong<sup>1</sup></b>	<b>UN</b>	<b>-</b>	<b>4 000</b>	<b>- 4 000</b>
Grundskola Viksberg	UN	109 000	109 000	0
<b>Hölö förskola ombygg arbetsmiljö<sup>1</sup></b>	<b>UN</b>	<b>-</b>	<b>150</b>	<b>- 150</b>
<b>Kaxberg förskola ombygg arbetsmiljö<sup>1</sup></b>	<b>UN</b>	<b>-</b>	<b>150</b>	<b>- 150</b>
Ombyggnad Mariekällskolan (förskola)	UN	5 000	-	5 000
Ombyggnad Mariekällskolan (grundskola)	UN	20 000	-	20 000
Rosenborgsskolan - sarskola	UN	35 000	6 000	29 000
Tillbyggnad Soldalaskolan	UN	70 000	70 000	0
<b>Årsboken</b>	<b>UN</b>	<b>-</b>	<b>2 000</b>	<b>- 2 000</b>
Anpassningsåtgärder (övriga, ej spec nedan)	UN	30 000	27 700	2 300
Anpassningsåtgärder - Igelsta ombyggnad	UN	-	2 300	- 2 300
Mariekällgårdens kök	ÄON	6 000	1 000	5 000
Vård och omsorgsboende Björkmossen	ÄON	105 300	105 300	0
<b>TOTALT:</b>		<b>518 300</b>	<b>386 200</b>	<b>122 100</b>

*1Projekt under 5 mkr kan startas av förvaltningen utan produktionsstatsbeslut från KS under förutsättningen att utrymmet finns.*

Ovan projekt med röd text är för delårsrapport per augusti nytillkomna projekt som respektive nämnd äskar omfördelning av investeringsmedel från försenade projekt inom Telge Fastigheter ABs investeringsbudget för verksamhetslokaler. Detta för att bättre nyttja den redan givna ramen samt höja genomförandegraden. Alla de tillkommande projekt bedömer förvaltningen rimligen ska gå att genomföra enligt plan under resterande del av budgetåret.

Redan i delårsrapporten per april rapporterade förvaltningen att grundskolan i Enhörna är försenad på grund av en överklagad detaljplan, bedömningen är att projektet blir cirka ett år försenat. I samma delårsrapport rapporterade omsorgsnämnden att projekt kring ny gruppbostad förändrats sedan Mål och budget (från lokalisering Ritorp till kvarteret Murarbasen i Lina).

Omsorgsnämnden rapporterade då också att den planerade anpassningen av Tallhöjden inte kommer att genomföras som planerat. Detsamma gäller socialnämndens gruppbostad/korttidsboende som inte heller kommer att genomföras under detta budgetår. Denna bedömning kvarstår.

För tekniska nämndens projekt gällande ett nytt parkeringshus i kvarteret Spinnrocken är en förstudie nu avslutad och förvaltningen kommer att återkomma med förslag för vidare hantering.

Utbildningsnämnden har redan till delårsrapporten per april omfördelat medel inom anpassningsåtgärder för att uppnå en bättre genomförandegrad för 2017. Till delårsrapport per augusti har utbildningsnämnden förslag på nya projekt som dels härrör till platsbrist inom ett förskoleområde samt arbetsmiljöproblem. Nämnden har i sin rapport bett fullmäktige att även beakta projekt för Årsbokens förskola i kommande Mål och budget 2018-2020.

Förändringar som uppkommit per delårsrapporten för augusti gäller kultur- och fritidsnämndens projekt för anpassningen av fritidsgården i Bårsta. Denna har försenats på grund av att tidigare hyresgäst inte lämnat lokalen så att förstudie kunde påbörjas. Den nuvarande tidsplaneringen kommer därför inte att hålla. Nämnden har i sin rapport bett fullmäktige att beakta projektet i Mål och budget 2018-2020.

Till delårsrapport per augusti har Järna kommunaldelsnämnd förslag på tillgänglighetsanpassningar för att tillmötesgå de krav som ställs för uthyrning av Futurum. Stadsdirektören får ett uppdrag att återkomma till nämnden med en förstudie för Futurums utveckling på längre sikt, men tillgänglighetsanpassningarna behöver göras omgående då förhyrningarna redan är inbokade under hösten.

GF-hallen har fördyrats kommande budgetår vilket förvaltningen redan rapporterat och detta har korrigerats i samband med att kommunstyrelsen antog produktionsstartbeslut för projektet.

Mariekällgården anpassning av kök som fanns med i Mål och budget 2017-2019 har försenats och kommer troligen inte kunna påbörjas under 2017. Projektet har även fått en fördyrad kalkyl i projekteringsskedet på grund av yttre omständigheter. Kalkylen landar nu på cirka 16 mkr och även detta projekt behöver beredas utrymme i Mål och budget 2018-2020.

Gällande ridstallet i Billsta så har hela projektets kostnader fallit ut under 2017 istället för som planerat att majoriteten skulle utfallit 2016. Detta beror i huvudsak på försenad leverans av

betong- och stålstomme till början av 2017. Detta underskott täcks dock upp av det stora prognostiserade överskottet som förvaltningen ser i prognosen för verksamhetslokaler.

Förvaltningens bedömning är att övriga projekt löper enligt plan.

## **10.2 Investeringar per bolag**

Koncernens totala investeringar t o m augusti uppgår till 515 mkr (860 mkr) budget inom parantes.

### **Telge Bostäder**

Den lägre investeringstakten beror i huvudsak på förseningar i Stockholmsberget, samt att takten i renovering av lägenheter inte följer budget till följd av resursbrist.

### **Telge Hovsjö**

Den lägre investeringstakten beror på eftersläpning avseende hissar, ombyggnad av lokaler till lägenheter samt investeringar i P-däck.

### **Telge Fastigheter**

Den lägre investeringstakten beror på försenade projekt bl a förskola Brunnsäng, Satellitens förskola, Enhörna skola, GF-hallen, ridskola i Järna, förskola i Mariekäll samt Igelsta grundskola.

### **Telge Nät**

Reinvesteringarna följer plan. Dock har kommunen inte ropat av exploateringsområden som exempelvis Hall och Enhörna skola samt omvandlingsområden som exempelvis Håknäs, Sandviken och Tvetaberg i den omfattning som det bedömdes vid budgettillfället vilket gör att alla investeringsmedel inte nyttjats,

### **Telge Återvinning**

Den lägre investeringstakten beror på att man inte hunnit få leveransen av bilar som man budgeterat med.

### **Södertälje Hamn**

Orsaken till att investeringsutrymmet inte utnyttjats beror bl a på att en muddring inte kom till stånd i våras utan kommer att utföras under hösten.

## **11. Förändrade förutsättningar för statlig ersättning under året**

Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga trädde i kraft den 1 juli 2017. Alla kommuner ska nu erhålla en årlig ersättning för beredskap och kapacitet för mottagandet av ensamkommande barn. Ersättningen består av två delar: dels en fast ersättning om 500 000 kronor, dels en rörlig schablonersättning. Det nya systemet baseras i huvudsak på schabloner för att kommunerna ska få bättre planeringsförutsättningar där ersättningsnivån är



förutbestämd. Ett annat syfte med de fastställda schablonerna är att förhindra att utförare tar ut orimligt höga priser för boenden för ensamkommande barn. Kommunfullmäktige behöver besluta om hur de nya ersättningarna för ensamkommande barn ska fördelas.

För asylsökande ensamkommande barn som kommunen tar emot betalas en schablonersättning på 52 000 kronor. Ersättningen är avsedd att täcka kostnader bland annat för gode män, socialtjänstens utrednings- och uppföljningskostnader, tolkkostnader och andra relaterade kostnader.

Kommunen får också en schablonersättning på 1 350 kronor per mottaget barn och dygn. Schablonersättningen gäller både för asylsökande ensamkommande barn och ensamkommande barn med uppehållstillstånd.

För ensamkommande unga med uppehållstillstånd, det vill säga de som har varit ensamkommande barn och som har fyllt 18 men inte 21 år, får kommuner en schablonersättning på 750 kronor per ensamkommande ung och dygn. Ersättningen betalas ut under förutsättning att den unga också har fått studiehjälp under någon av månaderna i det kvartal som ersättningen avser.

Socialnämnden gör i sin delårsrapport bedömningen att det nya ersättningssystemet ger positiva konsekvenser för kommunen då de faktiska kostnaderna, som tidigare återsökts ersätts av en schablon på 1350 kr per dygn och placering. Det innebär att det inom vissa verksamheter kan skapas ett överskott som i sin tur, till viss del, kan bekosta myndighetsutövning för ensamkommande barn. Södertälje kommun bedöms fortsatt kunna gynnas av det nya ersättningssystemet om inte inflödet av ensamkommande barn ökar markant framöver. Högt inflöde kan leda till ökad efterfrågan på placeringsalternativ i samma omfattning som under hösten 2015, vilket höjde dygnspriserna kraftigt. Migrationsverkets prognoser pekar dock inte på att mottagande av ensamkommande barn kommer att öka de närmaste åren.

Den schablon på 52 000 per barn som kommunen får för utredning och gode män, bedöms inte att vara tillräcklig för de faktiska kostnaderna för social- och överförmyndarnämnd.

### **Kommunstyrelsens förslag**

Den fasta ersättningen på 500 000 kronor för kommunens grundläggande beredskap och kapacitet för mottagande av ensamkommande barn föreslås tilldelas socialnämnden.

Den engångschablon på 52 000 per barn som kommunen får föreslås tilldelas överförmyndarnämnden, för att täcka kostnaderna för gode män.

Dygnsschabloner för ensamkommande barn och unga föreslås tilldelas socialnämnden. Baserat på de förutsättningar Södertälje har idag görs bedömningen att dygnsschablonerna ger ett tillräckligt ekonomiskt utrymme för att även finansiera socialnämndens utrednings- och uppföljningskostnader.

För att utvärdera effekterna av det nya förslaget, och för att snabbt kunna fånga upp förändrade förutsättningar för berörda nämnder föreslås att uppföljning av fördelningen av den nya ersättningen för ensamkommande barn sker löpande i årsbokslut och delårsrapportering.

## 12. Nämndsavsnitt

### 12.1 Bakgrund

Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt lämnas efter en samlad bedömning vid behov kompletterande information för att ge en rättvisande bild av nämndens beskrivna verksamhet.

### 12.2 Helårsprognos

Prognosen per den 31 augusti, pekar på en positiv budgetavvikelse med 162 mkr år 2017 och ett positivt resultat på 297 mkr, i vilket ingår jämförelsestörande poster med 30 mkr. Kommunens budgeterade resultat uppgår till plus 135 mkr och inkluderar jämförelsestörande poster om 50 mkr. Prognosen pekar på en positiv budgetavvikelse om 162 mkr efter kommunstyrelsens förslag, där nämnderna står för en avvikelse om +58 mkr (+1,2 procent), och de centrala posterna står för en avvikelse om +104 mkr (1,9 procent).

### 12.3 Nämndernas prognos

Årets resultat beräknas till 297 miljoner kronor. Prognosen per den 31 augusti pekar på en positiv budgetavvikelse om 162 mkr efter åtgärder och kommunstyrelsens kontors bedömning. Nämnderna står för en avvikelse om +58 mkr (+1,1 procent), och de centrala posterna står för en positiv avvikelse om 104 mkr (+1,9 procent).

Nämnd	Budget per 31 aug	Nämndens progn budg avvikelse per aug	Prognos efter förslag till KS	Procentuell budgetavvikelse efter förslag till KS
Järna kdn	-139,5	0,0	0,0	0,0%
Hölö-Mörkö kdn	-74,6	-0,2	-0,2	-0,3%
Vårdinge-Mölnbo kdn	-36,2	0,0	0,0	0,0%
Enhörna kdn	-54,0	0,0	0,0	0,0%
Arbetslivsnämnd	-167,8	13,9	13,9	8,3%
Omsorgsnämnd	-729,2	12,3	12,3	1,7%
Socialnämnd	-717,3	-5,8	-5,8	-0,8%
Äldreomsorgsnämnd	-684,1	24,5	24,5	3,6%
Överförmyndarnämnd	-9,4	-0,7	-0,7	-7,0%
Utbildningsnämnd	-2 082,3	-3,7	5,2	0,2%
Kultur- och fritidsnämnd	-203,7	-0,7	-0,7	-0,3%
Stadsbyggnadsnämnd	-29,5	0,0	0,0	0,0%
Miljönämnd	-12,4	0,6	0,6	4,4%
Teknisk nämnd	-100,3	0,5	1,6	1,6%
KS/kommunstyrelsens kontor	-274,2	7,7	7,7	2,8%
KS/politisk ledning	-73,5	0,0	0,0	0,0%
Revision	-2,5	0,0	0,0	0,0%
<b>Summa nämnder</b>	<b>-5 390,6</b>	<b>48,5</b>	<b>58,4</b>	<b>1,1%</b>
Centrala poster	5 525,2	104,1	104,1	
<b>Resultat, inkl jmf störande poster*</b>	<b>134,6</b>	<b>152,6</b>	<b>162,5</b>	
<i>Progn resultat 2017 enl aug uppföljn</i>	<i>297,1</i>			
<i>Reavinster</i>	<i>-19,5</i>			
<i>Exploatering</i>	<i>-10,0</i>			
<i>Progn resultat exkl jmf störande poster</i>	<i>267,6</i>			

\*Budgeterat resultat exklusive jämförelsestörande poster =84,6 mkr

Det största överskottet mätt i kronor prognostiseras av äldreomsorgsnämnden, 25 mkr (3,6 procent). Överskottet beror till väsentlig del på att nämndens kommunbidrag fortfarande innehåller en kvarvarande kompensation som erhöles i samband med volymökningarna till följd av LOV. Den beviljade tiden är idag lägre än vid införandet av LOV. En annan orsak är att nämnden har lägre kostnader för köp av platser inom både korttids- och särskilt boende än planerat. Även för dagverksamheten förväntas ett överskott på grund av ett nytt avtal för turbundna resor som resulterat i lägre kostnader. Obalansen inom hemtjänsten kvarstår, verksamheten i egen regi lyckas inte ställa om sin bemanning utifrån de lägre volymerna.

Arbetslivsnämnden prognostiserar det högsta överskottet i kronor, 14 mkr. Överskottet hänförs främst till områdena gymnasial vuxenutbildning och svenska för invandrare, SFI. Överskottet i den gymnasiala vuxenutbildningen beror på fler studerande från andra kommuner samt högre intäkter för statsbidrag än planerat. Det har även startats färre yrkesutbildningar än planerat på grund av svårigheter att rekrytera personal.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på -6 mkr som hänförs till att köp av placeringar inom barn och ungdom och vuxen psykiatri. Ett arbete pågår med att på sikt minska antalet placeringar och under 2018 förväntas verksamheten kunna nå en budget i balans.

Omsorgsnämnden prognostiserar ett sammalat överskott på 12 mkr, fördelat på 8 mkr inom verksamhetsområde LSS och 4 mkr inom SoL. Prognosen baserar sig på att verksamheten inte kommer att bedrivas i den omfattning som planerats, framförallt inom ordinärt boende SoL där volymerna minskat inom hemtjänst och personligt utformat stöd. Inom LSS förväntas underskott inom främst bostad med särskild service, men även personlig assistans. Underskotten täcks dock upp av centralt avsatta medel för oförutsedda händelser och satsningar.

För utbildningsnämnden prognostiseras ett sammanlagt överskott på drygt 5 mkr efter effekten av höstens kommande volymavstämning. Överskottet hänförs till förskolan, grundskolan och övrig verksamhet, för gymnasiet prognostiseras ett underskott.

För miljönämnden förväntas ett överskott på 0,6 mkr (4,4 procent) vilket främst beror på vakanser.

Överförmyndarnämnden prognostiserar ett underskott på 0,7 mkr till följd av det nya ersättningsystemet för enskamkommande barn.

Även Kultur- och fritidsnämnden prognostiserar ett underskott på knappt 1 mkr som beror på befarande kundförluster.

Hölö-Mörkö kommundelsnämnd befarar ett underskott om 0,2 mkr, vilket hänförs till Kyrkskolan. Övriga kommundelsnämnder prognostiserar en budget i balans.

Kommunstyrelsens prognos för 2017 är ett överskott på 8 mkr, avseende kommunstyrelsen. Överskottet beror bland annat på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt förseningar av projekt.

För de centrala posterna (kassaföretaget) prognostiseras en positiv avvikelse med 104 mkr. Skatter och utjämningsystem beräknas ge ett överskott på närmare 26 mkr. I denna prognos ingår även den statliga byggbonusen men en förväntad intäkt om 15 mkr. Omfattningen av de medel som kommer tillföras Södertälje kommun för 2017 är dock mycket svårt att bedöma eftersom den är ett resultat både av hur många startbesked/bostäder Södertälje utfärdar samt av hur många som utfärdas av landets övriga kommuner. Bedömningen är i dagsläget att stödet inte kommer att understiga 15 mkr för år 2017. För externa räntor och finansiella poster förväntas ett överskott om 11 mkr, vilket beror på utdelningar från Glasberga och Kommuninvest. Mark och exploatering inklusive fastighetsförsäljningar beräknas ge ett underskott om cirka 2 mkr. För pensioner förväntas ett underskott om drygt 14 mkr, vilket till viss del vägs upp av ett beräknat överskott på 3 mkr för företagshälsovården. De ofördelade anslagen beräknas ge ett överskott på 76 mkr.

## 12.4 Nämnderna sammanfattande bokslutskommentarer med måluppfyllelse

### 12.4.1 Järna kommunalnämnd

**Delår 9 730 tkr**

**Helårsprognos 0 tkr**

#### Nämndens sammanfattning

Järna kommunalnämnd har per augusti 2017 ett totalt kommunbidrag på 140 mkr. Resultatet för perioden är ett överskott om 9,7 mkr. Det positiva resultatet kommer till största del från pedagogisk verksamhet och övrig verksamhet. Prognosen för helåret är en budget i balans.

Den **pedagogiska** verksamheten i Järna kommunal visar per 31 augusti ett överskott på 6462 tkr, varav 2 788 tkr återfinns i förskolan, 3 371 tkr i grundskolan och 303 tkr i produktionskök. Överskottet i förskolan beror på fler barn än prognostiserat och överskottet i grundskolan beror på att intäkter bokförts tidigare i år än föregående år. Prognosen för helåret är en budget i balans för förskolan och produktionskök, men ett underskott för grundskolan, vilket dock är mindre än det underskott som angetts i åtgärdsplanen för grundskolan.

Nettokostnaderna för förskolan är 12 % lägre jämfört med motsvarande period i fjol, och 3 % för grundskolan exklusive hyror.

**Kultur- och fritidsverksamheten** i Järna kommunal visar per 31 augusti ett överskott på 220 tkr. Överskottet beror på att den andra utbetalningen av föreningsstöd ännu inte är gjord. Årsprognosen är ett underskott på 100 tkr. Den anlagda branden i Futurum i våras har påverkat såväl fritidsgården som uthyrningsmöjligheterna i Futurum. Det prognostiserade underskottet beror på att lokalerna inte kunnat hyras ut som planerat med uteblivna intäkter som följd. Fritidsgårdens underskott i aprilbokslutet är åtgärdat och man ligger nu på plus. Besöken på fritidsgården har påverkats av branden och besöken har minskat med 43 %.

Nettokostnaderna är 2,3 % lägre jämfört med motsvarande period i fjol och beror i huvudsak på minskade nettokostnader för Ljungbackens IP men även bibliotek och fritidsgård har lägre nettokostnader än i fjol.

Resultatet för Järna kommunalnämnds **tekniska** verksamhet visar ett överskott på 776 tkr. Överskottet förklaras framförallt av låga vinterväghållningskostnader som är en följd av mild vinter under det första vinterhalvåret. Nämnden har även fått ett utökat kommunbidrag på 1 mkr från den statliga byggbonusen vilket förbättrar resultatet. Verksamhetens totala nettokostnad har minskat 2 % (98 tkr) jämfört med förra året. Kontoret gör en 0 prognos för året.

KF/KS investeringsram är 6440 tkr. Planering och arbeten pågår. Per sista augusti har 929 tkr använts och hela anslaget bedöms bli nyttjat under året. Den tekniska verksamheten har fått 1950 tkr av nämndens investeringsram. Per sista augusti är 1438 tkr av ramen använt. Hela anslaget kommer att nyttjas under året.

Kontoret föreslår att fördela 350 tkr av Södertäljelyftet till beläggningsarbeten på Snickarvägen, 200 tkr för att knyta ihop GC-stråk på Lövensvägen och 450 tkr till beläggning på Nykvarnsvägen.

Sjukfrånvaron är per den sista augusti 2017 i Järna 6,33 %, varav 32,27 % är långtidsjukfrånvaro. Nämnden har den 4 maj genomfört ett verksamhetsbesök på Tavestaskolan i Järna. Kommundelsnämnden har även fortsatt med politikerhörnor på Järna bibliotek och efter utvärdering bland annat senarelagat tiden för att underlätta för människor att delta.

### **Kommentar**

Nämnden har fått ett utökad kommunbidrag på 1 mkr från den statliga byggbonusen som nämnden prognostiserar nyttja fullt ut. Det framgår inte tydligt ur redovisningen i nämndens rapport vilka aktiviteter som planeras under hösten för att använda medlen fullt ut.

#### 12.4.2 Hölo Mörkö kommunalnämnd

**Delår            2 718 tkr**

**Helårsprognos -200 tkr**

### **Nämndens sammanfattning**

Hölo-Mörkö kommunalnämnd har per augusti 2017 ett totalt kommunbidrag på 75 mkr. Redovisningen av periodens resultat är ett överskott om 2,7 mkr. Det positiva resultatet kommer till största del ifrån den pedagogiska verksamheten och den övriga verksamheten. Prognosen för helåret är ett underskott med 200 tkr. Kontoret föreslår att nämnden omprioriterar och reviderar verksamhetsramarna för att täcka underskottet i Kyrkskolan.

Den **pedagogiska** verksamheten visar per augusti ett överskott på 1 857 tkr, varav 1 836 tkr återfinns i grundskolan, 28 tkr i produktionsköket och ett underskott på 7 tkr återfinns i förskoleverksamheten. Det positiva resultatet för den pedagogiska verksamheten väntas att sjunka under året och den pedagogiska verksamheten väntas få ett nollresultat vid årets slut.

**Kultur- och fritidsverksamheten** i Hölo-Mörkö kommunal visar per 31 augusti är ett överskott på 468 tkr. Resultatet är förbättrat jämfört med föregående delårsrapport på grund av lägre personalkostnader och ännu outnyttjade medel för drift och underhåll. Under hösten kommer underhåll att göras vilket innebär att årsprognosen för kultur- och fritid i Hölo-Mörkö blir noll. Nettokostnader har minskat med 7 % jämfört med motsvarande period i fjol.

Hölo-Mörkö kommunalnämnds resultat för de **tekniska** verksamheterna är ett överskott på 47 tkr. Det positiva resultatet förklaras främst av låga kostnader inom vinterväghållningen och parkverksamheten. Kontoret gör en nollprognos för året. Nettokostnaderna har ökat med 16 % (148 tkr) jämfört med förra året. I årsbokslutet bedömer kontoret att nettokostnaden kommer att vara i enlighet med budget. Kommunalnämndens KF/KS investeringsram utökades i aprilbokslutet med 200 tkr till GC-vägar och 200 tkr till trygghetsåtgärder. Hela anslaget kommer nyttjas under året. Den tekniska verksamheten har fått 500 tkr av nämndens investeringsram. Arbetet pågår och hela anslaget kommer nyttjas under året.

Sjukfrånvaron är per den sista augusti 2017 i Hölö-Mörkö 6,31 %, varav 40,97 % är långtidsjukfrånvaro.

Nämnden har under året inte genomfört något verksamhetsbesök. Nämnden har genomfört politikerhörnor i enlighet med angiven plan i verksamhetsplanen för 2017.

### **Kommentar**

Kyrkskolan omfattar 13 olika uthyrningsobjekt med sammanlagt ca 800 kvm. Alla lokaler är för närvarande uthyrda. För året prognostiseras dock ändå ett underskott om 200 tkr. Kyrkskolan har en fastställd budget på 250 tkr som inte är fullt tillräcklig för att täcka verksamhetens kostnader. Nämnden har beslutat att uppdra till förvaltningen att ta fram förslag på reviderade verksamhetsramar och konsekvensanalys från de verksamheter som berörs för att täcka underskottet i Kyrkskolan.

12.4.3 Vårdinge Mölnbo kommunalnämnd

**Delår 1 694 tkr**

**Helårsprognos 0 tkr**

### **Nämndens sammanfattning**

Den pedagogiska verksamheten i Vårdinge kommunal redovisar per 31 augusti ett överskott på 576 tkr för förskolan och 756 tkr för grundskolan. Produktionsköket visar på ett underskott. Efter volymavstämningar beräknas ett underskott i grundskola, varför en åtgärdsplan har påbörjats, främst gällande begränsningar av inköp. Nettokostnader för grundskolan har minskat med 2 % respektive 5 % för förskolan jämfört med motsvarande period i fjol.

Kultur- och fritidsverksamheten i Vårdinge kommunal redovisar per 31 augusti ett överskott på 242 tkr. All verksamheter har ett positivt resultat per augusti. I samtliga fall handlar det om variationer i förbrukningstakt och man beräknar att budgeten kommer att förbrukas. Därmed prognostiseras ett nollresultat för året. Nettokostnader har minskat med 1 % jämfört med motsvarande period i fjol. Medel finns avsatta i Södertäljelyftet för att ytterligare utveckla Mölnbo IP med spontanidrottssatsning. Dialog pågår med Mölnbo IF.

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnds resultat för de tekniska verksamheterna visar ett överskott på 69 tkr (402 tkr, 2016). Det positiva resultatet förklaras främst av låga kostnader inom vinterväghållningen och parkverksamheten. Kontoret gör en 0 prognos för året. Nettokostnaderna har ökat med 77 % jämfört med förra året. I årsbokslutet bedömer kontoret att nettokostnaden kommer att vara i enlighet med budget. Nämnden har fått 370 tkr i KF/KS investeringsmedel. Hela anslaget har förbrukats per sista augusti. Den tekniska verksamheten har fått 391 tkr av nämndens investeringsram. Hela anslaget kommer nyttjas under hösten.

Sjukfrånvaron är per den sista augusti 2017 i Vårdinge Mölnbo 7,33 % varav 28,60 % är långtidsjukfrånvaro. Det innebär en minskad sjukfrånvaror, men övestiger fortfarande nämndens mål om max 5 %.

Nämnden har den 25 april gjort ett verksamhetsbesök i Mölnboskolans gymnastiksal.

#### 12.4.4 Enhörna kommunalnämnd

**Delår 3 056 tkr**

**Helårsprognos 0 tkr**

#### **Nämndens sammanfattning**

Den pedagogiska verksamheten i Enhörna kommunal visat ett resultat per 31 augusti ett överskott på 1881 tkr. Överskottet beror till största delen på att åtgärdsplan implementerats, att organisationen anpassats efter barnantalet samt ökad antal barn i förskolan.

Resultatet är förbättrat jämfört med föregående delårsbokslut per augusti. Nettokostnaderna har anpassats till barnantalet.

Kultur- och fritidsverksamheten i Enhörna kommunal visat ett resultat per 31 augusti ett överskott på 125 tkr. Överskottet beror till största delen på att föreningsbidrag för andra halvåret betalas ut i september. Övriga verksamheter har marginella avvikelser mot budget och årsprognosen för hela kultur- och fritidsverksamheten i Enhörna är 0. Resultatet är förbättrat jämfört med föregående bokslut. Nettokostnader har minskat med 5 % jämfört med föregående år. I förslaget till Mål & budget 2018-2022 planeras för asfaltrink, BMX-bana, staket kring konstgräsplanen och utegym.

Enhörna kommunalnämnds resultat för de tekniska verksamheterna blev ett överskott på 173 tkr (194 tkr, 2016). Det är variation mellan de olika verksamhetsområdenas resultat, men alla verksamheter visar ett överskott. Överskottet förklaras främst med låga kostnader inom vinterväghållningsverksamheten. Nettokostnaderna har ökat med 7 % jämfört med förra året. I årsbokslutet bedömer kontoret att nettokostnaden kommer att vara i enlighet med budget. Kontoret gör en 0 prognos för året.

Nämndens KF/KS investeringsram, som i början av året låg på 2 mkr, utökades till 2,7 mkr i aprilbokslutet, då fördelning av KS/KF markeringsbeloppen beslutades, vilket innebar en ökning av ramen med 650 tkr till GC-vägar och 50 tkr till trygghetsåtgärder. I dagsläget gör kontoret bedömning att 2 mkr som avser väg till ny skola kommer inte att förbrukas, eftersom de åtgärder som genomförs nu är av den karaktär som finansieras av driftbudgeten. Det är plan- och exploateringsenheterna på Samhällsbyggnadskontoret som står för kostnaderna, men kommer i ett senare skede att kompenseras genom plan- och exploateringsavgifter.

De 700 tkr som avser GC-vägar och trygghetsåtgärder beräknas att användas helt. Den tekniska verksamheten har fått 455 tkr av nämndens investeringsram. Hela anslaget beräknas förbrukas.

Sjukfrånvaron har minskat något men ligger fortfarande över målet, och ligger per augusti på 8,16 %. En särskild uppföljning av åtgärder för att minska sjukfrånvaron i förskolan och skolan redovisas.



Hittills har under året inget verksamhetsbesök genomförts, men planeras att genomföras under hösten. Vid ett sammanträde har nämnden fått kompetensutveckling om jäv enligt kommunallagen från kommunjurist.

#### 12.4.5 Arbetslivsnämnden

**Delår** **18 407 tkr**

**Helårsprognos** **13 924 tkr**

### Nämndens sammanfattning

Efter årets första åtta månader uppvisar arbetslivsnämndens verksamheter ett periodresultat på 18 407 tkr och med ett prognosticerat resultat för helåret på 13 924 tkr. Anledningen till överskottet per den sista augusti beror till största del på lägre kostnader för vuxenutbildning och SFI mot budget.

Vuxenutbildningen beräknar i prognosen ett överskott jämfört med budget på 11 974 tkr. Överskottet finns främst inom SFI och den gymnasiala vuxenutbildningen. Överskottet inom SFI, ca 4 500 tkr, beror på att avtalet om upphandlad SFI är uppsagt och verksamheten bedrivs i nuläget i egen regi. Vuxenutbildningen har tagit del av en statlig satsning, den s k välfärdsmiljarden där vuxenutbildningens budget tillfördes ca 20 000 tkr. I budgeten planerades att medlen skulle användas för att bereda fler studerande möjlighet till gymnasiala utbildningar. Hittills har samtliga behöriga sökande antagits, vilket inte har kunnat ske tidigare. Helårsprognosen kommer dock till stor del bero på antalet sökande till vuxenutbildningar där det ännu inte är klart hur många studerande som kommer söka in till årets sista två studerandeperioder. Detta betyder att det prognosticerade överskottet kommer minska om det blir fler medborgare som söker sig till studier.

Periodresultatet för både arbetsmarknadsenheten och MAP 2020 hamnar på 1 297 tkr men där arbetsmarknadsenheten har ett negativt periodresultat om -1 048 tkr. Enhetens underskott är helt hänförligt till nämndens beslut om feriepraktik vilket drar ner resultatet med 1 865 tkr.

Den gemensamma förvaltningsadministrationen förväntar sig göra ett helårsresultat på 2 500 tkr vilket är hänförligt till reserverade medel som inte förbrukats samt lägre lönekostnader än budgeterats.

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka för nämndens verksamheter och har gått ner från 5,8 procent till 4,6 procent de senaste tolv månaderna.

Den sammanfattande bedömningen av God Ekonomisk Hushållning för nämnden är följande:

Ekonomi **Ok**  
Nämndens verksamhetsmål **Har brister**  
Personalmål **Bra**

Nämndens sammanfattande bedömning: **Har brister**

#### 12.4.6 Omsorgsnämnden

**Delår**                                **14 678 tkr**

**Helårsprognos**                    **12 300 tkr**

#### **Nämndens sammanfattning**

Omsorgsnämnden har ett positivt resultat på 14,7 mkr efter augusti. Resultatet påverkas positivt av semesterlöneskulden med motsvarande 3,1 mkr, vilket innebär att ett mer rättvisande resultat borde vara 11,6. Verksamhetsområdet LSS har en positiv avvikelse på 10,9 mkr, vilket i huvudsak beror på att reserverade medel för oväntade händelser hålls inne tills vi ser hur verksamheten utvecklas. Verksamhetsområdet SoL har en positiv avvikelse på 5,2 mkr. Överskottet beror främst på minskade volymer inom verksamheterna hemtjänst och personligt utformat stöd.

Omsorgsnämnden har historiskt sett i stort sett budgeterat sin verksamhet utifrån den volymavstämning, det vill säga verkställda insatser, som sker den 1 oktober året innan budgetåret, samt de preliminära ramar som finns i förvaltningsens förslag som lämnats i juni året innan inklusive avtalade prisuppräknningar. Budgeten för 2017 är på så sätt i huvudsak baserat på den volymavstämning som gjordes 1 oktober, samt de preliminära ramar som återfinns i förvaltningens förslag till budget för 2017-2019. Det innebär att eventuella avvikelser i huvudsak förklaras av att antalet insatser eller brukare har förändrats mot volymavstämningen i oktober 2016.

Då omsorgsnämnden historiskt sett har haft svårt att följa och korrekt bedöma förändringar i volymstatistiken, har det medfört att det varit stora skillnader mellan prognos i oktober och utfallet vid årets slut. För att säkerställa att omsorgsnämnden skulle få kontroll på sin verksamhet startades projektet "Hållbar omsorg" på uppdrag av kommunstyrelsen. Projektet innehåller flera olika aktiviteter, se även kapitel 1.3 särskilda uppföljningar.

En viktig aktivitet i projektet var kvalitetssäkra statistiken, vilket verksamheten har arbetat med löpande under 2017. Nu genomförs till exempel månadsvisa avstämningar av myndigheten för att säkerställa att verksamheten i ett tidigt skede ska kunna kostnadskompensera för volymförändringar. Det är ett långsiktigt arbete, som behöver fortsätta och utvecklas, så att verksamheten på ett enklare sätt kan få tillgång till den nödvändiga statistiken. Det är i dagsläget ett stort manuellt arbete, av flera olika verksamheter, som krävs för att få fram korrekta underlag.

Inför budgetarbetet 2018 kommer verksamheten även arbeta med att försöka få till en mer korrekt budget utifrån, inte bara verkställda insatser, utan även utförd insats i förhållande till beviljad insats. Inom till exempel området korta insatser LSS finns det möjlighet att inte bara prognostisera, utan även budgetera, utifrån hur den utförda tiden har utvecklats under tidigare år. Detta behöver verksamheten arbeta vidare med, så att de hittar rätt budgetnivå, med en viss marginal för att kunna hantera insatsförändringar, samtidigt som avvikelsen mot budget bör vara så liten som möjligt.

Inför 2017 gjordes även ett arbete för att säkerställa att kostnaderna för myndighetsutövande var mer rättvisande fördelat mellan LSS och SoL. Likaså flyttades kostnaderna för turbundna resor till verksamhetsområde SoL, där de mer rätteligen hör hemma.

Prognosen förväntas bli ett överskott på 12,3 mkr. Prognosen baserar sig på att verksamheten inte kommer att bedrivas i den omfattning som planerats eller budgeterats. Det är särskilt tydligt inom ordinärt boende SoL, där prognosen är 6 mkr beroende på minskade volymer inom verksamheten hemtjänst och personligt utformat stöd, där skillnaden är väldigt stor gentemot budget. Vidare förväntas inte avsatta medel för oförutsedda händelser att förbrukas fullt ut.

Verksamhetsområdet LSS har en prognos på 7,8 mkr. Området gemensamma kostnader LSS redovisar en prognos på 10 mkr, på grund av att medel för oförutsedda händelser hålls inne, tills vi ser hur verksamheten utvecklas. Personlig assistans prognostiserar ett underskott på -2,5 mkr på grund av färre insatser i egen regi, samt att myndigheten haft kostnader för insatser som utförts tidigare år. Verksamhetsområdet korta insatser prognostiserar ett överskott på 2,5 mkr, vilket baseras på erfarenheten att utförd tid historiskt sett varit lägre än den beviljade tiden. Verksamhetsområdet korttidsverksamhet en prognos på 1 mkr. Bostad med särskild service LSS har en prognos på -6 mkr. Prognosen beror i huvudsak på ett flertal brukare med omfattande omvårdnadsbehov. Daglig verksamhet prognostiserar ett överskott på 2,8 mkr.

Den sammantagna prognosen för verksamhetsområdet SoL förväntas bli ett överskott på 4,5 mkr. Prognosen baserar sig på att utförd hemtjänst och antalet insatser inom personligt utformat stöd uppskattas bli mycket lägre än budgeterat.

Då nämndens verksamhet inom SoL är anslagsfinansierad, kommer ett utredningsarbete påbörjas i samband med budgetarbetet inför 2018 för att säkerställa att nämndens ram inom området är korrekt utifrån det uppdrag och de volymer, som finns 2017. Det händer till exempel att brukare flyttas mellan lagrummen under åren pga förändrade behov. Målet med utredningen är att nämnden i framtiden på ett bättre sätt ska kunna rapportera på vilket sätt det har skett förändringar, eller förväntas ske förändringar under året, som bör påverka ramtilldelningen nästkommande år. Det kan innebära att det i framtiden kan ske både minskningar och ökningsar av ramen för SoL.

Nettokostnaderna har minskat med 7,4 mkr jämfört med delårsbokslutet i augusti 2016. Intäkterna uppvisar en positiv avvikelse jämfört med föregående år om 6,4 mkr.

Här är det främst intäkter från försäkringskassan och Migrationsverket, som bidrar till den positiva avvikelsen. De ökade intäkterna från försäkringskassan beror på att kommunen i efterskott kompenserats för insatser, som tillhandahållits brukare under försäkringskassans utredningstid om personlig assistans enligt SFB. Intäktsökningen förklaras också av att det i årsbokslutet år 2015 gjordes en felaktig uppskattning av intäkterna från försäkringskassan avseende andra halvåret år 2015. Detta ledde till en felaktig minskning av intäkterna nästföljande år 2016.

Kostnaderna är ca 0,9 mkr lägre jämfört med föregående år, vilken är en marginell minskning. En i princip oförändrad kostnadsbild beror huvudsakligen på ett minskat antal brukare med bostad med särskild service för barn och unga, särskilda boenden SoL och färre insatser inom hemtjänsten.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av ekonomin är Ok, eftersom nämnden redovisar ett överskott på 14,7 mkr. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen har brister. Sjukfrånvaron ligger för perioden på 7,6 procent vilket är högre än nämndens målnivå på 6,2 procent.

#### 12.4.7 Socialnämnden

<b>Delår</b>	<b>373 tkr</b>
<b>Helårsprognos</b>	<b>-5 800 tkr</b>

#### Nämndens sammanfattning

Socialnämndens **resultat** för perioden uppgår till +0,4 mkr. Nämnden har lägre kostnader än budgeterat motsvarande -2,7 mkr. Personalkostnaderna är lägre än budgeterat. Många verksamheter redovisar lägre kostnader på grund av obemannade tjänster och sjukskrivningar, vilket förbättrar resultatet med 16,3 mkr. Även semesterlöneskulden påverkar personalkostnaderna positivt med 5,8 mkr. Samtidigt återfinns högre personalkostnader jämfört med budget för familje- och jourhem med 12,8 mkr då köp av externa placeringar är underbudgeterade för 2017. I verksamheter, som är sårbara vid vakanser, anlitas inhyrd personal. Som en effekt av detta är kostnader för material och tjänster högre än budgeterat beroende på kostnader för bemanningstjänster. Verksamheten redovisar också högre kostnader för bidrag och transfereringar än budget, med anledning av högre utbetalt bistånd på Försörjningsstöd. Intäkterna har en avvikelse mot budget med -2,2 mkr, vilket främst beror på att verksamheten erhållit mindre statsbidragsintäkter än budgeterat. Minskade volymer inom särskilt riktade insatser är anledningen till minskningen. Resultatet i augusti är 29,8 mkr bättre än föregående års resultat för samma period, vilket delvis beror på att nämnden har bokat upp mer statsbidragsintäkter som ska återsökas från Migrationsverket, än under 2016. Barn och ungdom har även fått tilldelat nämndbidrag med 20,0 mkr som ett led i kommunens välfärdsstrategi. Det förbättrar också resultatet.

**Prognosen** förväntas bli en negativ avvikelse mot budget med -5,8 mkr. Underskottet beror i huvudsak på att budgeten för köp av placeringar är underbudgeterat för 2017.

Underbudgeteringen motiveras av att verksamheten på sikt ska minska antalet placeringar inom områdena Barn och ungdom och Vuxen psykiatri, samt att ordinarie verksamhet måste rymmas inom nämndens ram.

**Barn och ungdom** prognostiserar ett underskott med -7,0 mkr. Det beror främst på högre kostnader för familje- och jourhemsplaceringar än budgeterat. **Vuxenvård psykiatri SoL** prognostiserar ett underskott på -4,0 mkr och även här har verksamheten högre kostnader för externa placeringar än budget. Trots ett effektiviseringsarbete under 2016 har verksamheten inte lyckats fullt ut med att åstadkomma en budget i balans. Även **Vuxen psykiatri LSS** prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med -0,3 mkr. **Försörjningsstöd** prognostiserar ett överskott med +3,5 mkr, vilket främst beror på att personalkostnaderna är lägre än budgeterat. **Vuxenvård missbruk** och **Särskilt riktade insatser** prognostiserar en budget i

balans. **Övrig verksamhet** – staben prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med + 2mkr som beror på obemannade tjänster under året. Tillståndsmyndighet och nämnd prognostiserar en budget i balans.

Socialnämndens **nettokostnader** har minskat med -11,0 mkr jämfört med samma period föregående år, främst med anledning av att intäkterna ökat med +8,3 mkr. Det beror till stor del på att man periodiserat statsbidragsintäkter, som ska återsökas från Migrationsverket, vilket inte gjordes i samma utsträckning 2016. En omfördelning har även skett inom Social och omsorgskontoret för att anpassa organisationen, vilket inneburit att staben har fått ökade intäkter från de andra nämnder som använder staben. Ökade projektintäkter för perioden jämfört med föregående år påverkar också. Kostnaderna har minskat med

-2,7 mkr. Det beror främst på att köp av primär verksamhet är lägre då färre barn, är placerade i konsulentstött familje- och jourhem. Det är även lägre kostnader för externa placeringar inom Vuxenvården, jämfört med 2016. Bidrag och transfereringar, i form av utbetalt bistånd har minskat, vilket förbättrar kostnadssidan ytterligare. Personalkostnaderna har däremot ökat då antal medarbetare är fler jämfört med föregående år. Detta förklaras bland annat av att socialnämnden har utökats med en familjecentral och två HVB i egen regi.

**Sjukfrånvaron** ligger för en tolv månaders period per augusti på 6,66 procent. Av den totala sjukfrånvaron är 48,09 procent sjuka längre än 60 dagar. Nämndens mål på 6,2 procent uppfylls därmed inte.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) får **har brister**. Bedömningen inom ekonomi får **har brister**, då nämnden prognostiserar ett underskott på -5,8 mkr. Bedömningen av kommunfullmäktiges mål får bedömningen **Bra**. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen **har brister**. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 6,66 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 6,2 procent.

Socialnämnden påbörjade under 2016 på bred front ett stort arbete inom verksamheterna med olika aktiviteter för att uppnå en budget i balans. Det är ett långsiktigt arbete, där vissa aktiviteter är genomförd medan andra fortfarande pågår. Det är en tidskrävande process och kommer därför inte att hinna ge den effekt som verksamheten hoppats på under 2017. Arbetet fortsätter även under 2018 och ska ge full effekt och en budget i balans till slutet av 2018.

### Nämndens framställan

Socialnämnden begär att få gå med underskott om 5,8 mkr 2017.

### Kommunstyrelsens bedömning

Nämndens pågående arbete med att nå en budget i balans är en tidskrävande process och har hittills inte gett de förväntade ekonomiska effekterna inom den av kommunstyrelsen angivna tidplanen. Med tanke på minskade volymer inom nämndens verksamheter under 2017, torde underskottet inte bli mer än begärt med möjlighet att nå en budget i balans tidigare än vad nämnden planerat. Framdeles är det av särskild vikt att volymförändringars påverkan på kostnadsutvecklingen följs upp och att detta beaktas i kommande planering.

12.4.8 Äldreomsorgsnämnden	
<b>Delår</b>	<b>29 937 tkr</b>
<b>Helårsprognos</b>	<b>24 500 tkr</b>

### Nämndens sammanfattning

**Resultatet** per augusti är positivt med 29,9 mkr. Det positiva resultatet beror främst på att kostnaderna är lägre än planerat. I budgeten för 2018 avsattes 7,2 mkr för oförutsedda händelser. Inga medel har i dagsläget gått åt, men 2,7 mkr beräknas gå åt resten av året i syfte att förstärka hemtjänsten i egen regi. Vidare avsattes 8,0 mkr för digitalisering av **hemtjänsten** och **vård- och omsorgsboende**. Endast 0,8 mkr har gått åt, men totalt beräknas 6,2 mkr att gå åt resten av året. De lägre kostnaderna än planerat förklaras även av 2 052 färre vårdtygn på **korttidsboende** och i snitt 14 färre boendeplaceringar än planerat, som en effekt av arbetet med ”Trygg och säker hemgång” och att Wijbacken utökade med nio lägenheter i mars 2017. Intäkterna är högre än planerat, på grund av intäkter från Migrationsverket (2,0 mkr) samt intäkter från Socialstyrelsen avseende ökad bemanning (5,8 mkr). Resultatet påverkas också positivt, då leverantörer inte kommer att fakturera för tidigare års kostnader för **utskrivningsklara** (2,3 mkr). Efter aprilboks slutet tilldelade kommunfullmäktige nämnden 5,0 mkr för systematiskt kvalitetsutvecklingsarbete för framtida äldreomsorg. Dessa medel är ännu inte förbrukade, men räknas gå åt under resten av året. Det bidrar också till det positiva resultatet för perioden.

**Prognosen** förväntas bli ett överskott på 24,5 mkr. Området **gemensamt** prognostiserar ett överskott på 3,1 mkr på grund av att medel för oförutsedda händelser hålls inne. **Korttidsvården och vård- och omsorgsboende** prognostiserar ett överskott på 9,6 mkr på grund av minskade volymer i extern regi. Området **utskrivningsklara** prognostiserar ett överskott på 2,3 mkr, eftersom tidigare års kostnader inte kommer att faktureras av leverantörer. På grund av nytt avtal för turbundna resor och intäkter från Migrationsverket prognostiserar **dagverksamheten** ett överskott med 3,5 mkr. **Servicehusen** har lägre antal timmar än planerat, på grund av färre brukare, vilket medför en positiv prognos på 2,0 mkr. **Hemtjänsten** prognostiserar ett överskott på 4,0 mkr. Det beror dels på en positiv prognos på avgifterna från brukarna med 2,0 mkr, till följd av avgiftsförändringen. Vidare beror det på att de utförda timmarna har minskat ytterligare i och med införandet av tid och insatsregistrering, vilket medför en positiv prognos hos myndigheten med 43,0 mkr. Verksamheten i egen regi försöker ställa om sin bemanning utifrån den minskade volymen, men har inte lyckats fullt ut vilket medför en negativ prognos med -41,0 mkr.

I mål och budget 2017-2019 finns 6,0 mkr avsatt i investeringsmedel för ombyggnation av Mariekällgårdens kök och 0,3 mkr för inventarier i samband med ombyggnationen. På grund av förseningar i projekteringen kommer endast cirka 1,0 mkr att användas år 2017. Resterande medel behöver beaktas i Mål och budget för 2018-2020. Telge fastigheter har tagit fram tre offerter med olika kostnader. Det medför att det troligtvis kommer bli en fördröjning av projektet, vilket också behöver beaktas i Mål och budget för 2018-2020.

Både KF-mål 1 "Brukarna ska uppleva delaktighet och kvalitet i insatserna" och KF-mål 2 "Andelen äldre som upplever trygghet i äldreomsorg ska öka" har indikationer som mäts genom Socialstyrelsen årliga brukarundersökning. Undersökningen genomfördes i våras och resultaten kommer att presenteras i oktober. Det medför att uppföljning av indikatorerna sker i samband med årsbokslutet. I syfte att förstärka arbetet med kost, måltidsmiljöer och rehabiliterande arbetssätt har en dietist anställts. Under året har och ett antal aktiviteter genomförts, som utbildning i geriatrisk basnutrition till samtliga sjuksköterskor, måltidsutbildning och kostombudsutbildning. Inom ramen för Kultur 365 genomför kultur- och fritidskontoret olika aktiviteter för äldre som bor hemma eller på vård- och omsorgsboende. Totala bedömningen av KF-målen är att de kommer uppnå resultatet **Ok** till årsbokslutet.

**Sjukfrånvaron** ligger för en tolv månadersperiod på 9,5 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 8,0 procent. Bedömningen blir därmed **Har brister**. Den totala GEH-bedömningen för nämnden blir **Ok**.

### **Kommunstyrelsens bedömning**

Arbetet med att utveckla morgondagens hemtjänst pågår i nuvarande projekt. Under året har tid- och insatsregistrering införts, ett planeringssystem för egen regi har implementerats och den nationella statistiken som levereras är idag rättvisande. Uppdraget att säkerställa en likvärdig och korrekt behovsbedömning har lett till att de beviljade timmarna nu är på mer rättvisande nivåer, vilket även medfört att de är på lägre nivåer än de var under 2011 innan LOV infördes. Obalansen i hemtjänstens ekonomi kvarstår, det förväntas ett överskott för nämndens köp av verksamhet med 43 mkr samtidigt som det prognosticerade underskottet för utförd hemtjänst i egen regi uppgår till -41 mkr. Det är oklart om underskottet i egen regi beror på bristande effektivitet eller för låg ersättningsnivå. Det är av vikt att man har en fastställd ersättningsmodell med en ersättningsnivå som ger balanserade förutsättningar, saknas detta ger det en osäkerhet inför kommande upphandlingar.

12.4.9 Överförmyndarnämnden

<b>Delår</b>	<b>-626 tkr</b>
<b>Helårsprognos</b>	<b>-660 tkr</b>
<b>Kommunstyrelsens kontors prognos</b>	<b>-660 tkr</b>

### **Nämndens sammanfattning**

Resultatet per den sista augusti är -626 tkr. Prognosen för helåret är ett underskott på 660 tkr. Underskottet beror i huvudsak på kostnader för ensamkommande barn.

Nettokostnaden har ökat med 5,8 procent jämfört med augusti 2016. Detta beror till största delen på ensamkommande barn och att det i resultatet 2016 ingår intäkter avseende 2015.

Prognosen för måluppfyllelsen är att nämnden klarar att uppfylla sin del av KF-mål och inriktningar.

Sjukfrånvaron för kommunstyrelsens kontor inklusive överförmyndarnämndens kansli har successivt minskat. Sjukfrånvaron är per den sista augusti 4,6 procent för kommunstyrelsens kontor att jämföras med kommunen som helhet där sjukfrånvaron uppgick till 6,9 procent.

Lägesbedömning i bokslut 2017 för ekonomi: **Har brister**

Lägesbedömning i bokslut 2017 för nämndens verksamhetsmål: **OK**

Lägesbedömning i bokslut 2017 för nämndens personalmål: **Bra**

---

Nämndens sammanfattande lägesbedömning: **OK**

### Nämndens hemställan

Överförmyndarnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få gå med ett underskott motsvarande 660 tkr för 2017. Orsaken är en ökning av antalet ensamkommande barn samt en ny ersättningsmodell från Migrationsverket från och med 1 juli 2017. Förändringen innebär att överförmyndarnämnden inte längre kan ansöka om bidrag för ensamkommande barn. Ersättningen betalas i stället ut till kommunen som en schablon, som ska täcka alla typer av kostnader.

### Kommunstyrelsens bedömning

Kommunstyrelsen föreslår en fördelning av det nya ersättningsystemet för ensamkommande barn där överförmyndarnämnden får schablonen på 52 tkr per nytt ensamkommande barn. Intäkterna förväntas därmed eliminera nämndens prognosticerade underskott för 2017. Begäran om hemställan avslås under förutsättning att nya fördelningen beslutas av kommunfullmäktige.

12.4.10	Utbildningsnämnden
<b>Delår</b>	<b>+ 80 282 tkr</b>
<b>Helårsprognos</b>	<b>- 3 670 tkr</b>

### Ekonomi

Nämndens budgetram för 2017 är 2 082 282 tkr. Resultatet till och med augusti är ett överskott på 80 282 tkr. Den största tillgodoposten är den upparbetade semesterlöneskulden på 41 808 tkr. Resterande överskott är 38 474 tkr. Överskottet beror dels på att hanteringen av statsbidragsintäkter har förändrats. De bokförts samma månad som kostnaden uppstår istället för i efterhand som tidigare varit den enda möjligheten. Intäkterna har också ökat, bland annat anslaget för statsbidraget lågstadiesatsningen. Därutöver beror överskottet på att olika driftkostnader inte är linjära utan kommer först under hösten. Resultatet är förbättrat med 11 108 tkr jämfört med samma period 2016.



Prognosen till årets slut beräknas till ett underskott på 3 670 tkr och efter ramjustering utifrån höstens volymavstämning till ett överskott på 5 200 tkr. Att prognosen skiljer så mycket från resultatet per augusti beror på att den positiva semesterlöneskulden planas ut, en ökad kostnad höstterminen för fler barn och elever i enskild verksamhet och i friskolor, elevtapp i kommunens gymnasieskolor, en viss eftersläpning i friskolornas fakturering till kommunen samt i nuläget, innan barn- och elevavstämningar är definitiva för höstterminen, är enheterna mycket återhållsamma med sin ekonomi.

En stor osäkerhet i prognosen är intäkten för asylsökande barn och elever. Den kan komma att förbättra resultatet. Migrationsverket ligger långt efter med beslut om beviljade bidrag. Trots påtryckningar är beslut om ansökningar för 2016 ännu inte klara. Södertälje har sökt drygt 30 miljoner kronor för 2016 och drygt 10 miljoner kronor för de två första kvartalen 2017. Viss del av intäkten är uppbokad i bokslut för 2016. Vid ett antagande om att kommunen beviljas 70 procent av sökta bidrag skulle det innebära en förbättring av denna prognos med 10-12 miljoner kronor. Då är hänsyn tagen till redan periodiserade intäkter.

### **KF-mål**

Fullmäktige har uttryckt att ”resultaten i förskolan och skolan ska förbättras”. I det systematiska kvalitetsarbetet följs en mängd resultat upp och rapporteras löpande till utbildningsnämnden och kommundelsnämnderna. I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal utvalda uppföljningsfaktorer i form av resultat och betyg. Urvalet baseras på utbildningskontorets kommunövergripande planer för systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolan i Södertälje kommun har försämrats inom samtliga kunskapsområden. Orsaker till detta bedöms vara att bedömningarna är mer kritiska än tidigare år och att vissa förskolor har haft en hög personalomsättning.

För grundskolan är meritvärdet relativt oförändrat jämfört med tidigare år. Behörigheten till yrkesprogram har ökat mellan åren medan behörigheten till högskoleförberedande program är i princip oförändrad.

Andelen gymnasieelever med behörighet till högskolan har för de högskoleförberedande programmen minskat under året, medan det har ökat för yrkesprogrammen. Andelen som avgår med examen från yrkesprogrammen har minskat något.

### **Personal – kommunen som arbetsgivare**

Utbildningskontorets sjukfrånvaro uppgick per den 31 augusti 2017 till 6,5 procent, vilket fortsatt är under genomsnittet i kommunen. Det är en sänkning med 0,8 procentenheter jämfört med motsvarande period 2016. Den enskilt högsta sjukfrånvaron finns som vanligt inom verksamhetsområdet förskola. Det senaste året uppvisas dock en klar förbättring då sjukfrånvaron minskat med 1,4 procentenheter jämfört med föregående år. Näst högst sjukfrånvaro finns inom sarskolan med 8,0 procent, vilket är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med föregående år. Därefter kommer grundskolan med 5,2 procent och gymnasieskolan med 3,1 procent, båda visar hittills upp en minskad sjukfrånvaro under 2017.

Detta beror med största sannolikhet på att andelen långtidssjukskrivna inom dessa två verksamheter minskat kraftigt sedan augusti 2016.

Ett förbättringsarbete med målet att sänka sjukfrånvaron är pågående inom utbildningskontorets verksamheter. Verksamheterna har uppdaterat de gemensamma hygienrutinerna och att säkerställt att dessa efterföljs. Ett större uttag av friskvårdspengen har uppmuntrats. Vidare finns individbaserad friskvård och stödsamtal via Företagshälsovården.

Under hösten 2015 startade det treåriga projektet ”Hållbar arbetshälsa i Södertälje kommun”. Projektet syftar till att öka frisknärvaron bland de yrkesgrupper som har högst sjukfrånvaro, och i detta är förskolan en del. Workshops och uppföljningsmöten har hållits med förskolechefgruppen och detta kommer att fortsätta framöver. Projektledaren genomför även riktade insatser ute på de enheter som har högst sjukfrånvaro. Det handlar bland annat om att synliggöra orsaker och samband, att förtydliga ansvar och att tillsammans komma överens om åtgärder för att minska sjukfrånvaron genom att förbättra arbetsmiljön och den hållbara arbetshälsan.

För att få en likvärdighet, tydlighet och framförallt en systematik i arbetet med hållbar arbetshälsa har ansvarig för utbildningskontoret tagit fram en arbetsplan för hållbar arbetshälsa. Varje nivå i styrkedjan – kontorsnivå, verksamhetsnivå och enhetsnivå – ska utifrån en kartläggning av nuläget ta fram adekvata åtgärder för att förbättra arbetsmiljö och arbetshälsa. Detta ska ske utifrån fyra gemensamma strategier som forskning och beprövad erfarenhet pekar ut som framgångsfaktorer – ledarskap, delaktighet, kommunikation och synen på hälsa.

### **Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden**

**Ekonomi** *Ok*

**Nämndens verksamhetsmål** *Ok*

**Personalmål** *Ok*

---

**Nämndens sammanfattande bedömning** *Ok*

### **Kommunstyrelsens bedömning**

Nämnden prognostiserar ett underskott på 3 670 tkr vid årets slut. Kommunstyrelsens har i sin prognos beaktat höstens volymavstämning och efter ramjustering landar utbildningsnämnden på ett överskott för helåret på 5 200 tkr.

## 12.4.11 Kultur- och fritidsnämnden

**Delårsresultat: + 7 042 tkr****Helårsprognos - 960 tkr****Nämndens sammanfattning**

Kultur- och fritidsnämndens ekonomiska resultat per 31 augusti är ett överskott på 7 042 tkr, varav semesterskulden är 1 450 tkr. Till överskottet bidrar också att den andra omgången av föreningsstöd betalas ut i september samt att biblioteket i Hovsjö genererar driftkostnader först under hösten.

960 tkr i kostnader för kundförluster beräknas kvarstå vid årets slut. Tack vare överskott i andra verksamheter räknar vi med att underskottet kan begränsas till 670 tkr. Om kundfordringarna mot förmodan skulle betalas förväntas ett överskott.

Nettokostnaderna har minskat med 12,8 % jämfört med samma period i fjol på grund av lägre kostnader för kundförluster. 2 923 tkr har bokförts för investeringskostnader.

Sjukfrånvaron har ökat med 1,2 % till 6,6 %. Kvinnors sjukfrånvaro ökar och var i augusti 9 % medan männens sjukfrånvaro utgjorde 3,8 %. Verksamheterna har mycket olika sjuktal. Biblioteket, Konsthallen och Stadsscenen har sjuktal som är högre än målet om 5 %.

**Kommunstyrelsens bedömning**

Nämnden prognostiserar ett underskott på 960 tkr vid årets slut, vilket är en minskning med 40 tkr sedan delårsrapporten i april. Underskott härleds till kostnader för kundförluster som beräknas kvarstå vid årets slut trots att nya avtal träffats med både Assyriska och Syrianska. Kommunstyrelsen uppdrar till Kultur- och fritidsnämnden att återkomma med en åtgärdsplan för att uppnå en budget i balans.

**Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden**

<b>Ekonomi</b>	<i>Har brister</i>
<b>Nämndens verksamhetsmål</b>	<i>Bra</i>
<b>Personalmål</b>	<i>Ok</i>
<hr/>	
<b>Nämndens sammanfattande bedömning</b>	<i>Ok</i>

## 12.4.12 Stadsbyggnadsnämnden

**Delårsresultat: + 108 tkr****Helårsprognos 0 tkr****Nämndens sammanfattning**

SBN:s ekonomiska resultat i delårsboks slutet per 31 augusti 2017 blev ett överskott på 108 tkr (+ 3 151 tkr 2016). Överskottet förklaras framförallt av höga intäkter inom bygglovsenheten. Intäkterna kommer in ojämnt över året och enheternas resultat varierar.

Kontorets prognos för helåret är ett nollresultat.

Enheten bygglov visar ett stort överskott. Det förklaras främst av höga intäkter. Efterfrågan på bygglov är fortsatt hög. Enheten beräknas landa på ett positivt resultat på 4 mkr på årsbasis.

Kostnader för den arbetstid som läggs av planenhetens handläggare på framtagna av strukturplaner kommer att finansieras av välfärdspengar, som är placerade centralt hos kontorets stab. En del av kostnaderna är flyttade men en del återstår, vilket kommer att avlasta enhetens resultat. Underskottet beräknas minska till – 3 mkr på årsbasis.

Antalet beställningar av nybyggnadskartor har ökat något jämfört med samma period förra året. Trots det visar enheten ett underskott för perioden. Det förklaras främst av att mycket arbetstid under årets första månader har lagts på övergången till den nya arbetsplattformen, vilket påverkat produktionen och intäkterna. Årsprognosen för enheten är ett underskott på 1,6 mkr.

Nettokostnaden för stadsbyggnadsnämndens verksamheter har ökat med 54 procent jämfört med samma period förra året. Förändringen förklaras främst av lägre intäkter på Planenheten.

Med anledning av att nämnden har fått extra budgetmedel i år på sammanlagt 16 mkr från välfärdspengarna samt Byggbonus jämförs nettokostnadsutfallet exklusive de extra budgetmedlen.

### *Investeringar*

KS/KF-investeringarna i den kommungemensamma GIS-databasen är i slutskedet och kommer att bli klart i år. Årets budget på 300 tkr har överskridits pga att en faktura som skulle belasta förra årets budget kom först i år. Årets totala kostnader beräknas uppgå till 1050 tkr.

Nämnden föreslås ansöka om ökning av KS/KF investeringsramen med 750 tkr.

Nämndens egen investeringsram på 450 tkr kommer att användas till att ersätta programmet Geovis med kommunens interna karttittskåp samt anpassning av ärendehanteringssystemet Public med anledning av den nya Plan- och bygglovstaxa.

Lägesbedömning för nämnden ekonomi: *Bra*

### **Lägesbedömning av KF-mål *Ok***

*Mål 1: Medborgarnas uppfattning om S-e som en plats att bo och leva i ska förbättras **Ok***

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Undersökningen genomförs i Södertälje under september och resultatet rapporteras därför först i årsbokslutet 2017.

*Mål 2: Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka **Ok***

Till och med augusti 2017 har 149 nya bostäder färdigställts, 70 i flerbostadshus och 79 småhus. Samhällsbyggnadskontorets prognos för helåret är att 429 bostäder kommer att färdigställas varav 160 i flerbostadshus och 269 i småhus. 2016 färdigställdes 322 nya bostäder.

*Mål 3: Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå. **Bra***

*Bygglov och förhandsbesked: 89 procent uppfyller PBL:s 10-veckorsgaranti, 99 procent uppfyller kommunens 20-dagarsgaranti och 100 procent uppfyller kommunens 5-dagarsgaranti.*

*Planbesked: I år har 31 förfrågningar inkommit och 36 procent har fått besked inom fyra månader.*

Personal **Bra**

Stadsbyggnadsnämndens sjukfrånvaro ligger på 3 procent per sista augusti 2017 (3,2 %, 2016)

### Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi	<i>Bra</i>
Nämndens verksamhetsmål	<i>Ok</i>
<u>Personalmål</u>	<i>Bra</i>
Nämndens sammanfattande bedömning:	<i>Bra</i>

### Kommunstyrelsens kommentar

Det är svårt att ur redovisningen i nämndens rapport utläsa hur stor del av den beviljade byggbonusen som har tagits i anspråk till och med augusti, och vilka aktiviteter som planerats för att använda medlen i förhållande till de av kommunfullmäktige beslutade insatsområden för byggbonusens användning.

12.4.13	Miljönämnden	
<b>Delår</b>		<b>2 032 tkr</b>
<b>Helårsprognos</b>		<b>550 tkr</b>

### Nämndens sammanfattning

#### Ekonomi

Miljönämndens resultat per den 31 augusti är + 2 032 tkr. Både intäkter och kostnader har ett utfall under budget, men kostnader i högre grad än intäkter. Plusresultatet som helhet förklaras främst av lägre personalkostnader på grund av vakanser, lägre utfall på kostnader för material och tjänster därför att planerade aktiviteter ännu inte genomförts, samt större intäkter än förväntat inom skogsförvaltningen. Prognosen för helåret är ett plusresultat på + 550 tkr. Nettokostnaden har ökat med 10 procent jämfört med augusti 2016. Intäktsfinansieringen sett

över hela nämndens verksamhet har ökat med 3,4 procentenheter till 63,1 procent per augusti 2017.

Miljönämnden har inga investeringar beslutade av KS/KF, inga investeringsprojekt som avser lokaler och ingen del i projekt inom Södertäljelyftet. Nämnden har tilldelats 400 tkr i utrymme som nämndsinvestering för att köpa ett nytt verksamhetssystem. Prognosen är att det inte hinner fullföljas under 2017 och att inga investeringar kommer göras under året.

### **KF- mål och inriktning**

Hållbara Södertälje, KF-mål 7: Omställningen till hållbara system för hantering av avlopp ska fortsätta.

Miljönämndens mål 1: Antalet hushåll med källsorterande avloppssystem ska öka.

Uppföljning: Under 2017 har 13 nya tillstånd givits till källsorterande avloppssystem.

Lägesbedömning: **OK**

### **Inriktning i Mål och budget**

Arbeta med att klargöra hur vatten- och avloppssystemet kan utvecklas så det i högre grad bidrar till näring i kretslopp och en giftfri miljö. Återföring av näring till odlingsmark i det lokala jordbruket ska öka successivt genom att fler ansluts till det etablerade systemet för detta.

Uppföljning: Miljökontoret avser att under hösten 2017 ha inledande möten med företrädare för jordbruket om återföringskedjor för växtnäring från avlopp. Miljökontoret studerar även flöden av växtnäring, energi och föroreningar i organiskt avfall och avlopp.

Hållbara Södertälje, KF-mål 8: Skyddet av natur ska öka.

Miljönämndens mål 4: Vid slutet av 2017 har kunskapen om naturvärden, biologisk mångfald och ekosystemtjänster ökat i kommunens organisation.

Uppföljning: Aktiviteterna löper på enligt plan. Målet följs upp vid årets slut. Lägesbedömning: **OK**

### **Inriktningar i Mål och budget**

En digital naturkarta ska bli färdig under 2017, där kunskap om naturvärden i Södertälje samlas på ett överskådligt och sökbart sätt. Kartan med sin databas ska vara underlag för samhällsplanering, naturskydd och planering av naturvårdsåtgärder.

Uppföljning: Projektet pågår och har förlängts till 2018. Kartan kommer att vara i huvudsak färdig till slutet av 2017, medan fortsatta inventeringar görs under 2018 för komplettering av data.

Ta vara på betydelsefulla biotoper och tätortsnära rekreationsområden. Skyddade områden ska vårdas och vid behov ska nya skydd inrättas för värdefulla områden, genom biotopskydd, djur- och växtskydd eller som naturreservat. Extra insatser ska göras under 2017 för åtgärder i värdefulla ängs- och hagmarker i syfte att behålla och utöka arealen betad mark.

Uppföljning: Vårdande åtgärder pågår fortlöpande. Gallringar för att gynna skyddsvärda träd har gjorts, liksom slyröjning med mera. Hagmarksrestaureringar har gjorts i Farstanäs

naturreservat och Solåkraby. En ängs- och hagmarksinventering har genomförts, där sammanställning av resultaten pågår.

### **Övriga inriktningar i Mål och budget för området Hållbara Södertälje**

En vattenplan ska vara det samlande dokumentet för kommunens planering och uppföljning av åtgärder enligt vattendirektivet. Arbeta aktivt med de åtgärder som Vattenmyndigheten lagt fram i sitt åtgärdsprogram för att uppnå god status i sjöar, vattendrag och grundvatten. Ett projekt om att utreda och förbättra status i sjön Måsnaren startades 2016 och ska slutföras till 2018.

Uppföljning: Ett förslag på vattenplan går på remiss under hösten 2017. I Måsnaren-projektet har fas 1 med modellering och fas 2 med att ta fram åtgärdsförslag slutförts. Fas 3 har startat, att påbörja prioriterade åtgärder.

Tillgång till natur ger möjligheter till rekreation och till förbättrad folkhälsa. Invånarnas kännedom om och tillgång till naturen ska prioriteras. Det innefattar även tätortsnära natur, som är särskilt viktig ur ett barnperspektiv. Kommunen ska ta initiativ för att främja att kommuninvånarna besöker naturen och att naturen används som en pedagogisk resurs.

Uppföljning: Informationsfoldrar har tagits fram för Naturcentrums besöksmål som naturreservat och andra naturområden. Arbeta pågår med att ta fram en ny guidebok till Södertäljes natur. En ny led om 4,5 km har anlagts genom skogen i Brandalsunds naturreservat. Farstanäs naturreservat har rustats upp med nya stigar och skyltar.

Under 2017 anordnas nio kostnadsfria naturevenemang och aktiviteter för allmänheten. Naturskolan har besökts av 32 skolklasser. Naturskolan har även anordnat en Sommarklubb under fyra dagar, som en av kommunens sommarlovsaktiviteter. Ett projekt om skolnära natur har påbörjats för att underlätta utomhuspedagogik, i samarbete med Wasaskolan.

Attraktiva Södertälje, KF-mål 1: Människor ska uppleva Södertälje som en attraktiv kommun att bo i. Miljönämndens mål 3 samt 5: Miljökontoret och Livsmedelskontrollen upplevs bedriva tillsyn och kontroll med hög professionalitet och trovärdighet, samt ge god service.

Uppföljning: Senaste NKI-resultat för livsmedelskontrollen är 72 (målvärde 68). Senaste NKI för Miljö och Hälsa är 69 (målvärde 70). Lägesbedömning: **OK**

Samhällsbyggnad och offentlig miljö, KF-mål 3: Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen, som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument, ska ligga kvar på hög nivå. Miljönämndens mål 6: Svarstiden för handläggning av enskilda avlopp från inkommet ärende till beslut ska vara max 10 v i 75 procent av alla ärenden. Tiden från komplett ärende till beslut ska vara max 4 v i 95 procent av alla ärenden. Uppföljning: Max 10 v från ärendet inkommit till beslut har uppnåtts i 76 procent av ärendena. Max 4 v från komplett ansökningsärende till beslut har uppnåtts i 100 procent av ärendena. Lägesbedömning: **OK**

## Personal – Kommunen som arbetsgivare

KF-mål: Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete. Uppföljning: Sjukfrånvaron på miljökontoret var 4,6 procent per den 31 augusti, jämfört med 5,5 procent vid samma tid förra året och 5,0 procent vid årsskiftet. Lägesbedömning: OK

Lägesbedömning i bokslut 2017 för ekonomi: **Bra**

Lägesbedömning i bokslut 2017 för nämndens verksamhetsmål: **OK**

Lägesbedömning i bokslut 2017 för nämndens personalmål: **OK**

---

Nämndens sammanfattande lägesbedömning: **OK**

12.4.14      Tekniska nämnden

**Delår                      10 900 tkr**

**Helårsprognos          500 tkr**

## Nämndens sammanfattning

### Ekonomi **Bra**

Tekniska nämndens resultat per 31 augusti blev ett överskott på 10,9 mkr (9,9 mkr, 2016). Förklaringen är de utökade medel till välfärds- och byggbonusprojekt där nyttjandegraden är fortfarande låg men som förväntas att användas under året.

Per augusti 2017 har tekniska nämnden haft kostnader på 0,4 mkr för deponier. Under årets resterande månader beräknas det tillkomma kostnader på 0,7 mkr. Tekniska nämnden föreslås ansöka om kompensation för deponier för sammanlagt 1,1 mkr.

Helårsprognosen är ett överskott på 0,5 mkr, exklusive föreslagen ansökan om kompensation för deponier.

Den totala nettokostnaden för nämndens verksamheter har ökat med 16 procent (7,9 mkr) jämfört med augusti 2016. Förklaringen till nettoökningen är bland annat högre vinterväghållningskostnader under första vinterhalvåret.

### Investeringar

Tekniska nämnden har en KS/KF investeringsram på 116 mkr. Per sista augusti har tekniska nämnden genomfört investeringar för 34,4 mkr av ramen. Kontoret bedömer att 111,2 mkr av anslaget kommer att användas i år.

Tekniska nämnden föreslås använda 2 mkr av den befintliga KS/KF-ramen till köp av maskiner, med anledning av utökade skötselytor i kommundelarna.



Tekniska nämnden föreslås ansöka om startbesked för investeringen i GC-bro Syd enligt Mål och budget 2017-2019, eftersom investeringsbeloppet överstiger 5 mkr.

Tekniska nämndens investeringsram har utökats med 17,2 mkr från Södertäljelyftet till köp av förskolebuss samt åtgärder gatumiljö och trafiksäkerhet. Kostnaden för förskolebussen kommer att landa på 3,7 mkr (budget 4,2 mkr). Kontoret föreslår att nämnden ansöker om att omfördela de återstående 500 tkr till åtgärder inom gatumiljö och trafiksäkerhet.

TN har även en egen investeringsram på 52,6 mkr av vilken 30,9 mkr har investerats per sista augusti. Kontorets bedömning är att reinvesteringsramen kommer att överskridas med 7,6 mkr.

Tekniska nämnden föreslås ansöka om utökning av ramen för nämndinvesteringar med 7,6 mkr, med anledning av oförutsedda investeringar i Farstanäs camping. Finansieringen är avstämd med kommunens investeringsstrateg.

### Lägesbedömning av KF-mål *Ok*

*Mål 1: Medborgarnas uppfattning om S-e som en plats att bo och leva i ska förbättras *Ok**

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Undersökningen genomförs i Södertälje under september och resultatet rapporteras därför först i årsbokslutet 2017.

*Mål 2: Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka *Ok**

Till och med augusti 2017 har 149 nya bostäder färdigställts, 70 i flerbostadshus och 79 småhus. Samhällsbyggnadskontorets prognos för året är att 429 bostäder kommer att färdigställas varav 160 i flerbostadshus och 269 i småhus. 2016 färdigställdes 322 nya bostäder.

*Mål 3: Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå. *Bra**

Enligt kommunens tjänstegaranti för markupplåtelser ska 80 procent av remissyttranden besvaras senast 5 arbetsdagar efter det att polisens remissförfrågan inkommit till kommunen. Detta under förutsättning att kontoret inte behöver inhämta ett remissyttrande från andra enheter/kontor/bolag. Av de 82 ansökningar om markupplåtelser som inkommit till kontoret har 94 procent av tjänstegarantin (77 st).

### Personal *Bra*

Sjukfrånvaron är 4,3 procent vilket är minimal ökning sen förra året i augusti, 4 procent.

### Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi	<i>Bra</i>
Verksamhetsmål	<i>Ok</i>
Personalmål	<i>Bra</i>

Nämndens sammanfattande bedömning: *Bra*

### Kommunstyrelsens kommentar

Det är svårt att ur redovisningen i nämndens rapport utläsa hur stor del av den beviljade byggbonusen som har tagits i anspråk till och med augusti, och vilka aktiviteter som planerats för att använda medlen i förhållande till de av kommunfullmäktige beslutade insatsområden för byggbonusen användning.

12.4.15	KS/Ksk och politisk ledning	
<b>Delår</b>		<b>16 219 tkr</b>
<b>Helårsprognos</b>		<b>7 700 tkr</b>

### Nämndens sammanfattning

#### Ekonomi

För kommunstyrelsen är resultatet per augusti ett överskott på 16,2 mkr. Prognosen på helår är ett överskott på 7,7 mkr som beror på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt förseningar av olika projekt.

Nettokostnadsutvecklingen är 3,1 procent att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 6 procent per augusti.

Prognosen för nya KF-investeringar är ett överskridande på 2,3 mkr. Detta beror på att en del av de planerade datorinköpen måste tidigareläggas. Prognosen för nämndinvesteringarna är att hela anslaget kommer att användas.

Kommunstyrelsens investeringsbudget för nya KF-investeringar föreslås bli utökad med 2,3 mkr för inköp av datorer som finansieras genom en minskning av anslaget nästa år med 3,7 mkr.

#### KF-mål och inriktning

Sammantaget förväntas 16 av de 18 KF-målen att nå en god lägesbedömning, fastän några indikatorer inte redovisas förrän i årsbokslutet eller har en viss eftersläpning.

#### Personal – kommunen som arbetsgivare

Den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,6 procentenheter sedan augusti 2016 och 0,4 procentenheter sedan årsskiftet. Det är framförallt långtidssjukfrånvaron som har minskat. Korttidssjukfrånvaron har ökat något.

Av den totala sjukfrånvaron är drygt 48 procent korttidssjukfrånvaro.

Lägesbedömning i bokslut 2017 för ekonomi: *Bra*

Lägesbedömning i bokslut 2017 för nämndens verksamhetsmål: *OK*

Lägesbedömning i bokslut 2017 för nämndens personalmål: *OK*

---

Nämndens sammanfattande lägesbedömning: *OK*

## 12.4.16 KS/centrala poster

**Sammanfattning**

Resultatet från de centrala posterna uppgår i augustibokslutet till närmare 182 mkr. Föregående år var resultatet 215 mkr för motsvarande period, en försämring med 33 mkr. Det är framförallt mark och exploatering som minskat resultatet med 80 mkr samt området centrala personalfrågor som försämrat resultatet med 9 mkr. Skatteintäkterna inklusive generella statsbidrag har ökat med 192 mkr och kommunbidrag till nämnderna med endast 142 mkr. Mellanskillnaden är 50 mkr.

Internbanken har ett resultat som är 6,6 mkr högre än föregående år, medan resterande verksamheter har sämre resultat. Övriga kostnaders resultat är 1,3 mkr sämre än föregående år och inkassoverksamheten 0,4 mkr sämre.

Kassaföretagets budgeterade resultat uppgår till 134,6 mkr. Det prognostiserade resultatet uppgår till närmare 239 mkr, varmed budgetavvikelsen beräknas bli en positiv avvikelse på närmare 104 mkr.

De ofördelade anslagen beräknas ge ett överskott på drygt 76 mkr. Om de ofördelade anslagen fördelas ut tillfullo så minskar resultatet för centrala poster men å andra sidan minskar underskottet på berörda nämnder.

	Årsbudget	Budget Aug -17	Prognos förbrukning	Prognos avvikelse
För kommunstyrelsens förfogande	2 500	2 100	0	-2 100
Anslag för Lokalkompensation	35 165	30 989	-10 679	-20 310
Kompensation kapitalkostnad	18 000	15 780	-5 000	-10 780
Personer med funktionsnedsättning	35 000	18 203	0	-18 203
Samordning Telge varutransport	6 000	6 000	-6 000	0
Demografiförändringar	30 000	17 570	-7 500	-10 070
Ny verksamhet Socialnämnd	2 000	2 000	0	-2 000
Ändamålsenlig verksamhet SK	3 000	3 000	-2 000	-1 000
Förebyggande arbete barn&unga flyktingmedel.	1 000	1 000	0	-1 000
Deponiarbeten	12 000	12 000	-1 100	-10 900
<b>Summa</b>	<b>144 665</b>	<b>108 642</b>	<b>-32 279</b>	<b>-76 363</b>

## 12.4.17 Revisionen

**Delår**                      **23 tkr**

**Helårsprognos**         **0 tkr**

**Sammanfattning**

Prognosen för revisionen är ett nollresultat.

## Resultaträkning, Mkr Kommunkoncernen totalt 1/1 - 31/8 -2017

		Kommunen			Koncernen*	
		Budget Helår 2017	Delår- bokslut 2017	Delår- bokslut 2016	Delår- bokslut 2017	Delår- bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	not 1	189,8	687,2	681,2	2 708,3	3 796,8
Verksamhetens kostnader	not 2	-5 520,0	-3 981,6	-3 841,4	-5 205,2	-6 191,4
Avskrivningar	not 3	-98,3	-57,1	-59,2	-339,6	-334,8
<b>Verksamhetens nettokostnad</b>	not 4	<b>-5 428,5</b>	<b>-3 351,5</b>	<b>-3 219,4</b>	<b>-2 836,5</b>	<b>-2 729,4</b>
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	<i>not5</i>	<i>-50,0</i>	<i>-16,7</i>	<i>-111,7</i>	<i>-16,7</i>	<i>-93,2</i>
Skatteintäkter	not 6,8	3 684,7	2 462,4	2 343,3	2 462,4	2 343,3
Generella statsbidrag och utjämning	not 7,8	1 824,9	1 217,7	1 144,3	1 217,7	1 144,3
Finansiella intäkter	not 9	53,5	183,4	191,6	42,7	197,5
Finansiella kostnader	not 9		-133,8	-141,4	-129,9	-134,6
<i>Därav jämförelsestörande *</i>					<i>-16,1</i>	<i>-196</i>
<b>Resultat efter finansiella poster</b>		<b>134,6</b>	<b>378,2</b>	<b>318,4</b>	<b>756,4</b>	<b>821,1</b>
Skatt och minoritetsandel					-44,3	-77,5
Extraordinära intäkter						
<b>Periodens Resultat</b>	not 10,26	<b>134,6</b>	<b>378,2</b>	<b>318,4</b>	<b>712,1</b>	<b>743,5</b>

\* Finansiella poster räknas inte som jämförelsestörande i kommunen, jämförelsesiffror ändrade  
Ett förenklat delårsbokslut för koncernen är upprättat exklusive nötter och finansieringsanalys

## Finansieringsanalys, Mkr kommunen totalt

		Budget Helår 2017	Delår- bokslut 2017	Delår- bokslut 2016
<b>Periodens verksamhet</b>				
Periodens resultat		134,6	378,2	318,4
Avskrivningar	not 3	98,3	57,1	59,2
Nettoreavinst materiella anläggningstillgångar	not 11	-5,0	-13,2	-21,2
Materiella anläggningar till exploatering			-0,2	-0,4
Förändring kapitalbindning	not 13		-124,2	-20,8
Förändring pensionsavsättningar inkl löneskatt	not 27	25,0	31,2	7,0
Upplösning/justering Infrastrukturbidrag		0,9	0,6	0,5
<b>Kassaflöde från verksamheten</b>		<b>253,8</b>	<b>329,5</b>	<b>342,7</b>
<b>Investeringar</b>				
Nettoinvesteringar materiella		-240,9	-86,1	-68,6
Investeringsbidrag materiella			-7,2	21,3
Nettoinvesteringar immateriella			-0,2	-0,4
Nettoinvesteringar finansiella				0,0
Försäljningar	not 12	10,0	13,4	21,7
<b>Kassaflöde från investeringsverksamheten</b>		<b>-230,9</b>	<b>-80,1</b>	<b>-26,0</b>
<b>Medelsbehov att finansiera</b>		<b>22,9</b>	<b>249,4</b>	<b>316,7</b>
<b>Finansiering</b>				
Upplåning/Amortering	not 14	-20,2	-361,1	-969,7
Förändring långfristig fordran mm		-2,7	205,5	591,0
<b>Förändring av likvida medel</b>		<b>0,0</b>	<b>93,8</b>	<b>-62,0</b>

## Balansräkning, Mkr Kommunkoncernen totalt 31/8 2017

		Kommunen			Koncernen		
		Bokslut 31/8 2017	Bokslut 31/12 2016	Bokslut 31/8 2016	Bokslut 31/8 2017	Bokslut 31/12 2016	Bokslut 31/8 2016
<b>TILLGÅNGAR</b>							
<b>Anläggningstillgångar</b>							
Immateriella anläggningstillgångar	Not 15	1,3	3,0	4,3	20,2	31,5	25,5
Materiella anläggningstillgångar							
Mark och byggnader	not 16,18	1 191,3	1 161,0	1 130,3	11 372,2	11 416,6	11 145,3
Maskiner och inventarier	not 17,18	150,3	150,0	145,3	2 461,6	2 862,1	2 456,4
Leasingtillgångar		17,8	17,8	15,0	17,8	550,8	15,0
Bidrag till statlig infrastruktur	not 20	17,3	17,9	18,2	17,3	17,9	18,2
Finansiella anläggningstillgångar*	not 19	11 386,0	11 591,1	11 891,3	865,3	234,2	881,4
<b>S:a Anläggningstillgångar</b>		<b>12 764,0</b>	<b>12 940,8</b>	<b>13 204,4</b>	<b>14 754,3</b>	<b>15 113,1</b>	<b>14 541,7</b>
<b>Omsättningstillgångar</b>							
Exploatering		94,1	85,2	79,1	94,6	85,2	79,1
Förråd		1,8	2,3	2,4	19,2	83,6	58,7
Fakturafordringar	not 21	37,5	48,0	27,5	150,9	316,4	452,6
Övriga fordringar	not 22	339,9	344,5	232,2	624,5	616,4	617,8
Kassa Bank	not 23	185,6	91,8	308,2	197,5	141,1	365,6
<b>S:a: Omsättningstillgångar</b>		<b>658,9</b>	<b>571,8</b>	<b>649,4</b>	<b>1 086,7</b>	<b>1 242,7</b>	<b>1 573,8</b>
<b>S:a TILLGÅNGAR</b>		<b>13 422,9</b>	<b>13 512,6</b>	<b>13 853,8</b>	<b>15 841,0</b>	<b>16 355,8</b>	<b>16 115,6</b>
<b>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR</b>							
<b>OCH SKULDER</b>							
<b>Eget kapital</b>							
	not 24,25,26						
Ingående eget kapital		3 634,1	3 212,3	3 212,6	4 218,9	3 141,6	3 142,0
Social Fond		16,9	22,7	20,8	16,9	22,7	20,8
Medel för utsatta stadsdelar			0,0	1,7			1,7
Periodens resultat		378,2	415,9	318,4	712,1	1 071,5	743,5
<b>S:a: Eget kapital</b>		<b>4 029,2</b>	<b>3 650,9</b>	<b>3 553,5</b>	<b>4 947,9</b>	<b>4 235,8</b>	<b>3 908,0</b>
<b>Avsättningar</b>							
Pensioner	not 27	327,7	306,9	306,2	453,7	352,1	424,2
Pensioner förtroendevalda politiker	not 27	28,7	24,4	24,0	28,7	24,4	24,0
Uppskjuten skatt/Löneskatt	not 27	86,5	80,4	80,1	524,0	635,0	458,3
Övriga avsättningar			0,0	0,0	116,5	117,5	95,8
<b>Skulder</b>							
Långfristiga lån	not 28,29	6 687,0	7 458,1	7 854,6	6 681,6	7 458,1	7 854,6
Långfristiga skulder	not 30	2,1	2,1	2,1	245,9	218,4	106,9
Långfristiga Leasing skulder		10,6	10,6	10,6	10,6	530,0	10,6
Investeringsbidrag	not 31	97,7	104,9	103,6	97,7	104,9	103,6
Kortfristiga lån	not 32	1 500,0	1 090,0	1 275,0	1 500,0	1 107,6	1 275,0
Kortfristiga skulder	not 33	646,2	777,1	638,8	1 226,9	1 527,5	1 847,0
Kortfristig Leasingskulld		7,2	7,2	5,3	7,5	44,5	7,5
<b>S:a: Skulder</b>		<b>8 950,8</b>	<b>9 450,0</b>	<b>9 890,0</b>	<b>9 770,2</b>	<b>10 991,0</b>	<b>11 205,3</b>
<b>S:a EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>		<b>13 422,9</b>	<b>13 512,6</b>	<b>13 853,8</b>	<b>15 841,0</b>	<b>16 355,8</b>	<b>16 115,6</b>
<b>Ställda panter och ansvarsförbindelser</b>							
Soliditet (%)	not 34	30,0%	27,0%	25,7%	31,2%	25,9%	24,2%

## Driftsredovisning 1/1-31/8 2017 Mkr

Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag Förmedl.bidrag	Resultat	Budgeterat resultat
Järna kommundelsnämnd	96,8	9,8	96,7	9,7	0,0
Hölö/Mörkö kommundelsnämnd	51,5	2,7	51,5	2,7	0,0
Vårdinge/Mölnbo kommundelsnämnd	24,2	1,0	24,9	1,7	0,0
Enhörna kommundelsnämnd	39,3	4,9	37,5	3,1	0,0
<b>S:a kommundelar</b>	<b>211,8</b>	<b>18,4</b>	<b>210,6</b>	<b>17,2</b>	<b>0,0</b>
Arbetslivsnämnden	130,2	36,7	111,9	18,4	0,0
Omsorgsnämnd	541,4	70,0	486,1	14,7	0,0
Socialnämnd	559,6	81,8	478,2	0,4	0,0
Äldreomsorgsnämnd	513,6	87,5	456,0	29,9	0,0
Överförmyndarnämnd	8,9	2,0	6,3	-0,6	0,0
Utbildningsnämnd	1 469,3	169,1	1 380,5	80,3	0,0
Kultur o Fritidsnämnd	150,8	22,0	135,8	7,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnd	46,5	26,9	19,7	0,1	0,0
Miljönämnd	17,0	10,7	8,3	2,0	0,0
Teknisk nämnd	168,6	112,7	66,9	11,0	0,0
Ks/Kommunstyrelsens kontor	193,7	27,1	182,8	16,2	0,0
Ks/Politisk ledning	48,9	0,0	49,0	0,1	0,0
Revision	1,7		1,6	-0,1	0,0
<b>S:a facknämnder</b>	<b>3 850,2</b>	<b>646,5</b>	<b>3 383,1</b>	<b>179,4</b>	<b>0,0</b>
Centrala poster	87,9	3 856,3	-3 593,7	174,7	134,6
Internbanken	125,7	132,6		6,9	0,0
<b>S:a före extraordinära poster</b>	<b>4 275,6</b>	<b>4 653,8</b>	<b>0,0</b>	<b>378,2</b>	<b>134,6</b>

## Investeringsredovisning 1/1-31/8 2017 Tkr.

Nämnd	Kf/Ks beslutade projekt		Nämndbeslutade projekt		Totala investeringar
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Järna kommunalnämnd	7 440,0	1 039,7	2 500,0	1 630,0	2 669,7
Hölö/Mörkö kommunalnämnd	2 550,0	8,2	600,0		8,2
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	2 170,0	368,7	500,0	106,9	475,6
Enhörna kommunalnämnd	3 700,0		800,0	32,0	32,0
<b>S:a kommunalnämnder</b>	<b>15 860,0</b>	<b>1 416,6</b>	<b>4 400,0</b>	<b>1 768,9</b>	<b>3 185,5</b>
<b>Facknämnder</b>					
Arbetslivsnämnd			300,0	151,6	151,6
Omsorgsnämnd	1 200,0		800,0		0,0
Socialnämnd	3 500,0	763,0	700,0	460,7	1 223,7
Äldreomsorgsnämnd	300,0	583,2	2 282,0	574,8	1 158,0
Överförmyndarnämnd					0,0
Utbildningsnämnd	3 300,0	55,6	8 500,0	2 325,6	2 381,2
Kultur och Fritidsnämnd	10 650,0	1 461,0	2 800,0	1 461,6	2 922,6
Stadsbyggnadsnämnd	300,0	886,9	450,0		886,9
Miljönämnd			400,0		0,0
Teknisk nämnd	121 950,0	34 442,4	46 631,0	30 858,0	65 300,4
Ks/Kommunstyrelsens kontor	14 264,0	8 195,5	2 337,0	958,2	9 153,7
Ks/Politisk ledning o revision					0,0
<b>S:a facknämnder</b>	<b>155 464,0</b>	<b>46 387,6</b>	<b>65 200,0</b>	<b>36 790,5</b>	<b>83 178,1</b>
<b>Centrala poster</b>					
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>S:a investeringsprojekt</b>	<b>171 324,0</b>	<b>47 804,2</b>	<b>69 600,0</b>	<b>38 559,4</b>	<b>86 363,6</b>

## Investeringar mkr kommunens bolag per sista augusti 2017

	Redovisning
Telge AB	0
Telge Bostäder AB	114
Telge Fastigheter AB	
- kommersiella investeringar	16
- kommunens investeringar	229
Södertälje Hamn AB	3
Tom Tits experiment AB	2
Telge Nät AB	132
Telge Energi	0
Telge Återvinning AB	1
Telge Hovsjö AB	18
Telge Brandalsund AB	0
Telge Hamn AB	0
Telge Tillväxt	0
- eliminering interna förvärv	0
<b>S:a investeringar SKFAB</b>	<b>515</b>
<b>S:a investeringar</b>	<b>515</b>
<b>Investeringar totalt i kommunkoncernen</b>	
Kommunen	86
SKFAB-koncernen	515
<b>Summa investeringar koncernen</b>	<b>601</b>

## Noter till resultat- och balansräkning

<b>Not 1 Verksamhetens intäkter</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/8-16</b>
Från driftsredovisningen	4 653,8	4 503,9
Skatteintäkter	-3 680,1	-3 487,6
Ränta	-183,4	-191,6
Interna poster	-103,1	-143,5
<b>S:a externa intäkter</b>	<b>687,2</b>	<b>681,2</b>
<i>Fördelas enl nedan</i>		
Avgifter	143,4	134,3
Försäljningsmedel	38,9	35,2
Försäljning primär verksamhet	50,2	48,2
Hyror och arrenden	64,7	62,9
Driftbidrag	362,0	273,0
Övrigt	28,0	127,6
<b>S:a intäkter</b>	<b>687,2</b>	<b>681,2</b>

<b>Not 2 Verksamhetens kostnader</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/8-16</b>
Från driftsredovisningen	4 275,6	4 185,5
Avskrivningar	-57,1	-59,2
Räntor	-133,8	-141,4
Interna poster	-103,1	-143,5
<b>S:a externa kostnader</b>	<b>3 981,6</b>	<b>3 841,4</b>
<i>Fördelas enligt nedan:</i>		
Personalkostnader	2 071,1	1 975,2
Lokaler, fastigh o anläggningar	465,1	452,1
Datastöd, inv o maskiner	103,0	95,3
Övr matrial o tjänster	215,2	204,2
Köp av primär verksamhet	911,3	898,0
Bidrag, transfereringar	215,9	216,6
<b>S:a kostnader</b>	<b>3 981,6</b>	<b>3 841,4</b>

<b>Not 3 Avskrivningar</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/8-16</b>
Planenliga avskrivningar	55,2	58,9
Nedskrivningar	0,0	0,0
Avskrivning Immateriella AT	1,9	0,3
Avskrivning Leasingavtal		0,0
<b>S:a Avskrivningar</b>	<b>57,1</b>	<b>59,2</b>

### Not 4 Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad uppgår till 3 351,5 Mkr och har ökat med 4,1 % sedan motsvarande tid 2016

<b>Not 5 Jämförelsestörande poster</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/8-16</b>
Nettoreavinster	-13,2	-21,2
Periodic timanst lön		0,0
Återbet AFA-försäkr		0,0
Exploateringsresultat	-3,5	-90,5
Nedskrivning fordran		0,0
<b>S:a Jämförelsestörande poster</b>	<b>-16,7</b>	<b>-111,7</b>

<b>Not 6 Skatteintäkter</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/8-16</b>
Allmän kommunalskatt	2 479,2	2 365,0
Skatteavräkning föregående år	7,7	-3,6
Skatteavräkning innevarande år	-24,5	-18,1
<b>S:a skatteintäkter</b>	<b>2 462,4</b>	<b>2 343,3</b>
Skatteintäkterna har ökat med 5,1 % sedan motsvarande tid 2016		

<b>Not 7 Generella statsbidrag och utjämnning</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/8-16</b>
Inkomstutjämningsbidrag	693,8	656,3
Kommunal fastighet skatt	96,2	92,7
Bidrag för LSS	147,7	144,6
Regleringsavgift	-0,6	-2,1
Kostnadsutjämnning	222,5	215,4
Tillfälligt konjunkturstöd		
Tillf Statsbidrag nya flyktingar	58,1	37,4
<b>S:a Gen statsbidrag och utjämnning</b>	<b>1 217,7</b>	<b>1 144,3</b>

Statliga utjämningsbidragen m m har ökat med 6,4 % sedan motsvarande tid 2016

<b>Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning</b>		
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning har ökat med 5,5 % sedan motsvarande tid 2016.		

### Not 9 Finansiella intäkter o kostnader

	<b>31/8-16</b>	<b>31/8-16</b>
<b>Finansiella intäkter</b>		
Utdelning	11,4	8,8
Ränta Telge Fastigheter AB mfl	63,0	63,7
Ränta Telgebostäder mfl	30,9	32,9
Ränta Telge AB	4,3	6,5
Ränta Telge Energi AB	0,1	0,0
S:t Förv AB	5,0	5,2
Ränta Telge Energinät AB	20,9	25,0
Ränta Telge Återvinning AB	0,1	0,1
Ränta Telge Kraft AB	0,0	0,5
Ränta Södertälje Hamn AB	1,8	2,1
Ränta Telge Hamn AB	2,0	2,1
Ränta Telge Brandalsund AB	0,1	1,3
Ränta Söderenergi AB	7,1	8,1
Ränta Telge Tillväxt		0,0
Ränteswap	0,0	0,0
Räntor mm	1,5	0,6
Låneramsavgifter	35,2	34,7
<b>S:a finansiella intäkter</b>	<b>183,4</b>	<b>191,6</b>
<b>Finansiella kostnader</b>		
Räntor	115,2	115,4
Oreal värdeförändr	0,0	-0,5
Ränteswap inkl bolagen	10,5	22,9
Ränta pensionsskuld	7,3	2,6
Övrigt	0,8	1,0
<b>S:a finansiella kostnader</b>	<b>133,8</b>	<b>141,4</b>
<b>S:a Finansiellt netto</b>	<b>49,6</b>	<b>50,2</b>



(mkr)

<b>Not 10 Resultat enligt</b>	<b>31/8 2017</b>	<b>31/8 2016</b>
<b>Balanskravet</b>		
Årets resultat enligt resultaträkningen	378,2	318,4
<i>Balanskravsjusteringar:</i>		
reducering av samtliga realisationsvinster	-13,2	-21,2
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		0,0
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		0,0
orealiserade förluster i värdepapper		0,0
återföring av orealiserade förluster i värdepapper		-0,5
<b>Årets resultat efter balanskravsjusteringar</b>	<b>365,0</b>	<b>296,7</b>
Användning av medel från social fond	5,8	3,2
Användning av medel från avsatta medel för utsatta stadsdelar		4,7
<b>Balanskravsresultat</b>	<b>370,8</b>	<b>304,6</b>

<b>Not 11 Nettoeavinster/förluster</b>	<b>31/8 2017</b>	<b>31/8 2016</b>
Reavinst maskiner/inventarier	0,0	0,0
Reaförlust maskiner/inventarier	0,0	0,0
Reavinst fastigheter o övr	13,2	21,2
Reaförlust fastigheter	0,0	0,0
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
<b>Nettoeavinster</b>	<b>13,2</b>	<b>21,2</b>

<b>Not 12 Försäljningar</b>
För kommunen har försäljningar under året skett enl följande: Finansiella AT 0,0 mkr, Fastigheter 13,4mkr och maskiner/inventarier 0,0 mkr.

<b>Not 13 Förändring kapitalbindning</b>	<b>31/8 2017</b>	<b>31/12 2016</b>	<b>Förändr</b>
Kortfristiga fordringar	377,4	392,5	15,1
Förråd	1,8	2,3	0,5
Exploatering	94,1	85,2	-8,9
Kortfristiga skulder	-646,2	-777,1	-130,9
<b>S:a kapitalbindning</b>	<b>-172,9</b>	<b>-297,1</b>	<b>-124,2</b>

<b>Not 14 Upplåning</b>	<b>31/8 2017</b>	<b>31/12 2016</b>	<b>Förändr</b>
Kortfristig leasing	7,2	7,2	0,0

Kortfristiga lån	1 500,0	1 090,0	410,0
Långfristiga lån	6 687,0	7 458,1	-771,1
Långfristig leasingsskuld	10,6	10,6	0,0
Övriga långfristiga skulder	2,1	2,1	0,0
<b>S:a upplåning</b>	<b>8 206,9</b>	<b>8 568,0</b>	<b>-361,1</b>

<b>Not 15 Immateriella tillgångar</b>	<b>31/8 2017</b>	<b>31/12</b>
		<b>2016</b>
Ingående bokfört värde	3,0	7,7
Årets inköp	0,2	0,6
Omklassificeringar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Avskrivning/nedskrivning	-1,9	-5,3
<b>Utgående bokfört värde</b>	<b>1,3</b>	<b>3,0</b>

<b>Not 16 Mark och byggnader inkl</b>	<b>31/8 2017</b>	<b>31/12</b>
<b>pågående nyanläggningar</b>		<b>2016</b>
Verksamhetsfastigheter	46,9	50,1
<i>Fastigheter för affärsverksamhet</i>		
Publika fastigheter	903,7	917,6
Fastighet för annan verksamhet	28,2	20,8
Övriga fastigheter	0	0
Markreserv	77,1	76,8
Pågående nyanläggningar	135,4	95,7
<b>S:a mark o byggnader</b>	<b>1 191,3</b>	<b>1 161,0</b>

<b>Not 17 Maskiner, Inventarier</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Ingående bokfört värde	150,0	149,3
Periodens anskaffningar	22,0	35,6
Periodens avskrivningar	-21,7	-32,4
Periodens nedskrivningar	0,0	0,0
Periodens försäljningar	0,0	-1,9
Omklassificeringar/övr		-0,6
<b>Bokfört värde</b>	<b>150,3</b>	<b>150,0</b>
<b>Not 18 Årets förändring av inventarier, fastigheter och anläggningar</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
<b>Ingående bokfört värde</b>	<b>1 311,0</b>	<b>1 263,4</b>
Nettoinvesteringar	86,1	141,3
Omklassificering	-0,2	-1,6
Försäljningar/Utrangerering	-0,2	-5,9
Reavinster		0,0
Avskrivn/nedskrivningar	-55,2	-86,3
Övr förändring	0,1	0,1
<b>Bokfört värde 2017-08-31</b>	<b>1 341,6</b>	<b>1 311,0</b>
<b>Not 19 Finansiella anläggningstillgångar</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
<i>Aktier, andelar, bostadsrätter</i>		
S:e kommuns Förvaltn AB (antal 500 nom värde100:-)	1 392,4	1 392,4
Glasberga Fastighets AB (antal 1.000 nom värde 100:-)	0,1	0,1
Sthlms regionens försäkring (antal 81 799 nom värde 100)	8,2	8,2
AB Vårlyjus (antal 2.555 nom värde 200:-)	0,5	0,5
Bostadsrätter	0,8	0,8
Andelar i Kommuninvest	79,7	79,7
<b>S:a Aktier andelar bostadsrätter</b>	<b>1 481,7</b>	<b>1 481,7</b>
Fordran Söderenergi AB	480,6	543,6
Långfr fordran TelgeKonc	9 393,3	9 535,3
<i>Summa långfristiga</i>	<i>9 873,9</i>	<i>10 078,9</i>
Övrigt	30,4	30,5
<b>S:a Långfristiga fordringar</b>	<b>9 904,3</b>	<b>10 109,4</b>
<b>S:a Finansiella</b>	<b>11 386,0</b>	<b>11 591,1</b>

<b>Not 20 Bidrag till statlig infrastruktur</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Trafikplats Almnäs	17,3	17,9

<b>Not 21 Fakturafordringar</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Totalt fakturerat	308,8	534,5
<b>Fakturafordringar</b>	<b>37,5</b>	<b>48,0</b>
Därav förfallna	6,4	20,9

Nedskrivna kundfordringar har hittills under året belastat resultatet med 3,6 Mkr.

<b>Not 22 Övriga fordringar</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
---------------------------------	----------------	-----------------

*Stats och landstingsbidragsfordr.*

AMS	0,6	0,6
Särskilda statsbidrag	55,2	32,3
Periodicerade	0,0	0,0
EU-bidragsfordringar	2,4	5,9
<b>S:a Stats och landstingsbidragsfordringar</b>	<b>58,2</b>	<b>38,8</b>

*Övriga kortfristiga fordringar*

Förutbetalda kostnader/upplupna	264,0	271,0
Mervärdeskatt	17,7	34,7
Utlåning utöver bolagen	0,0	0,0
<b>S:a Övriga kortfristiga fordringar</b>	<b>281,7</b>	<b>305,7</b>

<b>S:a Övriga fordringar</b>	<b>339,9</b>	<b>344,5</b>
------------------------------	--------------	--------------

<b>Not 23 Likvida medel</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Nordea (kreditlimit 600 Mkr)	185,3	91,5
Kassor	0,3	0,3
<b>S:a Likvida medel</b>	<b>185,6</b>	<b>91,8</b>

<b>Not 24 Social Fond</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Ingående social fond	22,7	24,0
Årets förbrukning	-5,8	-1,3
<b>S:a Social fond</b>	<b>16,9</b>	<b>22,7</b>

<b>Not 25 Utsatta stadsdelar</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
IB (beslut KF §48 2014)	0,0	6,4
Årets förbrukning	0,0	-6,4
<b>S:a Kvarvarande medell</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>

<b>Not 26 Summa Eget kapital</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Ingående Eget kapital	3 650,9	3 235,0
Periodens resultat	378,2	415,9
<b>S:a Eget kapital</b>	<b>4 029,1</b>	<b>3 650,9</b>
<i>varav:</i>		
Anläggningsskapital	5 523,7	4 953,4
Rörelsekapital	-1 494,6	-1 302,5

**Not 27 Avsättningar: Pensioner och löneskatt**

Redovisning av pensionsförpliktelser har skett utifrån den blandade modellen. Beslut har tagits att den ind. delen ska ske med max% fr o m 1998. Därtill har löneskatt kostnadsbokförts. Den individuella delen är redovisad under kortfristiga skulder.

Aktualiseringsgrad är 98 %

	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Ingående Pensionsavsättning	306,9	303,1
Pensionsutbetalningar		-9,5
Nyintjänad pension	20,8	10,6
Ränte-och basbeloppsuppräknig		3,4
Sänkn av diskonteringsräntan		0,0
Övrigt/förändring		-0,7
<b>S:a avsatta pensioner</b>	<b>327,7</b>	<b>306,9</b>
Pensavsättn fört.valda politiker	24,4	21,5
Förändring	4,3	2,9
<i>varav sänkn diskrenta</i>	0	0
S:a avsättn förtroendevalda	<b>28,7</b>	<b>24,4</b>
Ingående löneskattskuld	80,4	78,7
Förtrvalda	1,0	0,7
Årets löneskatteförändring	5,1	1,0
<b>S:a avsatt löneskatt</b>	<b>86,5</b>	<b>80,4</b>
<b>S:a avsatta pensioner o löneskatt</b>	<b>442,9</b>	<b>411,7</b>

<b>Not 28 Långfristiga lån</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Reverslån	1 429,2	1 930,6
Obligationslån	2 689,5	2 989,6
Obligationslån med real ränta	1 473,5	1 448,0
Överkurs obligationslån	16,1	11,2
Lån i utländsk valuta	1 078,7	1 078,7
<b>S:a Långfristiga lån</b>	<b>6 687,0</b>	<b>7 458,1</b>
Genomsnittlig ränta	2,29%	2,20%
Genomsnittlig ränta exkl derivat	2,10%	1,86%
Genomsnittlig kapitalbindningstid	3,1	3,4
Genomsnittlig räntebindningstid,år inkl derivat	2,5	3,0
Genomsnittlig räntebindningstid,år exkl derivat	1,9	1,8

<b>Not 29 Marknadsvärde swappar</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Säkrad låneskuld	7 243,0	9 047,0
Marknadsvärde ränteswappar	-456,4	-525,2

Kommunen använder derivat för att hantera ränterisken.

Användningen av derivat har till 2017-08-31 ökat räntekostnaderna med 10,5 mkr.

# Säkringsdokumentation per 2017-08-31

## Bakgrund och syfte med säkringen

Södertälje kommun har en omfattande skuld som finansierar delar av den verksamhet som kommunen och dess bolag bedriver. En stor del av skulderna är hänförlig till att finansiera sådana verksamheter som kommunen enligt lag är skyldig att upprätthålla och vidare finansierar även de bostäder som kommunen äger genom sitt allmännyttiga bostadsbolag Telge Bostäder. Kommunkoncernens kapitalförsörjning och skuldförvaltning sker normalt endast genom upplåning i kommunens namn med följande vidareutlåning till de kommunala bolagen. I undantagsfall, och då av historiska eller praktiska skäl, sker delar av skuldförvaltningen formellt i de kommunala bolagens namn med kommunal borgen, dock alltid samordnat med kommunen.

I den finanspolicy som kommunfullmäktige beslutat om anges att hanteringen av denna skuld skall präglas av samordning, helhetssyn, aktiv skuldförvaltning och oberoende riskkontroll. Finanspolicyn anger också vilka riskbegränsande regler som gäller och fastställer att all riskmätning skall ”ske på toppen” vilket betyder att all finansiering för egen räkning samt alla hel och delägda bolag räknas samman för att ge en helhetsbild av de finansiella riskerna.

Storleken på den totala skulden kan variera över tid beroende på en rad faktorer såsom tillväxt och i vilken fas merparten av fastighetsbeståndet befinner sig i över tid (nyproduktion och moderniseringsbehov skapar naturligtvis stora finansieringsbehov emedan fastigheter i långa perioder kan förvaltas med positiva kassaflöden som amorterar skulden). Det förekommer också säsongsvariationer i vissa av kommunens verksamheter som innebär variationer i behovet av kapital.

För att hantera variationer i skuldens storlek så används en mix av korta och långa lån. Syftet är alltså att uppnå kostnadseffektivitet genom att kortsiktiga förändringar i upplåningsbehovet snabbt kan omsättas i en högre eller lägre extern upplåning genom att tillfälligt amortera förfallande korta lån eller upptagande av nya lån. Upplåningen sker ibland till fast ränta och ibland till rörlig ränta beroende på vad som för tillfället anses vara fördelaktigt.

I en sådan upplåningsportfölj uppstår behov av att hantera ränterisken för att hålla den på den nivå som vår policy fastställt och som vid var tid anses vara en lämplig avvägning mellan risk och förväntad kostnad. För det syftet använder kommunen räntederivat. Finanspolicyn anger att den genomsnittliga räntebindningstiden skall ligga inom intervallet 2-5 år och andelen av den totala skuldportföljen som har kortare räntebindning än 1 år får ej överstiga 60 %. Kommunen använder även derivat för att hantera valutarisk vid upplåning i annan valuta än svenska kronor.

## Säkrad risk

Kommunen använder derivat för att säkra två olika typer av risker. Ränterisk och valutarisk.

### Ränterisk

Definition: Marknadsräntornas påverkan på kommunens resultat.

Resultatet påverkas av förändringar i basränta, vanligtvis STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som normalt ger högre långräntor och därmed högre kostnader om man binder räntan på längre tid.

### Valutarisk

Definition: Risken att betalningar hänförliga till lån upptagna i annan valuta än svenska kronor kan komma att fördyras när växelkurser varierar.

### Ränterisk

Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på totalt 7 243 mkr. Utöver befintliga lån är även prognostiserade räntebetalningar hänförliga till framtida upplåningstransaktioner säkrad post. Skuldens storlek är i viss mån varierande men i "Mål och budget 2017-2019 för Södertälje kommun" beslutad av kommunfullmäktige 2016- 11-28 och som innehåller investeringsplaner och förväntade resultatnivåer räknar man med att skulden kommer att öka något under perioden. Samtidigt är det så att kommunen växer och det ställs allt hårdare krav på hantering av t.ex. vatten och avlopp som kan komma att generera framtida investeringar. Detta leder till den samlade bedömningen att det anses som mycket sannolikt att skulden inte kommer att minska och förfallande lån kommer alltså att refinansieras i takt med förfallen.

### **Valutarisk**

Framtida betalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till fem olika lån på totalt 120 miljoner Euro samt två olika lån på totalt 800 miljoner norska kronor.

### **Säkringsinstrument**

#### **Ränterisk**

De säkringsinstrument som används är olika typer av räntederivat vars syfte är att forma ränterisken i linje med finanspolicyn. Det vanligaste instrumentet är vanliga ränteswapar där kommunen erhåller/betalar fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

I de fall säkringarna innehåller utställd optionalitet, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg okända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att kommunen kan komma att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

#### **Valutarisk**

Valutarisken säkras med valutaränteswapar så att alla kassaflöden omvandlas till svenska kronor. På så sätt elimineras valutarisken.

### **Kvalitativ bedömning av säkringsförhållandets effektivitet**

2017-08-31 bedöms samtliga identifierade säkringar vara effektiva enligt kriterierna nedan.

#### **Ränterisk**

Säkringsstrategin avseende ränterisken präglas av ett portföljtänk som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms inte enskilda affärer. Bedömningen av säkringarnas effektivitet kan därmed inte ske genom att enskilda säkringar bedöms mot enskilda lån utan utgår också från portföljtänket. I samband med årsbokslutet görs en kvalitativ bedömning av säkringarnas effektivitet genom att med hjälp av olika kriterier jämföra villkoren för säkringsinstrumenten med villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid och räntebas. Effektiviteten bedöms också utifrån om strategin för ränteriskhantering uppfylls.

#### **Valutarisk**

I samband med delårs och årsbokslutet görs en bedömning av säkringarnas effektivitet genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid, räntebas och fixingdatum. De kritiska villkoren måste vara helt matchade för att säkringen ska anses vara effektiv.

#### **Redovisning**

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Kommunen har tre derivataffärer som ej klassificerats som säkringsinstrument. Marknadsvärdet på dem 2017-08-31 är positivt och därmed har ingen derivatskuld bokförts.

<b>Not 30 Långfristiga skulder</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Diverse långfristiga skulder	2,1	2,1
<b>S:a långfristiga skulder</b>	<b>2,1</b>	<b>2,1</b>

<b>Not 31 Investeringsbidrag</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Ingående bidrag	104,9	84,2
Årets upplösning resultatfört	-19,4	-2,9
Nya investeringsbidrag	12,2	23,6
<b>S:a Investeringsbidrag</b>	<b>97,7</b>	<b>104,9</b>

<b>Not 32 Kortfristiga lån</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 Mkr)		
Kortfristiga lån	1 500,0	1 090,0
Amortering tom 1 år framåt		0,0
<b>S:a Kortfristiga lån</b>	<b>1 500,0</b>	<b>1 090,0</b>

<b>Not 33 Kortfristiga skulder</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12-16</b>
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	120,1	160,5
Leverantörsfakturor	87,9	113,1
Prelskatt, arbetsgivaravgifter	146,4	150,7
Skattekonto hos Skatteverket	3,0	2,6
Retroaktiva löner	10,7	12,3
Semesterskuld (exkl PO)	66,4	118,2
Ej kompenserad övertid (exkl PO)	4,3	4,3
Upplupna pensioner	67,6	98,9
Upplupen löneskatt pensioner	16,3	24,0
Periodiserade räntekostnader	40,4	34,8
Statliga projektmedel	48,2	22,8
Periodicerad Flyktingschablon	32,6	33,3
Övrigt	2,3	1,6
<b>S:a Kortfristiga skulder</b>	<b>646,2</b>	<b>777,1</b>

Semesterskuld inkl PO 91,8 Mkr, övertid inkl Po 5,9 Mkr.

<b>Not 34 Ställda panter och ansvarsförbindelser</b>	<b>31/8-17</b>	<b>31/12 2016</b>
<b>Pensioner</b>		
Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997	1 541,3	1 541,3
<i>Årets förändring</i>	<i>-79,0</i>	<i>-63,3</i>
<i>Sänkn av diskonteringsräntan</i>		
Utgående beräknad avsättning	1 462,3	1 478,0
Ingående beräknad löneskatt	358,6	373,9
<i>Årets förändring</i>	<i>-3,9</i>	<i>-15,3</i>
Utgående beräknad löneskatt	354,7	358,6
Avsättn pens förtrvalda inkl l-skatt	16,3	6,8
<i>Årets förändring</i>	<i>-2,1</i>	<i>9,5</i>
Utgående pensioner politiker inkl löneskatt	14,2	16,3
Ansvarsförbindelse Södertörns Brand- försvarsförbund inkl löneskatt	30,0	30,5

# Uppföljning av kommunfullmäktiges mål och inriktning

## Innehållsförteckning

Sammanfattande lägesbedömning för verksamhetsmålen:.....	2
Ekonomi och styrning.....	3
Hållbara Södertälje.....	4
Attraktiva Södertälje .....	12
Samhällsbyggnad och offentlig miljö .....	16
Utbildning.....	22
Särskilt riktade insatser .....	29
Individ och familjeomsorg.....	32
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning .....	34
Äldreomsorg.....	35
Kultur och fritid .....	37



*Under detta avsnitt ska kommunfullmäktiges mål och inriktning följas upp avseende de mål som är aktuella för verksamheten. Här beskrivs måluppfyllelsen översiktligt och de prioriteringar av beslutade mål samt åtgärder som har vidtagits under året för att uppfylla målet.*

### **Sammanfattande lägesbedömning för verksamhetsmålen:**

<b>Verksamhetsområde</b>	<b>Läge</b>
Hållbara Södertälje	Ok
Attraktiva Södertälje	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Ok
Utbildning	OK
Särskilt riktade insatser	Ok
Individ och familjeomsorg	Ok
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Ok
Äldreomsorg	Ok
Kultur- och fritid	Ok

## Ekonomi och styrning

### **KF-mål 1**

**Finansiellt mål för Södertälje är att kommunen ska uppnå ett resultat exklusive jämförelsestörande poster på 110 mkr 2017 (2,0 %), 122 mkr 2018 (2,2 %) och 138 mkr 2019 (2,4 %).**

**Indikator-** Resultaträkning i kommunens bokslut

#### **Uppföljning KF-mål:**

Kommunens prognos för helåret 2017 är exklusive jämförelsestörande poster 268 mkr, vilket motsvarar 4,83 % av skatter och bidrag. Det goda resultatet beror framförallt på att intäkter från skatter och generella statsbidrag ökar mer än nettokostnaderna. Målet kommer att uppnås.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Bra**

### **KF-mål 2**

**Finansiellt mål för bolagskoncernen (på SKF nivå) är att koncernen ska uppnå ett resultat efter skatt på 337 mkr 2017, 263 mkr 2018 och 279 mkr 2019.**

**Indikator-** Resultaträkning i koncernbokslut

#### **Uppföljning KF-mål:**

Bolagskoncernens resultat efter beräknad skatt till och med augusti uppgår till 340,2 mkr och prognosen på helåret är 424,2 mkr. Det goda resultatet på SKFAB-koncernen beror på att flera bolag går bättre än föregående år. Måluppfyllelsen är god och resultatet påverkas positivt av effekter av engångskaraktär om än i lägre grad år 2017 än föregående år. Totalt för koncernen uppgår de jämförelsestörande posterna till 16,1 mkr att jämföra med föregående års 177,5 mkr.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Ok**

### **KF-mål 3**

**Kommunens nettokoncernskuld per invånare ska inte öka.**

**Indikator-** Koncernbokslut

#### **Uppföljning KF-mål:**

I augusti var nettokoncernskulden 142,5 tkr/invånare, att jämföra med augusti förra året 153,3 tkr/invånare. Vid årsskiftet 2016/2017 var skuldtalet 146,9 tkr/invånare. Minskningen under året beror på låg investeringstakt, högre resultat än budgeterat och lägre låneskuld. Under resterande del av året väntas investeringstakten tillta.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Ok**

**KF-mål 4**  
**Soliditeten i kommunkoncernen ska öka under budgetperioden**

**Indikator-** Koncernbokslut

**Uppföljning KF-mål:**

Soliditeten exklusive pensionsåtaganden uppgår till 31,2 procent jämfört med samma period föregående år då den låg på 24,2 procent. Måluppfyllelsen är därmed god i delårsbokslutet. Ökningen beror på positiva resultat och något lägre balansomslutning.

*Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Bra*

-----  
*Lägesbedömning sammantaget för Ekonomi och styrning: Ok*  
-----

## Hållbara Södertälje

**KF-mål 1**  
**Människors upplevda trygghet ska öka**

Nöjd-Region-Index (NRI) följs upp via SCBs medborgarundersökning.  
Källa SCB medborgarundersökning våren 2015.

**Uppföljning KF-mål:**

Resultat från medborgarundersökningen redovisas i årsbokslutet 2017. Mät resultatet från 2015 gällande trygghet var 45.

*Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Ok*

**Inriktning i Mål och budget**

- Arbetet med att göra Södertälje till en trygg och säker stad ska fortsätta liksom den framgångsrika samverkan med andra myndigheter för att minska brottsligheten och öka tryggheten i Södertälje. Det brottsförebyggande arbetet utgår från samverkansöverenskommelsen som tas fram tillsammans med polisen. Stor vikt läggs även vid arbetet inom chefsrådet, som är det strategiska myndighetssamarbetet mellan kommunen, polisen och räddningstjänsten.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget : (KS)**

Ett trygghetsutskott, med representation från kommunkoncernen, polisen, Centrumföreningen och Securitas, har bildats och arbetar aktivt med att finna förbättringsåtgärder och lösningar. Ett exempel på aktivitet är förstärkt bevakning med ytterligare ordningsvaks resurs. Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att förtydliga inriktningen mot att ytterligare stärka tryggheten i Södertälje centrum med särskilt fokus på missbrukssituationen.

Den medborgardialog som genomförts om trygghetsläget och preventionsarbete kommer under 2017 att följas upp och nyttjas som underlag för fortsatt arbete. I samband med medborgardagen i oktober kommer allmänheten att inbjudas till en myndighetsgemensam föredragning om lägesbild och vidtagna åtgärder, respektive vilka åtgärder som kommer att tillkomma framöver i syfte att öka tryggheten och minska brottsligheten.

Ett fastighetsägarnätverk ska tillskapas för att myndigheterna ska ges möjlighet till riktad information avseende den fysiska miljöns betydelse för den upplevda tryggheten.

En belysningsstrategi ska tas fram under 2018 och därefter en belysningsplan.

## **KF-mål 2**

**Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.**

**Indikator-** Nöjd-Inflytande-Index (NII)

Källa SCB medborgarundersökning våren 2015.

### **Uppföljning KF-mål:**

Resultat från medborgarundersökningen redovisas i årsbokslutet 2017. Mätresultatet från 2015 gällande Nöjd inflytande index var 34, det innebär en ökning jämfört med 2013 då indexet var 31.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: *Ok***

### **Inriktning i Mål och budget**

- Invånarna i Södertälje kommun ska ha goda möjligheter och på lika villkor kunna delta i samhället. Informationsinsatser och nya former av medborgardialog ska involvera medborgarna i samhällsbygget, stärka delaktigheten och höja valdeltagandet. Demokratiberedningen får extra medel 2017-2018 för att fortsätta driva ett utvecklingsarbete kring dessa viktiga frågor.*

### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Under 2017 har det arbetats fram en övergripande strategi för det systematiska demokratiarbetet. Syftet är att sätta den övergripande inriktningen för Södertälje kommuns arbete med att utveckla och stärka demokratin och öka möjligheterna för individers inflytande. Att involvera civilsamhället i arbetet har varit centralt och det har genomförts flera slags dialoger för att få input i arbetet men även för att kommunicera ut förslaget på strategi inför remissarbetet.

Demokratiberedningen har även arbetat med att involvera civilsamhället i demokratiarbetet genom att samarbeta med demokratiambassadörerna.

### **Åtgärder för att förbättra målpuffyllelsen:**

Sedan september 2017 finns ett Demokratiscenter på plats i Hovsjö. MUCF (myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) finansierar projektet som kallas Hovsjö forum. Representanter för kommunen och demokratiberedningen sitter med i styrgruppen för Hovsjö forum som syftar till att stärka engagemanget hos invånarna i Hovsjö, en av stadsdelarna i Södertälje som kännetecknas av lågt valdeltagande och svag demokratisk delaktighet. Projektet ska bland annat bidra till ökat engagemang, ökat valdeltagande, demokratisk medvetenhet och delaktighet. Hovsjö Forum ska arbeta med information, folkbildning och olika arrangemang som idrottsaktiviteter, seminarium och diskussionsträffar.

Under hösten 2017 kommer medborgardagen ha temat demokrati.

Under våren 2017 har demokratiberedningens politiker genomfört systematiska lunchsamtal med högstadielklasserna på oxbacksskolan. Demokratiberedningen har även samarbetet i ett utvecklingsprojekt tillsammans med kultur och fritidsnämnden där man arbetat med en metod för att utbilda demokratiambassadörer inom föreningar.

## **KF-mål 3**

**Barn och ungas livsvillkor ska förbättras.**

### **Indikator**

- Andel barn i ekonomiskt utsatta familjer
- Andel barn i familjer med låg ekonomisk inkomststandard i Södertälje jämfört med riket
- Andel barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd i Södertälje och riket

Källa: Inkomst och taxeringsregistret (IoT), SCB (Max 18)

- Andel barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd i Södertälje och riket

Källa: Inkomst och taxeringsregistret (IoT), SCB (Max 18)

- Andel elever som uppnått grundskolans mål

Källa: Skolverkets databas (SIRIS)

#### Uppföljning KF-mål:

Andel barn i ekonomiskt utsatta familjer	2015	Förändring sedan 2014
Riket	15 %	→
Södertälje	23 %	→

Andel barn i familjer med låg ekonomisk inkomststandard	2015	Förändring Sedan 2014
Riket	7 %	↓1
Södertälje	12 %	↓1

Andel barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd	2015	Förändring Sedan 2014
Riket	2,6 %	↓0,1
Södertälje	4,5 %	↓0,6

#### Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: *Har brister*

##### Inriktning i Mål och budget

1. *Barn och ungas livsvillkor i Södertälje ska förbättras och kommunen ska långsiktigt arbeta för att minska barnfattigdomen. Kommunens samverkansarbete för att minska våld i nära relationer fortsätter.*

##### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

boende. Även barns framtida möjligheter till en god hälsa påverkas av föräldrarnas socioekonomiska situation. Barnfattigdomen är hög i Södertälje jämfört med resten av landet. Att minska barnfattigdomen har länge varit ett av kommunfullmäktiges långsiktiga mål och de senaste åren kan en svagt positiv trend skönjas. Även om andelen barn som lever i ekonomisk utsatthet är hög i Södertälje jämfört med riket, men den långsiktiga trenden är svagt positiv sedan 2010.

Andel elever som uppnått grundskolans mål fortsätter att öka. Att klara skolan är en viktig skyddsfaktor som påverkar livsvillkoren senare i livet

##### Åtgärder för att förbättra målpuffyllelsen:

I Södertälje kommun har barnmisshandeln ökat de senaste åren och förekomsten av misshandel mot barn i olika åldersgrupper är betydligt högre än både riket i övrigt och i Stockholms län. Samverkansgruppen mot våld i nära relation består av representation från kommunens socialtjänst, Södertälje sjukhus, primärvård, polis, åklagare och frivilligorganisationer. Samverkansgruppens övergripande mål är att våldsutsatta i Södertälje kommun ska få rätt stöd och hjälp och att samverkande parter är väl förtrogna med varandras arbete.

#### KF-mål 4

**Andelen vuxna och barn med bra självskattad psykisk och fysisk hälsa ska öka.**

##### Indikator:

- Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd kommun, andel (%)
- Invånare 16-84 år med nedsatt psykiskt välbefinnande kommun, andel (%)

Källa: öppna jämförelser

- Andel elever i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet som uppgett att de under läsåret väldigt ofta eller ganska ofta varit ledsna och deppiga utan att veta varför

Källa: Stockholmsenkäten (genomförs vartannat år)

##### Uppföljning KF-mål:

Invånare med bra självskattat hälsotillstånd har minskat från 73 procent 2013 till 67 procent 2017 vilket innebär en negativ hälsotrend.

Invånare med nedsatt psykiskt välbefinnande är oförändrat sedan 2013

Andel elever som uppgett att de väldigt ofta eller ganska ofta varit ledsna och deppiga utan att veta varför har ökat med två procentenheter sedan den förra mätningen. Utvecklingen hos unga flickor på gymnasiet är oroande där cirka 40 procent anger att de inte mår bra.

#### **Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: *Har brister***

##### **Inriktning i Mål och budget**

1. *Genomförandet av folkhälsoprogrammet ska fortsätta och insatser för att förebygga fysisk och psykisk ohälsa bland barn och unga ska prioriteras. Särskilt fokus ska läggas på att tidigt upptäcka och förebygga psykisk ohälsa.*

##### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Den psykiska ohälsan hos kommunens unga fortsätter att försämrats. Hos kommunens ungdomar i åk 9 och åk 2 på gymnasiet har siffran för psykisk ohälsa ökat med 10 % det senaste årtiondet medan den psykiska ohälsan bland pojkar har varit relativt stabil under 2000-talet så går det bland flickor att se en försämring sedan 2010 års Stockholmsenkät. Bland flickorna i åk 2 på gymnasiet är det i Södertälje så många som 42 % som anger att de ofta känner sig ledsna och deppiga utan att veta varför.

##### **Åtgärder för att förbättra målnuppfyllelsen:**

Kommunen har under 2016 tagit fram en handlingsplan för aktiviteter inom ramen för regeringens satsning- Uppdrag psykisk hälsa och dess målområden. Aktiviteterna kommer att omfatta förebyggande insatser men även lokalt kompetenshöjande och främjande aktiviteter för medarbetare både inom omsorgen och inom skolan. För närvarande pågår arbetet med att ta fram en handlingsplan för 2018. Den 20 september genomförs en föreläsningkväll med fokus på att främja psykisk hälsa.

Utbildningskontoret har utifrån PRIO uppdraget och kommunens handlingsplan utbildat personal för att bli utbildare i "första hjälpen för psykisk hälsa". Interna utbildningar kommer att påbörjas på höstlovet. Ett nytt journalsystem för elevhälsovården innebär att kommunen att på sikt kommer kunna systematisera och sammanställa övergripande statistik om ungas hälsotillstånd.

Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att under 2018 återkomma med en handlingsplan för suicidprevention. Handlingsplanen ska tydliggöra hur Södertäljekommun lokalt ska nå den nationella nollvisionen om självmord och tydliggöra hur arbetet ska ske i samverkan mellan landsting, kommun och intresseorganisationer och föreningar.

När det gäller de minsta barnen finns hälsodata samlad från Barnhälsovården. I detta sammanhang har familjecentralen i Geneta med dess hembesöksprogram ett viktigt uppdrag med att främja hälsa för de minsta barnen i en del av kommunen. (se vidare i uppföljning av sociala investeringsfonden)

#### **KF-mål 5**

#### **Valdeltagandet ska öka**

**Indikator:** Andel som röstar i de allmänna valen. Följs upp nästa val 2018

##### **Uppföljning KF-mål:**

Valdeltagandet för Södertälje kommun i riksdagsvalet 77,94 % 2014, inbar en minskning med 1,58 % enheter sedan valet år 2010. I valet 2014 sjönk valdeltagandet i Södertälje kommun. Denna utveckling gick emot utvecklingen i en stor del av landet där ett ökande valdeltagande kunde skönjas. Se även uppföljningen av KF-mål 2.

#### **Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: *Ok***

##### **Åtgärder för att förbättra målnuppfyllelsen:**

Demokratiberedningen har initierat en åtgärdsplan inför valet 2018 som ska till beslut i KS under hösten 2017, åtgärdsplanen innehåller konkreta åtgärder och informationsinsatser som syftar till ett ökat valdeltagandet i såväl det kommunala valet som riksdagsvalet.

Demokratiberedningen har under första halvåret 2017 initierat styrdokument som del i arbetet med att uppnå målen kring att

1. Öka valdeltagandet
2. Utveckla nya former för medborgardialog
3. Öka engagemang och inflytande bland ungdomar

#### **KF-mål 6** **Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri**

**Indikator:** (Samhällsbyggnadskontorets fordonportal)

**Uppföljning KF-mål:**

Riktlinjer för fordon och drivmedel styr mot förnyelsebart drivmedel och elfordon. Andelen förnyelsebart drivmedel är ca 60 % av totalt drivmedel och andelen miljöfordon är 54 % i organisationen, varav 35 fordon är elfordon (även elhybrider). Organisationens arbetar strategiskt med energieffektiviseringar och organisationen sparar ca 2% per år .

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: *Ok***

#### **KF-mål 7** **Omställningen till hållbara system för hantering av avlopp ska fortsätta.**

**Indikator:** Antal hushåll som fått tillstånd till källsorterande avloppssystem under året '

**Uppföljning KF-mål:**

Under 2017 har 13 nya tillstånd givits.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: *Ok***

**Inriktning i Mål och budget**

1. *Kommunen ska arbeta med att klargöra hur vatten- och avloppssystemet kan utvecklas så det i högre grad bidrar till näring i kretslopp och en giftfri miljö. Återföring av näring till odlingsmark i det lokala jordbruket ska öka successivt genom att fler ansluts till det etablerade systemet för detta.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Under hösten 2017 ska kommunen ha inledande möten med företrädare för jordbruket om återföringskedjor för växtnäring från avlopp. Klarläggande över hur flöden av växtnäring, energi och föroreningar i organiskt avfall och avlopp kommer också att göras.

#### **KF-mål 8** **Skyddet av natur ska öka.**

**Indikator:** Miljönämndens aktivitetsplan för 2017

**Uppföljning KF-mål:**

Målet är att vid slutet av 2017 ska kunskapen om naturvärden, biologisk mångfald och ekosystemtjänster ökat i kommunens organisation. Utifrån aktivitetslistan löper aktiviteterna på enligt plan.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: *Ok***

**Inriktning i Mål och budget**

1. *En digital naturkarta ska bli färdig under 2017, där kunskap om naturvärden i Södertälje samlas på ett överskådligt och sökbart sätt. Kartan med sin databas ska vara underlag för samhällsplanering, naturskydd och planering av naturvårdsåtgärder.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget :

Projektet pågår och har förlängts till 2018. Kartan kommer att vara i huvudsak färdig till slutet av 2017, medan fortsatta inventeringar görs under 2018 för komplettering av data.

2. För att gynna den biologiska mångfalden ska naturvärden bevaras och utvecklas. Kommunen ska ta vara på betydelsefulla biotoper och tätortsnära rekreativområden. Skyddade områden ska vårdas och vid behov ska nya skydd inrättas för värdefulla områden, genom biotopskydd, djur- och växtskydd eller som naturreservat. Extra insatser ska göras under 2017 för åtgärder i värdefulla ängs- och hagmarker i syfte att behålla och utöka arealen betad mark.

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Inriktningen är att arbeta för att större hänsyn tas inom kommunen till naturvärden genom att höja kunskapsnivån. Vårdande åtgärder pågår fortlöpande. Gallringar för att gynna skyddsvärda träd har gjorts inom två områden utanför skyddad mark med medel från länsstyrelsen. Inom reservaten och övriga skötselområden har slyröjning med mera utförts. Hagmarksrestaureringar har gjorts i Farstanäs naturreservat och Solåkraby för att behålla och utöka arealen hagmarker. En ängs- och hagmarksinventering har genomförts, där sammanställning av resultaten pågår och kommer att presenteras i årsbokslutet.

#### KF-mål 9

**Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka.**

**Indikator:** kostenhetens statistik

#### Uppföljning KF-mål:

Andel ekologiska livsmedel 1 jan-31 aug 2017 (aug 2016)

Totalt	61 %	(55 %)
Frukt och grönt inkl. potatis	50 %	(53 %)
Kolonial	67 %	(61 %)
Färskt och fryst kött (kött från nöt och fågel)	47 %	(42 %)
Fryst fisk (fryst fisk oberedd samt frysta fiskprodukter)	81 %	(58 %)
Mejeriprodukter	81 %	(78 %)
Ägg	97 %	(94 %)

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Bra**

**Åtgärder för att förbättra målluppfyllelsen:**

#### Inriktning i Mål och budget

1. Södertälje kännetecknas mer och mer som en plats med hållbar kost- och matproduktion. Ekologiskt jordbruk ska främjas genom inköp av ekologiska livsmedel och genom att ekologisk matproduktion tas upp i den pedagogiska verksamheten.

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget : (UN/kostenheten)

Inköpen av kött i kg har ökat eftersom antalet elever/barn inom skola och förskola ökar. Mellan jan-maj var snittet för andel inköpt (och serverat) kött per elev och dag 47 gr i skolan och 40 gr kött per barn per dag i förskolan. Andel svenskt kött är 86 %, men allt kött som köps in inom Uk följer svensk djurskyddslagstiftning.. Kostenheten driver det arbetet genom att fråga efter det vid livsmedelsupphandlingar. Det kaffe, te, chokladdryck och kakao som finns på avtal är Fairtrade –märkt.

Delårsresultatet visar totalt sett en höjning med 6 % jämfört med motsvarande period 2016 när det gäller inköp av ekologiskt producerade livsmedel.



## Övriga inriktningar i Mål och budget för området Hållbara Södertälje

1. *Södertälje kommuns åtaganden som klimatkommun och ekokommun innebär fortsatt höga målsättningar för hållbarhet. Kommunen ska skapa lösningar och infrastruktur som underlättar för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara val.*

*Södertälje kommun ska påbörja att effektivt arbeta mot FN:s globala mål enligt Agenda 2030. Det innebär att kommunen tar ett samlat grepp kring de tre hållbarhetsdimensionerna. Ett gemensamt program för det samlade arbetet ska tas fram under perioden. Utgångspunkten är att ekologiska, sociala och ekonomiska system hänger ihop och påverkar varandra i en kontinuerlig förändringsprocess.*

*Miljö- och klimatprogrammet ska styra inriktning och mål för alla kommunens verksamheter och kommunala bolag. Klimatanpassning och värdet av ekosystemtjänster behöver beaktas i samhällsplaneringen för att få långsiktigt hållbara lösningar. Omvandlingen och förtätningen i Södertälje är också en möjlighet att förstärka stadens gröna miljöer. En medveten grönstruktur i hela staden ger många ekosystemtjänster såsom renare luft, minskad risk för översvämningar och buller. Gröna stråk gör att människor, inte minst barn, rör sig mer vilket är centralt för folkhälsan. Förbättrade livsmiljöer som lockar människor och djur att vistas i. Det är därför av yttersta vikt att kommunen på ett strukturerat sätt arbetar med dessa perspektiv när Södertälje nu byggs helt och hållbart.*

### **Uppföljning övriga inriktningar: (KS)**

En kartläggning av ekosystemtjänster ska genomföras. Denna ska sedan användas som planeringsunderlag i det strategiska arbetet för ekologisk hållbarhet. En Arkitekturstrategi med riktlinjer för hållbart byggande samt genomförandet av en biotopkartering kommer att användas som underlag till både utbyggnadsstrategin och olika strukturplaner, samt ligga till grund för en kommande Grönstrategi.

Miljö- och klimatprogram har reviderats och är ett stöd för att arbeta med miljöfrågor. Hållbara val och lösningar sprids till medborgarna, till exempel på kommunens hemsida och i sociala medier. Klimat- och energirådgivningen har under året fokuserat på att ge bostadsrättsföreningar stöd i energieffektivisering. Exempelvis genom att erbjuda rådgivningsbesök för en översyn av energieffektiva lösningar inom belysning. Föreningarna har även bjudits in till seminariet "Fixa laddplats" som handlar om hur söka stöd för att installera laddstolpar för fordon. Kommunen söker även medel för att informera hushåll om avfallssortering.

En översvämningsanalys är framtagen för kommunens centrala delar. Analysen utreder översvämningsrisker längs Södertälje kanal vid höga nivåer i Mälaren och i Östersjön samt översvämningsrisker i centrala delar vid extrem nederbörd och skyfall. Analysen visar att det är extrem nederbörd som kan få störst konsekvenser i Södertälje.

2. *En kemikalieplan för giftfri vardagsmiljö antas och börjar genomföras, vilken omfattar förvaltningen och bolagen. Kommunen ska styra mot en minskad användning av farliga kemikalier. Åtgärder ska göras under perioden för att bidra till en giftfri vardag för barn och unga inom förskola och skola. Även utomhus ska miljövänliga material användas vid upprustning och nyanläggning av barns lekmiljöer.*

### **Uppföljning övriga inriktningar: (KS)**

Barn och ungdomar är prioriterade i kommunens arbete med att bli giftfri. En handlingsplan för en giftfri vardag är framtagen och innehåller konkreta aktiviteter inom kunskap, upphandling och inköp, utfasning och tillsyn. Kommunen har även köpt rättigheter till en webbutbildning för en giftfri förskola. Miljökrav prioriteras även vid renovering och anläggning av lekparker. Att höja kunskapen och kompetensen om kemikalier för medarbetare i verksamheterna är centralt för arbetet. Arbeta med kemikalieplanen ska initieras på förskolor och skolor

3. *En vattenplan ska vara det samlande dokumentet för kommunens planering och uppföljning av åtgärder enligt vattendirektivet. Kommunens olika verksamheter arbeta aktivt med de åtgärder som Vattenmyndigheten lagt fram i sitt åtgärdsprogram för att uppnå god status i sjöar, vattendrag och grundvatten. Ett projekt om att utreda och förbättra status i sjön Måsnaren startades 2016 och ska slutföras till 2018.*

### **Uppföljning övriga inriktningar:**

Ett förslag på vattenplan går på remiss under hösten 2017. I Måsnaren-projektet har fas 1 med modellering och fas 2 med att ta fram åtgärdsförslag slutförts. Projektet är på väg in i fas 3, att påbörja sådana åtgärder som bedöms vara prioriterade.

4. Södertälje kommunkoncern köper varor och tjänster för i storleksordningen 2,6 miljarder kronor under ett år. Det är därför av vikt att upphandlingarna säkerställer ett kostnadseffektivt utnyttjande av kommunens resurser, att efterfrågad kvalitet levereras samt att högsta möjliga miljö- och hållbarhetsstandard uppnås. Kommunkoncernen ska vid upphandlingar se till att stödja både kommunens och bolagens verksamheter i att ställa miljö- och hållbarhetskrav. Detta så att de enskilda verksamheterna kan teckna avtal för varor och tjänster som medger att högsta möjliga miljö- och hållbarhetsstandard levereras.

#### **Uppföljning övriga inriktningar:**

5. Tillgång till natur ger möjligheter till rekreation och till förbättrad folkhälsa. Invånarnas kännedom om och tillgång till naturen ska prioriteras. Det innefattar även tätortsnära natur, som är särskilt viktig ur ett barnperspektiv. Kommunen ska ta initiativ för att främja att kommuninvånarna besöker naturen och att naturen används som en pedagogisk resurs.

#### **Uppföljning övriga inriktningar:**

Till Naturskolan kommer barn och elever för att uppleva och lära sig om naturen och dess betydelse för en hållbar livsstil. Naturskolan är en resurs för skolor och förskolor i Södertälje kommun. Arbetet för hösten är tre olika temadagar för skolklasser samt utbildningar för pedagoger och allmänheten.

6. I EU-projektet MatLust tillvaratas en av Södertäljes spetskompetenser och ett av Södertälje Science Parks profilområden "Hållbara Livsmedel". MatLust möjliggör en vidareutveckling av Södertälje som en regional nod för hållbara livsmedel och stärker utvecklingen av små och medelstora företag inom livsmedelsnäringen i regionen. Fairtrade City ska utvecklas som en del av hållbarhetsarbetet.

#### **Uppföljning övriga inriktningar:**

Projekt MatLust som har pågått i två år ligger i fas med uppsatta mål och har även utvecklats över förväntan. Det är väl förankrat i branschen och har fått stor uppmärksamhet både regionalt och nationellt. I somras blev projektet utnämnt till "Årets Mälardarling" av Mälardalsrådet, för dess innovativa och framgångsrika angreppssätt i att skapa mervärden av befintliga resurser inom den offentliga sektorn. Den digitala utvecklingen ger nya förutsättningar för ett ekonomiskt- och socialt hållbart samhälle och ger kommunen nya förutsättningar till verksamhetsutveckling. Att Södertälje kommun på bästa sätt använder digitaliseringens möjligheter till nya arbetssätt och effektivare processer är helt nödvändigt för att i framtiden klara av att leverera den välfärd som behövs givet de demografiska förändringar samhället står inför

*Digitaliseringen bidrar till resurseffektivare verksamhet, bättre underlag för uppföljning och rättssäkra beslut. Hjälpmiddel som utvecklats inom ramen för välfärdsteknologi kan bidra till ökad trygghet samt ge möjlighet att bibehålla och utveckla självständighet. En ökad digitaliseringsgrad ska därför vara utgångspunkten vid beslut om verksamhetsförbättrande åtgärder. En handlingsplan för digitalisering och användning av välfärdsteknologi ska tas fram för att säkerställa inriktningen.*

*I allt fler sammanhang byggs smart teknik in i både ny och befintlig teknik så som fastigheter, transportsystem och stadsmiljön i stort. För att göra den "smarta stad" som digitaliseringen ger möjlighet till behöver detta tas tillvara i både den allmänna planeringen av stadens utveckling och i all kommunal verksamhets utvecklingsarbete. Framtidens smarta stad drar nytta av modern teknik för att arbeta smartare och effektivare på alla plan och för att möta medborgarnas behov med god service, gott bemötande och hög kvalitet.*

#### **Uppföljning övriga inriktningar:**

Digitaliseringen ska utgå från medborgarnas behov och öka medborgarnyttan samt ge ett bättre bemötande och service. Det ska också skapa en effektiv handläggning och administration som ger bästa förutsättningar för ett enkelt och användarvänligt arbetssätt. Under året kommer den politiska dokumenthanteringen kommer att digitaliseras, vilket innebär att nämnhandlingarna inte längre kommer sändas till ledamöter i pappersform. Även e-arkivet och den digitala ärendehanteringen kommer att utvecklas ytterligare under året.

Handlingsplaner för planerade e-tjänster kommer att omsättas i faktiska e-tjänster under året. Arbetet kommer att prioriteras utifrån medborgarbehov, dvs. de mest eftersökta tjänsterna kommer att digitaliseras först.

- En fungerande enklare organisation för utveckling av e-tjänster
- Lanserat de första e-tjänsterna
- Tagit fram handlingsplaner och förankrat både tid och resurser hos berörda kontor

---

**Lägesbedömning sammantaget för området Hållbara Södertälje: Ok**

---

## Attraktiva Södertälje

### KF-mål 1

Människor ska i ökad grad uppleva Södertälje som en attraktiv kommun att bo i.

**Indikator:** Nöjd region index

**Uppföljning KF-mål:**

NRI, följs upp i årsbokslutet

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet:** *Ok*

**Åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen:**

**Inriktning i Mål och budget**

- Södertälje kommun bidrar till en hög livskvalitet för sina medborgare genom att erbjuda goda förutsättningar för ett rikt kultur- fritids- och idrottsliv, en väl fungerande infrastruktur och en attraktiv arbetsmarknad med växande företag. Genom ett starkt näringsliv skapas fler arbetstillfällen, bättre service för medborgarna och en ökad attraktionskraft.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Södertäljes platsvarumärkesplattform är ett verktyg som används för kommunikation, positionering för Södertälje och ska medverka till en sammanhållen och stark bild av Södertälje. Implementering av platsvarumärkesplattformen sker i samverkan med närings- och föreningsliv, liksom inom kommunkoncernen. Samarbete med stora arbetsgivare för ökad kunskap och engagemang kring Södertälje, t.ex. genom samarbete med Scania. Marknadsföring av platsen i och utanför Södertälje ska stärka bilden av Södertälje. Varumärkeskampanj genomförs september/oktober 2017. Varumärkesplattformen ska genomsyra all verksamhetsutveckling t ex samhällsbyggnadsplanering, utvecklingsprojekt och evenemang.

### KF-mål 2

Företagens konkurrenskraft ska öka och klimatet för företagande ska stärkas.

**Indikator:** (NKI)

**Uppföljning KF-mål:**

NKI följs upp i årsbokslutet.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet:** *Ok*

**Inriktning i Mål och budget**

- Kommunens arbete är långsiktigt med avsikt att vidareutveckla näringslivets konkurrenskraft och Södertäljes attraktionskraft som företagarkommun med utökad nyföretagande samt utveckling/expansion av befintligt näringsliv. Arbetet att underlätta för företag att växa och verka i kommunen ska fortsätta samtidigt som service och bemötande till företag ska utvecklas till att hålla mycket hög kvalitet inom hela kommunförvaltningen.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Aktivt arbete för att öka antalet etableringar i Södertälje, dels genom fler marknadsföring av Södertälje som etableringsort, dels genom support vid etableringsförfrågningar och deltagande vid Business Arena Stockholm. Tillväxten hos Södertäljes företag ska öka vad avser förädlingsvärde och konkurrenskraft, branschbalansen ska också stärkas. Näringslivsstrategin, går in i en genomförandefas med en handlingsplan med ansvars- och tidplan. Nya aktiviteter såsom Näringslivsforum och utbildning i Service till företag genomförs. NKI-mätningen är utgångspunkt i förbättringsarbetet i samtliga processer avseende företagsklimatet. NKI ska öka inom samtliga områden och följa ambitionerna i SBA. NKI har 2017 ökat till värde 69

**KF-mål 3**

**Att vara studerande i Södertälje ska vara attraktivt, och utbildningsnivån hos Södertäljes befolkning ska öka för att matcha regionens behov.**

**Uppföljning KF-mål:**

*Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: **Ok***

**Inriktning i Mål och budget**

1. *Södertälje Science Park är en kreativ nod för samverkan mellan näringsliv, akademi och samhälle. Det är en miljö där utbildning, forskning, hållbarhet, innovationer och gränsöverskridande samarbeten skapar värden och ledande utveckling inom profilområden Hållbara Produktionssystem, Life Science och Hållbara Livsmedel. Södertälje kommun ska vara delaktig i att vidareutveckla dessa profilområden.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget :**

Arbete med att utveckla Södertälje Science Park tillsammans med näringslivet. Södertälje Science Park ska bli en mötesplats för utveckling av nya tjänster, produkter och företag. Hösten 2017 inleds arbetet med Södertälje Science Week genom en "kick-off" skolan som involverar alla grund- och gymnasieskolor i Södertälje liksom projektet MatLust.

2. *Södertälje tar nu, genom KTH:s expansion, klivet till att bli en studentstad. En strategi för att möta behovet av studentbostäder ska färdigställas. Denna strategi ska kompletteras med förslag på hur Södertälje kommun kan stödja ett aktivt studentliv.*

*Kommunen bidrar till att stärka kompetensförsörjningen till arbetsmarknaden genom att arbeta för att öka utbudet av utbildningar inom högskola och yrkeshögskola och därmed inspirera och attrahera fler att studera i Södertälje. Utbildningsnivån hos Södertäljes invånare ska öka för att företagens kompetensbehov ska tillgodoses och för att höja sysselsättningsgraden i Södertälje. Kompetensförsörjningen ska ske genom nära samarbete mellan kommun, näringsliv och utbildningsaktörer. Ett kunskapscentrum för utbildning, forskning och entreprenörskap ska utvecklas inom ramen för Södertälje Science Park genom en flexibel studiemiljö.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Enheten för högre utbildning har utökat sin verksamhet och fokus för utvecklingsarbetet inom enheten 2017 är samordning och tydlighet. Det samlade utbudet av högre utbildning där kommunen är huvudman har nu samlats i samma enhet i och med att Yrkeshögskolan (YH) Södertälje flyttat till Destination Södertälje och ligger i Enheten för högre utbildning tillsammans med högskoleverksamheten. Samarbetet med närings- och arbetsliv står i centrum för utvecklingen av enheten och ett aktivt arbete sker för att identifiera kompetensbehov och möjliga lösningar. Alla utbildningar som ges ska vara väl förankrade utifrån näringslivets kompetensbehov genom kontinuerlig dialog.

För att stärka kvaliteten på YH-utbildningarna drivs de numera i egen regi med egna utbildningsledare. Antalet YH-utbildningar och verksamheten som helhet har växt och ytterligare fem nya utbildningar kommer att starta 2017- 2018. Genom samarbeten med andra högskolor och universitet ges idag möjlighet till programstudier vid Enheten för högre utbildning. Under 2017 kommer möjligheten till fördjupade samarbeten att ses över. Ett annat fokusområde är att öka genomströmningen av studenter genom en närmare studentkontakt. Nära samverkan sker också med KTH som utökar sin verksamhet med nya ingenjörsutbildningar i Södertälje. I samband med att KTH vid starten HT 2017 flyttar till Norra Stadskärnan ökar möjligheten till en utökad samverkan och gemensamma aktiviteter.

**KF-mål 4**

**Besökare ska i ökad grad uppleva Södertälje attraktivt att besöka på fritiden och i tjänsten**

**Indikator: NRI****Uppföljning KF-mål:**

NRI följs upp i årsbokslutet

*Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: **Ok***

### **Inriktning i Mål och budget**

1. *Tillsammans med näringslivet ska Södertälje bli en given plats för mindre och större evenemang. Södertälje ska arbeta för att öka sin attraktionskraft för besökare, där såväl staden som landsbygdens värden och tillgångar tas tillvara. Genom nära samverkan mellan kommunen och besöksnäringens aktörer utvecklas starka teman och platser som kan medverka till fler besökare. Södertäljebyrån ska fortsätta att utvecklas till en naturlig mötesplats för information och dialog med besökare, invånare, företag och föreningar i Södertälje.*

*Ett tydligt varumärke för platsen Södertälje är av stor vikt för att staden ska kunna fortsätta att växa. Södertälje är en färgstark och ansvarstagande plats där världarna möts. Ett välbekant och attraktivt varumärke ger förutsättningar till att locka nya invånare, jobb och besökare som i förlängningen ger skatteintäkter till bland annat skola, omsorg och kultur. Varumärkesplattformen ägs gemensamt av de som bor och verkar i Södertälje och är en gemensam ledstjärna i Södertäljes utvecklingsarbete. Som en del av varumärkesarbetet förmedlas berättelser som visar på goda energier i kommunen och som kan inspirera, väcka stolthet och framtidstro. Arbetet med att implementera Södertäljes varumärkesplattform fortsätter.*

### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Evenemangsarbetet utvecklas och samordnas inom kommunens organisation, liksom i samverkan med närings- och föreningslivet. Evenemangsutvecklingen ska utgå från att stärka varumärket Södertälje, och innefattar såväl befintliga evenemang som att attrahera och utveckla nya. Programmet för framtidens bad- båt och turistort, med den handlingsplan som finns kopplad till programmet, pekar ut prioriterade utvecklingsområden och insatser som ska genomföras. Lokal platsutveckling och tematisering sker i samverkan med besöksnäringens aktörer, liksom ökad information och marknadsföring till besökare. Arbetet pågår under 2017 för ökad båttrafik, cykelturism m.m.

---

### **Övriga inriktningar i Mål och budget för området Attraktiva Södertälje**

1. *Kommunen arbetar inom många områden för att skapa förutsättningar för tillväxt. En avgörande förutsättning är tillgången på bra bostäder. I Södertälje finns en varierad mix av bostäder. Det är inte långt till stadsliv, landsbygd och skärgården i Södertälje, oavsett bostadsort eller boendeform. Södertälje ska vara känt för sin unika karaktär med sitt vattennära läge och genuina stadskärna samt för sina sammanhängande grönområden, stadsskogar och vackra parker. Södertälje ska vara en attraktiv och trygg plats att bosätta sig på därför är det nära samarbetet med polis, räddningstjänst, näringslivsstärkande organisationer, föreningsliv och andra myndigheter betydelsefullt. Genom ett starkt kultur- och föreningsliv skapas delaktighet i samhället och ansvar för det gemensamma bostadsområdet.*

### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

2. *För att profilera Södertälje stadskärna samverkar kommunen med Södertälje Centrumförening, fastighetsägarna och andra aktörer, både offentliga och privata. I projektet Södertälje city – i samverkan vill samverkansgruppen utveckla stadskärnan för att Södertälje ska bli det självklara valet för dem som vill flytta till Mälardalsregionen, företagare, besökare och studenter, men även för dem som redan bor i staden, centrumhandlarna och fastighetsägarna.*

### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Projektet Södertälje- City i Samverkan utvecklas under 2017, där kommunens arbete samordnas ytterligare samtidigt som en nära dialog förs med Södertälje Centrumförening vilken är den gemensamma samarbetsplattformen mellan aktörerna. Huvudområden för samarbetet är gemensamma långsiktiga mål, utskottsarbete inom flera sakområden samt utveckling av fler evenemang hela året.

3. *Det ska upplevas som lätt att få information om kommunen och kommunkoncernens uppdrag, tjänster och åtaganden och kommunen ska upplevas som transparent och professionell. Kommunorganisationen ska leverera tillgänglig och välfungerande service inom samtliga av kommunens ansvarsområden och ge kommunens medborgare och andra intressenter den kunskap och stöd de behöver för att leva upp till lagar och regler. Genom ett lösningsorienterat och kunskapsförmedlande bemötande ska medborgare och företag i Södertälje få tydlig och bra information och service.*

### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

En ny webb lanserades under december 2016. Målet för den nya webben är att öka tillgängligheten till kommunens information och att den utgår ifrån Södertäljebornas behov av information vad Södertäljeborna faktiskt söker för information. Under 2017 kommer arbetet med den nya webben att färdigställas. För att öka tillgängligheten och förståelsen är det viktigt att webbtexterna är skrivna på klarspråk. Även detta arbete kommer

att färdigställas under 2017. Under 2017 kommer även arbetet med att ta fram e-tjänster inom områden som underlättar Södertäljebornas kontakt med kommunen att införas.

Under våren 2017 har kommunikationsavdelningen genomfört en användarundersökning av webben, där Södertälje kommun jämförs med andra kommuner och organisationer. Det har inkommit drygt 3700 svar och undersökningen visar på mycket goda resultat inom samtliga områden som mäter användarvänlighet och tillgänglighet. Det kvarstår dock en del arbete för att färdigställa webben både vad gäller utseende och de tekniska frågorna. Till detta kommer att medborgarnas krav på kommunikation och digitala tjänster ökar i takt med framförallt teknisk utveckling, mobil tillgänglighet och som följs av krav på att få uträtta ärenden när man vill och kan. Detta ställer allt högre krav på kommuns kommunikation, service och utveckling av digitala tjänster, vilket innebär en att tydligare satsning och samordning krävs. Arbetet har påbörjats men kommer att tydliggöras och intensifieras under 2018. Även arbetet på Kontaktcenter utvecklas och fler ärendegrupper har tillförts under året och kommer att tillföras framöver. Den tekniska utvecklingen och digitaliseringen innebär ett ökat ansvar för även för Kontaktcenter. Medborgarna ställer också krav på att det är Kontaktcenter man vänder sig till vid frågor om kommuns digitala tjänster.

---

***Lägesbedömning sammantaget för Näringsliv och högskola: Ok***

---

## Samhällsbyggnad och offentlig miljö

### KF-mål 1:

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva på ska förbättras (bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker).

**Indikator:** SCB-medborgarundersökning

### Uppföljning KF-mål:

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Undersökningen genomförs i Södertälje under september och resultatet rapporteras därför först i årsbokslutet 2017.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet:** *Ok*

### KF-mål 2

Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka.

**Indikator:** SCB:s bostadsmarknadsenkät

### Uppföljning KF-mål:

Till och med augusti 2017 har 149 nya bostäder färdigställts, 70 i flerbostadshus och 79 småhus. Samhällsbyggnadskontorets prognos för helåret är att 429 bostäder kommer att färdigställas varav 160 i flerbostadshus och 269 i småhus. Antalet påbörjade bostäder under 2017 bedöms bli 937 stycken. 2016 färdigställdes 322 nya bostäder.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet:** *Bra*

### Inriktning i Mål och budget

1. *Med utgångspunkt i översiktsplanen ska kommunen ta fram en strategi för hur Södertälje ska byggas ut. Strategin ska vara ett underlag för att planera och samordna byggande av bostäder, lokaler, gator- och vägar samt vatten och avlopp. I strategin ligger även att analysera hur förtätningen kan användas som ett verktyg för att stärka och utveckla grönstrukturen. Översiktsplanen ska aktualitetsförklaras under perioden. En kommunomfattande VA-plan ska fastställas och implementeras.*

### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Ett arbete pågår för en kommungemensam utbyggnadsstrategi för Södertälje kommun som ska fokusera på hur översiktsplanen ska genomförandet. Arbetet sker i samverkan med berörda kontor och kommunens bolag. Strategin planeras kunna antas av KF i början på 2018. Riktlinjer för bostadsförsörjning och en strategi för studentbostäder håller på att tas fram. Aktualitetsprövningen av översiktsplanen kommer att starta i slutet av 2017 och slutföras inom mandatperioden.

2. *Södertälje växer, näringslivet växer, antalet studenter blir fler vilket medför att det råder en stark efterfrågan på bostäder. Därför är stadsutveckling och en kraftig ökning av ambitionerna på bostadsområdet viktig. 20 000 bostäder ska byggas fram till 2036, hållbart och med goda livsmiljöer, samtidigt som den växande kommunen också kommer kräva förskolor, skolor, stödboenden, andra offentliga lokaler och anläggningar samt företagsmark. Därför höjs planberedskapen kraftigt inom hela samhällsbyggnadsområdet. Ett starkt fokus på effektiva planprocesser och genomförandefase ska prägla mötet med marknadens aktörer.*

### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Arbete pågår i flera projekt för att effektivisera arbetet. En teknisk handbok har tagits fram som ska kvalitetssäkra arbetet med tekniska lösningar, drift- och byggnation av kommunal infrastruktur. Den ska också underlätta kravställning och förenkla kontakterna med entreprenörer. En kartläggning av processerna har genomförts inom stadsbyggnadsnämndens och tekniska nämndens verksamheter som ska ligga till grund för nya dokumenthanteringsplaner och en övergång till e-arkiv. Utvecklingsarbetet för e-tjänster, digital nämndhantering och ärendehanteringssystemet Public 360 fortsätter.

Program- och detaljplanearbete pågår i många områden; t ex i Brunnsäng, Geneta, Östertälje, Västergård, Mariekälla, Södertälje Södra, Västra Blombäcka, Viksberg, Lina och i tätorterna på landsbygden. Exempel på större projekt är området kring Östertälje station och en detaljplan i Södertälje Södra som kan ge 1 000-2 000 nya bostäder. Detaljplanen för Repet 4 i Västra Blombäcka kan möjliggöra förtätning med 300-600 nya bostäder med verksamhetslokaler i bottenplan. Marksaneringen i Igelsta strand startar under hösten och kommer att pågå under ett par år för möjliggöra 500 nya bostäder, en stadspark och verksamhetsmark. Naturvårdsverket har beviljat 45,6 mkr för saneringen som kommunen erhåller i takt med att åtgärder genomförs. Stadsutvecklingsprojektet Kanalstaden pågår. En dialog förs med tomträttsinnehavaren för fastigheten Sabeln 3 (Sydpolen) där dagens situation måste redas ut så att fastigheten kan inkluderas i stadsomvandlingen. Arbetet med en detaljplan för fastigheten Sporren inom Kanalstaden kan ge 450 nya bostäder. Byggrätterna har markansöpts till två exploatörer.

Ytterligare två större markanvisningar (Daldockan och Elverket utefter Holmfastvägen) har gått ut och förhandlingar pågår med intresserade exploatörer. Projekten kan ge 500-1000 nya bostäder var. Ett markanvisningsavtal kommer att skrivas med exploatörer i ett tidigt skede för att ta del av deras kunskaper om att utveckla stora områden från start. Avtalstecknandet är planerat till årsskiftet och därefter startar planarbetet. Parallellt med att nya bostäder planeras och byggs rustas och anläggs nya offentliga miljöer i de växande bostadsområdena. Under året har nya lekplatser byggts, offentliga miljöer i stadsdelarnas centrala delar upprustats och trygghetsskapande åtgärder som tunnelbelysning och gestaltande belysning utförts.

### KF-mål 3:

**Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen, som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument, ska ligga kvar på hög nivå.**

**Indikator:** Uppgifter ur verksamhetssystem

**Uppföljning KF-mål:**

#### Svarstider för bygglov och förhandsbesked

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti och besked om eventuellt behov av kompletterande handlingar lämnas inom 20 arbetsdagar. I enlighet med nya PBL ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. Medelhandläggningstid: 46,5 dagar.

#### Andel bygglov och förhandsbesked som fått svar i tid jan-augusti 2017

	Södertälje (totalt)	Enhörna	Järna	Hölö/Mörkö	Mölnbo
Uppfyllt 5 dagarsgaranti (bekräftelse på att ärendet inkommit).	100 % (100 %)	100 %	100 %	100 %	100 %
Uppfyllt 20-dagarsgaranti (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl telefon eller besök inom 20 arbetsdagar)	99 % (96,9 %)	100 %	98,4 %	100 %	97 %
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett)	89 % (86 %)	83,4 %	88,7 %	77,8 %	53 %

#### Svarstider för ansökan om planbesked

Enligt plan- och bygglagen ska planbesked (positivt eller negativt beslut om att starta en planläggningsprocess) ges inom 4 månader. T o m augusti 2017 har 31 ansökningar om planbesked kommit in. 11 stycken ärenden har slutförts varav 4 stycken (36 %) fick svar inom 4 månader. Under hela 2016 inkom 50 ansökningar varav 42 har slutförts och där 7 stycken (17 %) fick svar inom 4 månader. Under 2016 infördes nya rutiner för beredning och behandling av planbesked och under 2017 har rutinerna utvecklats ytterligare för att göra prioriteringen av planförfrågningar tydligare och förkorta svarstiden. Från 1 juli infördes en avgift för ansökan om planbesked.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Bra**

**Indikator:** Uppgifter ur verksamhetssystem

**Uppföljning KF-mål:**



## Svarstider för bygglov och förhandsbesked

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti och besked om eventuellt behov av kompletterande handlingar lämnas inom 20 arbetsdagar. I enlighet med nya PBL ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. Medelhandläggningstid: 46,5 dagar.

## Andel bygglov och förhandsbesked som fått svar i tid jan-augusti 2017

	Södertälje (totalt)	Enhörna	Järna	Hölö/Mörkö	Mölnbo
Uppfyllt 5 dagarsgarant (bekräftelse på att ärendet inkommit).	100 % (100 %)	100 %	100 %	100 %	100 %
Uppfyllt 20-dagarsgarantin (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl telefon eller besök inom 20 arbetsdagar)	99 % (96,9 %)	100 %	98,4 %	100 %	97 %
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett)	89 % (86 %)	83,4 %	88,7 %	77,8 %	53 %

## Svarstider för ansökan om planbesked

Enligt plan- och bygglagen ska planbesked (positivt eller negativt beslut om att starta en planläggningsprocess) ges inom 4 månader. T o m augusti 2017 har 31 ansökningar om planbesked kommit in. 11 stycken ärenden har slutförts varav 4 stycken (36 %) fick svar inom 4 månader. Under hela 2016 inkom 50 ansökningar varav 42 har slutförts och där 7 stycken (17 %) fick svar inom 4 månader. Under 2016 infördes nya rutiner för beredning och behandling av planbesked och under 2017 har rutinerna utvecklats ytterligare för att göra prioriteringen av planförfrågningar tydligare och förkorta svarstiden. Från 1 juli infördes en avgift för ansökan om planbesked.

## Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: **Bra**

### Inriktning i Mål och budget

1. *Medborgarnas och företagens behov ska beaktas i ett tidigt skede i samhällsbyggnadsprocessen. Den ska bli mer transparent så att södertäljebor, byggföretag och fastighetsägare ska få en bättre inblick i vad som planeras och ges goda möjligheter till dialog.*

### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Flera kommunikationsprojekt pågår för att medborgares och företags behov ska kunna beaktas tidigt i samhällsbyggnadsprocessen och samtidigt ge goda möjligheter till dialog.

För att visa inriktningen på Södertäljes utveckling som stad att bo och arbeta i har webbportalen *Södertälje växer* tagits fram där pågående byggprojekt och framtidsplaner presenteras.

Södertälje kommuns varumärke påverkas av kommunikationen i sociala medier när kommunens verksamheter recenserar och när problem diskuteras som påverkar medborgarnas bild av kommunen. Via sociala medier kan verksamheterna nå ett stort antal individer oberoende av tid och plats samtidigt som det är ett effektivt och billigt sätt att kommunicera. För att sociala medier som twitter, instagram samt den nya webbkartan ska användas för medborgardialog i aktuella projekt har en strategi för sociala medier tagits fram. Två dialogaktiviteter har genomförts på detta sätt; första spadtaget i kvarteret Sländan och invigningen av Grand Central vid Stora Torget.

## Övriga inriktningar inom området Samhällsbyggnad och offentlig miljö

1. *Kommunen ska arbeta för att öka tillgängligheten till kommunens olika delar. Strategiska infrastruktur- och trafikfrågor ska vara tydliga för statliga och regionala myndigheter. Kommunen ska ta en aktiv roll i arbetet med hur nationella och regionala investeringsmedel för infrastruktur används. I samverkan med berörda aktörer ska arbetet med att förändra trafiksituationen i Södertälje mot ett mer hållbart resande intensifieras. Prioriterat är resecentrum vid Södertälje C, förbättringar i kollektivtrafiken, Ostlänkens utbyggnad, ökad robusthet och kapacitet för vägtrafiken över Saltsjö-Mälarsnittet i Södertälje, Södertälje sluss och kanal samt farleden till Landsort.*

### Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:

Arbetet för att utveckla Södertälje C fortsätter. Fokus under året har varit spåravstängningen under 2018 för att minimera negativ påverkan för trafikanterna under ombyggnaden av spår och perronger. Diskussioner pågår med SL om stationslösningar parallellt med att ett gestaltningsprogram för området tas fram. Förhandlingar pågår också inför exploatering av bostäder och parkering i anslutning till stationsområdet.

Under våren har Södertälje tillsammans med omgivande kommuner fört en dialog kring ett förslag på utbyggnad av den regionala spårkapaciteten söder om Stockholm med arbetsnamnet Södertörnsbanan. Syftet är förbättrad tillgänglighet till kollektivtrafik i pendlingskommunerna i södra Stockholmsområdet och pendlingskommunerna i Sörmland. En fortsatt utbyggnad av snabb tågtrafik i regionen kan skapa en mindre störningskänslig och mer robust tågtrafik som även gynnar godstransporter på järnväg.

Förprojektering av Ostlänkens trafikplatsutformning, brolägen och passage förbi Järna samt arbetet med farleden från Landsort fortlöper. Arbetet med farleden har fokuserat på miljökonsekvenser, risker och utformning. I slutet av 2016 startade Mälarpjektet och Sjöfartsverkets ombyggnad av Södertälje kanal och sluss i tät samverkan med kommunen. Ombyggnaden sker för att kunna ta emot längre och bredare fartyg. Slänterna i kanalen behöver förstärkas med spontning medan kanalen breddas med muddring. Hela ombyggnaden beräknas vara klar 2019.

- 2. Kommunen ska fullfölja arbetet med att ta fram och implementera den nya trafik- och parkeringsstrategin och ta fram tillhörande handlingsplaner. I samverkan med andra aktörer ska arbetet för att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt intensifieras. Arbetet med att bygga ut och förbättra cykelbanorna i kommunen samt öka trafiksäkerheten för gång- och cykeltrafikanter samt bilister ska fortsätta. Antalet laddstolpar ska bli fler och informationen om var de finns ska förbättras så att fler har möjlighet att använda elbilar.*

#### **Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:**

Ett förslag till trafikstrategi för Södertälje kommun har tagits fram och planeras att fastställas i KS och KF under hösten. Trafikstrategin är en inriktning för kommunens trafikplanering och innehåller målbild, utmaningar och ett antal strategier som visar vad kommunen behöver fokusera på. Tidsperspektivet är 2030–2040. I det fortsatta arbetet behövs fördjupade studier och handlingsplaner för de konkreta åtgärder som ska genomföras.

En parkeringsstrategi för tätorten är antagen och implementeringen av strategin har påbörjats, bl a används de p-talen vid nya bostadsexploateringar. Det pågår även en utredning av en eller flera nya parkeringshus i kommunal regi på parkeringen Mörten, vid Södertälje C samt i kvarteret Spinnrocken/Separatorn. Parallellt med detta arbete har kontoret tagit fram en hastighetsplan för Södertälje tätort samt Järna tätort. Med de nya hastighetsplanerna tydliggörs kopplingen mellan gatans utformning och önskvärd hastighet. Trafiksäkerheten höjs och en jämnare trafikrytm förväntas reducera miljöbelastningen. Arbetet med en genomförandeplan för att justera hastigheterna successivt i tätorterna har påbörjats.

Genomförandet av kommunens cykelplan fortsätter kontinuerligt med nya gång- och cykelvägar. Ett särskilt arbete för att förbättra trafiksäkerheten vid GCM-passager med låg säkerhet har inletts. Utredningsarbetet pågår och kommer att slutföras under året. För att nå nollvisionens etappmål behöver åtgärder utföras kontinuerligt fram till 2020. Skolvägsprojektet med fokus på trafiksäkerheten vid ett antal skolor har fortsatt. Med trafiksäkerhetsanalyser och webbenkäter genomförs riktade trafiksäkerhetsåtgärder vid ett antal skolor per år.

Arbetet med att lösa problematiken med förhöjda partikelhalter på utsatta gator i tätorten har fortsatt och åtgärder för en långsiktig lösning för att förbättra luftkvaliteten har tagits fram. Ett projekt pågår tillsammans med Nobina för att systematiskt arbeta med åtgärder som ökar framkomligheten i kollektivtrafiken. En lista med prioriterade åtgärder har upprättats och är underlag i kommande M&B-arbete. I höst ska de laddstolpar som finns i kommunen utvärderas och behovet av nya laddstolpar och deras placering ska utredas.

- 3. Arbetet med att göra en fin stadskärna ännu bättre bedrivs i samverkan i Södertälje Centrumförening. Målet är att skapa ett mer levande centrum så att fler väljer att bo, arbeta, besöka, bedriva verksamhet och studera i Södertälje. Ett delmål för samverkansarbetet är att Södertälje ska bli årets stadskärna 2018. Utöver de pågående projekten inom ramen för Södertälje city i samverkan behöver Södertälje kommun tillsammans med andra fastighetsägare och aktörer ta krafttag för att skapa ett helt och rent centrum. Nedskräpning upplevs som ett växande problem och därför behövs det ett systematiskt arbete för att skapa en ren och trivsamt stad.*

#### **Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:**

Södertälje centrumförening består av tre parter: kommunen, fastighetsägare och andra aktörer som t.ex. handlare i stadskärnan. Inom ramen för centrumföreningen hanteras och samordnas bland annat arbetet med årets stadskärna. Arbetet ska ske enligt föreningens verksamhetsplan tillsammans med styrelsen som består av representanter från de tre parterna.

Många projekt i stadskärnan pågår parallellt och kräver omfattande utredningar och dialog med berörda aktörer om stadens möjligheter och förutsättningar. Sjöfartsverkets ombyggnation av Södertälje kanal och sluss samt ombyggnad av Södertälje C har stor inverkan på utvecklingen av stadskärnan. Många av delprojekten är tätt kopplade till och beroende av varandra vilket ställer höga krav på synkronisering.

En ny in- och utfart till Kringlangaraget ska byggas och en förprojektering har påbörjats av garaget och ombyggnaden av Köpmangatan. Arbetet samordnas med exploateringen av kvarteret Orion samt byggnation av

gator och gångbanor runt kvarteret Venus. En ny in- och utfart till Kringelgaraget medför att arbetet med kvarteren Lyran och Tellus i anslutning till inre maren kommer vidare. Ett attraktivt gång- och cykelstråk från Södertälje C till KTH och Södertälje Science park ska förbinda den norra och södra delen av stadskärnan. Utformning av gaturum, kajstråk och Campusparken pågår med berörda aktörer. Ett detaljplanearbete för hotell- och konferensverksamhet i norra stadskärnan pågår. I kvarteret Sländan har etapp 1 med 441 lägenheter börjat byggas och planering för att bygga höghus med ytterligare bostäder, kontor och centrumverksamhet pågår. Utredning av förutsättningarna för parkeringshus och byggrätter på Spinrocken och Separatoren pågår . .

Trots problem med nedskräpning i stadskärnan rankas Södertälje högt av Håll Sverige Rent. I samverkan med Telge Återvinning, hyresvärdar, fastighetsägare och Centrumföreningen arrangeras en rad aktiviteter för att skapa en ren och trivsamt stad. Under våren anordnades en skräplockardag i centrum. Nya riktlinjer för papperskorgar ska optimera skötsel, ge bättre service och minska nedskräpningen. Nya riktlinjer ska också förebygga nedskräpning kring återvinningsstationer. Riktlinjer för att inkludera avfall- och återvinningsfrågor tidigare i samhällsbyggnadsprocessen ska tas fram. Ett utskott till centrumföreningen med fokus på nedskräpning och trygghetsfrågor har startat. I samverkan med polisen, Securitas och kommunen pågår ett arbete med en gemensam handlingsplan för dessa frågor. Under sommarhalvåret har centrumvärdar arbetat på stan för att öka trivseln och minska nedskräpning.

- 4. Södertälje är en knutpunkt med många människor som passerar och besöker kommunen. För att skapa ett mer välkomnande första intryck ska de olika entréerna till Södertälje och tätorterna på landsbygden ges en förbättrad gestaltning.*

#### **Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:**

Ett arbete pågår för att förbättra gestaltningen av infarterna till Södertälje via Moraberg och Södertälje C samt till Järna C inklusive stationsområdet.

- 5. För att öka Södertäljes attraktionskraft ska förutsättningarna för Södertälje som framtidens båt-, bad- och turistort förbättras, bland annat genom satsningar på båthamnar, campingar, badplatser och större evenemang. År 2019 markerar 200 år sedan Södertälje kanal invigdes. Planering inleds för att fira och uppmärksamma Kanalåret 2019.*

#### **Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:**

En utredning av de kommunala campingplatsernas framtida utveckling, investeringsbehov och hur de ska drivas pågår. Ritningar på hur Eklundsås camping kan byggas om har tagits fram. Vid Farstanäs pågår ett detaljplanearbete för att göra det möjligt att utveckla campingverksamheten och projektering av VA ska påbörjas. Ett avtal har tecknats med en ny hyresgäst i Södertäljes gästhamn. Förslag på lokalisering av en ny gästhamn i Södertälje ska tas fram.

- 6. Den fysiska utvecklingen i stadsdelarna ska genomföras i samarbete med bolag, fastighetsägare och andra aktörer som verkar i områdena så att en upprustning och förtätning kan ske. Syftet är att förbättra boendemiljöerna med ny spännande arkitektur och varierade upplåtelseformer för att öka attraktiviteten. Kommunen ska även utveckla tätorterna på landsbygden, enligt översiktsplanen och de fördjupade översiktsplanerna för Järna och Ytterenhörna samt ortsanalyserna för Hölö och Mölnbo. För Järna ska en särskild utredning, Framtid Järna, tas fram och successivt implementeras. Framtid Järna ska visa hur bostäder, centrum och mötesplatser kan utvecklas så att fler väljer att flytta till och bo kvar i kommundelen.*

#### **Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:**

Frågor och synpunkter från de stadsdelsgrupper i Södertälje tätort som har startat kommer att tas med i det fortsatta arbetet med stadsdelarnas strukturplaner.

I tätorterna Järna, Hölö, Mölnbo tätorter samt Ekeby-Tuna-Sandviken i Enhörna ska bebyggelse lokaliseras i lägen med god kollektivtrafik. Enligt fördjupad översiktsplan för Ytterenhörna (2009) föreslås Ekeby få nya bostäder, förskola och eventuellt ett område för mindre företagsetableringar och Sandviken föreslås få bevarandeområden, områden med befintlig bebyggelse som får större byggrätt. Detaljplanering av Sandvikenområdet för att möjliggöra 290 nya bostäder fortsätter. Även anslutning av befintlig bebyggelse i Sandviken till kommunalt VA fortsätter. Fördjupad översiktsplan för Järna (2014) slår fast att Järnas småstadskaraktär ska utvecklas med förtätning. Projektet *Framtid Järna* ska visa hur bostäder, centrum och mötesplatser kan utvecklas. Samtidigt pågår arbetet med att rusta upp Järna centrum, utemiljöer och mötesplatser. Ett gestaltningsprogram för stationsområdet samt en trafikplan för Järna tätort ska tas fram. Detaljplanering av flera områden i Kallfors kan göra det möjligt att bygga 200 nya bostäder. Arbetet med en strukturplan för Järna – Rönnvägen pågår. Enligt ortsanalysen för Hölö (2009) ska utbyggnad av bostäder ske i anslutning till tätorten för att ge förutsättningar för god offentlig och kommersiell service samt kollektivtrafik.

Planläggning av Wij-området pågår för att möjliggöra 100-200 nya bostäder. En blandning av upplåtelseformer gör det möjligt att erbjuda olika boendeformer. Ortsanalysen för Mölnbo (2008) förordar utbyggnad i anslutning till eller inne i Mölnbo, så nära kollektivtrafik och centrum som möjligt. Särskild hänsyn bör tas till den kulturhistoriska miljön och landskapsbilden. Fastigheten Skolbänken ska exploateras och innebär en förtätning i Mölnbo tätort. Exploatören har sökt bygglov för ca 30 radhus i blandade storlekar. Detaljplanering i Visbohammar pågår för 80-100 nya småhus samt en förskola/äldreboende intill kommungränsen mot Gnesta.

- 7. Stockholm Syd (Almnäs) ska fortsätta att utvecklas i samverkan med övriga aktörer. Området har ett av landets bästa lägen för företagsetableringar och har förutsättning att bli ett miljömässigt föredöme inom logistik och industri.*

**Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:**

Arbetet med näringslivsfrågor följer näringslivsstrategin med företagsbesök, förmedling av företagskontakter internt och externt, information om företagsetablering, info om lediga lokaler, deltagande på mässor, konferenser och nätverk. Etableringsprocessen har kartlagts och förslag på hur den kan bli bättre har tagits fram.

Utveckling av verksamhetsmark i Moraberg handelsområde, Vasa industriområde, och Almnäs pågår. I Almnäs pågår flera detaljplaner samt exploatering och etablering av företag på färdiga tomter. Två detaljplaner har vunnit laga kraft, en detaljplan är överklagad till mark- och miljödomstolen och två planuppdrag pågår.

Planprogrammet för Kilenkryssat i Pershagen är på samråd. Planprogrammet ska skapa förutsättningar att utveckla området till ett logistikcentrum för i första hand lager-, kontors- och logistikfastigheter i anslutning till E4 och befintliga industriområden intill stationsområdet vid Södertälje Syd.

- 8. Behovet av lokal- och närodlat kommer att bli allt viktigare i takt med klimatförändringarna och en ökad efterfrågan. För att säkerställa produktionen av närproducerade livsmedel ska jordbruksmark värnas i enlighet med översiktsplanen. En odlingsstrategi för odling på landsbygden och i staden ska färdigställas och implementeras.*

**Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:**

Den första delen av en odlingsstrategi för Södertälje kommun har presenterats där inriktningen görs tydlig. Där finns trender, omvärldsanalyser och tidigare erfarenheter. Del två ska klargöra förutsättningarna för att nå målen i strategin och ska vara klar till årsskiftet. Även EU-projektet AGRI-URBAN för hållbar livsmedelsförsörjning är, ett samverkansprojekt inom EU för att öka sysselsättningen inom de gröna näringarna och samtidigt skapa fysiska platser och förutsättningar för livsmedels och jordbruksproduktion.

---

**Lägesbedömning sammantaget för området Samhällsbyggnad och offentlig miljö: OK**

---

## Utbildning

### KF-mål 1

Resultaten i förskolan, skolan och vuxenutbildningen ska förbättras.

**Indikator:** Resultat och betyg

#### Uppföljning KF-mål:

I det systematiska kvalitetsarbetet följs en mängd resultat upp och rapporteras löpande till utbildningsnämnden och kommundelsnämnderna. I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal utvalda uppföljningsfaktorer i form av resultat och betyg. Urvalet baseras på utbildningskontorets kommunövergripande planer för systematiskt kvalitetsarbete. Mer utförlig uppföljning av verksamheternas resultat sker i planerna för systematiskt kvalitetsarbete 2017/2018.

#### Uppföljning av förskolan - Prioriterade kunskapsområden

##### Utveckling och nuläge

I förskolan följer vi upp varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden. Resultatet visar hur väl verksamheten har skapat förutsättningar för att barnen ska lyckas inom de olika kunskapsområdena.

##### Utbildningsnämnden

	2013	2014	2015	2016	2017
Språkutveckling	88,7	86,2	87,5	90,1	87,9
Lek och samspel	90,7	89,5	90,1	93,6	91,5
Naturvetenskap och teknik	84,3	84,8	87,3	92,1	89,7
Matematik	88,1	86,9	89,4	91,0	89,8

Under året har resultatet inom samtliga prioriterade kunskapsområdena försämrats. Orsaker till detta bedöms vara att bedömningarna är mer kritiska än tidigare år och att vissa förskolor har haft en hög personalomsättning

Högst måluppfyllelse återfinns fortfarande inom lek och samspel, vilket ändå är glädjande då leken som förskolans främsta undervisningsmetod därmed är central för övriga kunskapsområden. Likaså är ett väl fungerande samspel barn emellan en nyckel inom förskolans grupporienterade verksamhet där det kollektiva lärandet är utgångspunkten

#### Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: **Har brister**

##### Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Under nästkommande år kommer fokus inom förskolan att ligga på hållbar utveckling ur ett socialt perspektiv och ur ett ekologiskt perspektiv. Barnens förutsättningar när de lämnar förskolan ska bli mer likvärdiga. Ett normkritiskt och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt ska bidra till barns lärande och utveckling och alla barn ska kännas sig kompetenta och ha en framtidstro när de lämnar förskolan för förskoleklassen. Barnen ska i förskolan tillägna sig ett varsamt förhållningssätt till naturen och förstå sin delaktighet i naturens kretslopp. Förskolan ska förmedla vikten av att värna vår miljö. Nedan sammanfattas en kombination av insatser utifrån förskolans förbättringsområden och utvecklingsområden.

- Kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt
- Fortsätta utveckla ReMida som en kommunövergripande resurs.
- Förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag fortsätter med sitt praktiska utvecklingsarbete. Årets fokus kommer att ligga på innehåll, strukturer och forum för samråd utifrån förskolans gemensamma verksamhetsidé och förbättringsområden.
- Alla förskoleområden ska fortsätta utveckla grupputvecklingssamtalen (vårdnadshavare i mindre grupper) som forum för samråd. Fokus ska vara förskolans uppdrag och mål, det kollektiva lärandet

och förskolan som en demokratisk mötesplats. Vårdnadshavare ska utifrån förskolans uppdrag, normer och värden bättre kunna stödja sina barn i deras utveckling, och även kunna stödja varandra.

- Förskolans centrala pedagogistor och centrala ateljéristor fortsätter med sitt uppdrag att särskilt utveckla gemensamma strategier för pedagogisk dokumentation samt att utveckla ateljékulturen i verksamheten.
- Centrala pedagogistor och ateljéristor håller en basutbildning kring Reggio Emiliainspirerat arbetssätt.

### Uppföljning av grundskolan - resultat

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	Meritvärde alla elever	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
2014	211,2	221,8	201,8
2015	213,4	221,7	204,6
2016	218,3	227,6	209,1
2017	217,9	227,1	208,2

För Södertälje som helhet är meritvärdet relativt oförändrat, en minskning med knappt 0,4 poäng.

### Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

	Andel behöriga för högskoleförberedande program			Andel behöriga för yrkesprogram			Andel elever som inte är behöriga för vare sig högskoleförberedande program eller yrkesprogram		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
2014	78,8	81,1	76,8	82,0	82,8	81,3	18,0	17,2	18,7
2015	78,7	77,8	79,6	78,8	78,1	79,6	21,2	21,9	20,4
2016	79,4	79,9	79,0	80,5	80,6	80,3	19,5	19,4	19,7
2017	79,3	81,8	76,8	81,4	83,2	79,6	18,6	16,8	20,4

Efter år av ökat resultat har i år resultaten stabiliserat på föregående års resultat. Inom grundskolan är det ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar.

Trots stora insatser och återkommande resultatförbättringar är dock närmare en femtedel av eleverna i årskurs 9 inte behöriga till gymnasieskolans nationella program. Måluppfyllelsen i svenska som andraspråk är fortsatt låg likväl som i engelska. Fortsatta åtgärder behöver vidtas för att stärka förutsättningarna för de elever som har svårast att nå målen och detta särskilt när det gäller läs-, skriv- och matematikutveckling i årskurs F-3 och 6-9.

### Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet:, *OK*

#### Åtgärder för bättre måluppfyllelse

Fortsatt fokus på utvecklingsområden Pedagogisk ledning, Lärande organisation, Mål- och resultatstyrning och Kvalitet i undervisningen.

- Det kollegialt lärande för att stärka kvaliteten i undervisningen kommer att fokusera på att utveckla ämnesundervisningen. Utifrån gemensamma kompetensutvecklingsdagar, lokala FoU-projekt, förstelärarnas uppdrag och filmade lektioner ska arbetet utvecklas, synliggöras och spridas.
- F-5, samtliga elever måste lära sig läsa, skriva och räkna. Ett tydligt samband syns mellan måluppfyllnad i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk och gymnasiebehörighet till yrkesprogrammen. Detta åskådliggör vikten av stöd i elevernas kunskapsutveckling redan från tidig ålder. Satsningen kommer att utökas till årskurs 4-5 för att förbättra elevernas övergång mellan olika verksamhetsformer och stadier. Information om elevernas kunskapsutveckling och lärande behöver följa med eleven över stadiegränserna, vilket förutsätter en god samverkan mellan olika yrkesgrupper och lärarkategorier. Arbetet med de individuella planerna för elever i åk 6-9 fortsätter. Övergångar mellan förskola till grundskola och från grundskola till gymnasiet behöver också stärkas
- Föräldrasamverkan, skolorna kommer fördjupa arbetet med föräldrasamverkan med utgångspunkt i centralt fastställda riktlinjer. Fokus för läsåret blir för skolorna att utveckla samverkansformer som underlättar för föräldrar att stödja sina barn i deras lärande och kunskapsutveckling.
- Elevhälsa, en god lärandemiljö i våra skolor är viktig för elevernas möjligheter att lära. Skolorna arbetar både förbyggande och främjande och med olika åtgärder för att på olika sätt ge eleverna de förutsättningar

som behövs för att de ska kunna lyckas i sitt lärande. Arbetet sker i arbetslag, i olika former av skolornas värdegrundarbete och i elevhälsoarbetet. Elevhälsoteamens arbete på skolorna är en del i såväl det främjande och förebyggande som det åtgärdande arbetet. Ett normalläge för elevhälsans arbete har tagits fram av Resurscentrum och under läsåret kommer också en struktur för EHT-teamens möten att implementeras.

### Gymnasieskolan - resultat

	2014	2015	2016	2017
Avgått med examen				
Högskolebehörighet Högskoleförberedande	76 %	68 %	77 %	70%
Avgått med examen yrkesprogram	62 %	68 %	72 %	70%
-varav avgått med behörighet till högskola	31 %	37 %	43 %	48%
	2014	2015	2016	2017
Jämförelsetal				
Jämförelsetal högskoleförberedande program	13,99	14,50	14,32	14,50
Jämförelsetal yrkesprogram	12,71	12,39	12,80	12,54
Jämförelsetal totalt (oavsett program)	13,54	13,83	13,82	13,87

När det gäller högskoleförberedande program så måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Högskolebehörigheten har minskat med 7 procentenheter jämfört med föregående år medan jämförelsetalet inom de högskoleförberedande programmen ökat marginellt.

När det gäller yrkesprogrammen kan eleverna få en examen från sitt program utan att få en högskolebehörighet. Andelen som fått en examen har minskat med 2 procentenheter. År 2017 fick 70 procent av eleverna på yrkesprogrammen examen, och av dessa hade 48 procent även högskolebehörighet. Andelen högskolebehöriga vid yrkesprogrammen ökar därmed för fjärde året i rad. Andelen som får en examen från yrkesprogrammen minskar dock med två procentenheter. Antalet elever som avslutar sina studier på yrkesprogrammen är dock få så ett fåtal elever påverkar resultatet betydligt. Jämförelsetalet har minskat något jämfört med föregående år. Trots detta fick cirka 30 procent av eleverna inte slutexamen på sina respektive program, och det är fortfarande en allt för hög andel. Även fortsättningsvis har många elever svårt med svenska, vilket kräver ett fortsatt fokus på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning.

### Bedömning av måluppfyllelse

Andelen elever med behörighet till högskolan har för de högskoleförberedande programmen minskat under året, medan det har ökat för yrkesprogrammen. Andelen som avgår med examen från yrkesprogrammen har minskat något.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet; *Har brister***

### Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen

Som gemensamt förbättringsområde har gymnasieskolan under de senaste åren arbetat med att utveckla en språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning. Satsningen omfattar samtliga ämnesområden och alla lärare. Inför läsåret 2017/2018 inarbetas de insatserna i gymnasiets utvecklingsområden. Det för att säkra att effekterna av de insatser och arbetsmodeller som införts fortsätter att utvecklas och ökar elevernas resultat. Under läsåret 2017/2018 fortsätter arbetet med följande insatser:

- En undervisningsmodell för metodisk språkutveckling har införts och ska även inför kommande läsår fortsätta att utvecklas. Förstelärarna ansvarar för utvecklingen och förståelsen för vikten av språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning i alla ämnen. Text arbetar lärare i svenska som andraspråk tillsammans med yrkeslärarna i deras undervisning.
- Täljegymnasiet fortsätter att utveckla den språksupport för lärare och elever som etablerats. Utvecklingen sker fortsatt i samverkan med Nationellt Centrum för svenska som andraspråk vid Stockholms universitet. Under 2017/2018 ska ett nätverk för språkutveckling bildas med övriga gymnasieskolor. Det ska ske med ledning från Språksupporten. Detta för att säkra att dess effekter och metoder även ska vara tillgängliga för övriga gymnasieskolor.
- För att öka elevernas studiemotivation ska samtliga Södertäljes gymnasieskolor arbeta med innovations och entreprenöriellt lärande också kallat värdeskapande lärande. Det innebär att skolan arbetar tematiskt och ämnesövergripande i alla ämnen. Arbetssättet innebär ett tätt samarbete mellan lärarna, ett kollegialt

lärande måste utvecklas. Vidare utvecklar arbetssättet elevernas (och personalens) entreprenöriella förmågor som initiativförmåga, ansvarstagande, att gå från idé till handling, kreativitet, beslutsfattande, kommunikationsförmåga och samarbetsförmåga.

- Säkring och utveckling av det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet för att förbättra eleverna sociala förutsättningar för studier och deras studiemotivation fortsätter.

## Kommunala vuxenutbildningen - resultat

Samtlig statistik har omarbetats under 2017. Det innebär att jämförelsetal för motsvarande period 2016 inte finns att tillgå för alla områden.

### SFI – Svenska för invandrare, egen regi

	Antal betyg	Andel slutfört med godkänt betyg
VT 2017	802	94,4 %

Redovisningen avser SFI i egen regi. Verksamhet i extern regi lämnar sina resultat i november. Under vårterminen har 1 760 studerat på SFI i kommunens regi. Av de studerande har 850 slutat med betyg eller intyg. Andelen som slutfört med godkänt betyg är 94,4 %. För resterande studerande pågår fortfarande studierna. Längden på SFI-utbildningen varierar beroende på de studerandes förutsättningar, vanligen mellan 15-30 veckor. Under våren har SFI fortsatt haft en hög andel studerande som slutför sin kurs med godkänt betyg (94,4%). Motsvarande andel för hela året 2016 var 96 %. Att studerande inte fullföljer sina kurser beror i huvudsak på att de avbryter studierna i förväg och får därför ett intyg istället. Orsaken till avbrott är mestadels på grund av att arbetsförmedlingen kallar studerande till praktik eller andra aktiviteter.

### Grundläggande vuxenutbildning

#### Betygsstatistik Svenska som andraspråk

	A	B	C	D	E	F
Delkurs 1	2,8%	4,9%	27,6%	30,4%	32,6%	1,4%
Delkurs 2	0%	3,4%	24%	28,4%	37,5%	6,4%
Delkurs 3	0%	4,6%	14,6%	30,4%	42,6%	7,6%
Delkurs 4	1,3%	7,2%	25,3%	30,3%	29,8%	5,8%

#### Betygsstatistik Engelska

	A	B	C	D	E	F
Delkurs 1	2,8%	11,4%	12,8%	21,4%	38,5%	12,8%
Delkurs 2	0%	4,3%	17,3%	28,9%	31,8%	17,3%
Delkurs 3	0%	1,4 %	17,6%	30,8%	29,4%	20,5%
Delkurs 4	0%	10%	18,6%	24,4%	36%	10,4%

Betygsstatistik matematik, redovisas inte då det är få studerande eftersom många redan har studerat matematik i sina hemländer.

Största andelen av studerande på grundläggande kurser finns inom svenska som andraspråk, vilket är nästa steg efter SFI. Den kursen krävs för att bli behörig att söka till yrkesutbildningar.

Grundläggande kurser startar tre gånger under vårterminen indelat i perioderna P1, P2 och P3 (januari, mars och maj). Statistiken visar perioderna sammanslaget för att få en överblick över vårterminen. Antal studerande är inte nödvändigtvis detsamma som antalet personer, då det är vanligt att studerande läser olika kurser över flera perioder.

Grundläggande engelska är en svår kurs eftersom den motsvarar 9 år av grundskolan på 40 veckor. Det ställer höga krav på både lärare och studerande. Därför är det inte ovanligt att studerande får F i betyg. För många av studerande är det deras tredje eller kanske fjärde språk. Det kan jämföras med att lära sig svenska där de studerande först läser SFI 8 månader innan de börjar med grundläggande svenska. Den höga andel F är dock inte acceptabel och ytterligare åtgärder ska utformas.

SFA – Svenska för akademiker, ingår i SFI och resultatet redovisas inte separat.



### **Inriktning i Mål och budget**

*Utifrån det övergripande målet, att resultaten ska förbättras i förskolan och skolan, ska enheternas kvalitetsarbete vara systematiskt, strategiskt och forskningsbaserat. Av särskild vikt är att alla förskolor och skolor utvecklar kvaliteter inom de fyra områdena forskningen visat leder till förbättrade resultat och som kommunen därför valt att prioritera. Dessa områden är:*

1. *Förändringsorienterat ledarskap. Ledare inom förskola och skola ska säkra att utvecklingsarbetet utgår från en väl känd verksamhetsidé, att medarbetarna har rätt kompetenser och i sitt arbete har en kvalitet som motsvarar högt ställda krav och förväntningar.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget :**

Arbetet med förskolans gemensamma verksamhetsidé har lett till framtagandet av en utbildning som ska ge en större kompetens och förståelse kring att arbeta Reggio Emiliainspirerat. Till en början erbjuds en grundutbildning för att lyfta basnivån i organisationen.

Det finns tydliga krav och förväntningar på medarbetare – både förskollärare och barnskötare. Många förskoleområden skriver dessutom pedagogiska åtaganden med arbetslagen för att vara ännu tydligare med utvecklingsarbetet.

Skolornas olika verksamhetsidéer skiftar i genomslag men samtliga enheter jobbar aktivt med frågan. Det finns framgångsrika exempel i form av exempelvis Rosenbergsskolan, Oxbacksskolan och Wendela Hebbegymnasiet. Andra skolenheter har inte kommit lika långt och behöver utveckla arbetet med verksamhetsidéen ytterligare. Förväntansstrukturer – både centrala och lokala – finns och används i verksamheten. Förskolor och skolor strävar alltid efter att ha medarbetare med rätt kompetenser men konkurrensen om den utbildade personal som finns är påtaglig. Framöver blir det en ännu större utmaning att säkerställa att barn och elever möts av utbildad och behörig personal.

2. *Lärande organisationskultur. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att organisationskulturen kännetecknas av samarbete och erfarenhetsutbyte och att det kollegiala lärandet får effekter i undervisningen och i barnens/elevernas lärande.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget :**

Strukturer och tillfällen för kollegialt lärande finns i samtliga förskoleområden. Även interna nätverk och workshops ger ett större samarbete och erfarenhetsutbyte. Årets kompetensutveckling inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt är ett exempel på det. Där har ett fåtal utvalda arbetslag deltagit och tanken är att kompetensen ska spridas vidare i organisationen genom dessa.

Inom grund- och gymnasieskolorna har det kollegiala lärandet befästs ytterligare. De ämnesgrupper som förstelärare leder inom varje ämne har utvecklats utifrån styrning och uppföljning. Uppdraget och förväntningarna har blivit tydligare. Genomförda insatser och dess effekter följs regelbundet och gemensamt upp och utvärderas utifrån effekter på elevnivå. Ytterligare exempel på kollegialt lärande är de utvidgade kommunövergripande sambedomningar inom grundskolan som görs vid rättningen av nationella prov. För proven i årskurs 3 träffas samtliga skolor gemensamt och för proven i årskurs 6 och 9 träffas skolor inom olika områden enligt en fastlagd rutin. Även kommunens utvecklingslärare bidrar till ett kollegialt lärande och under föregående läsår genomförde dessa insatser på fyra skolor.

3. *Mål- och resultatstyrning. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att ständiga förbättringsåtgärder vidtas utifrån resultat och analyser och att det utvecklas en ansvarskultur där alla bidrar till att stärka kvalitén utifrån sina respektive roller och uppdrag.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Arbetet med pedagogisk dokumentation och förskolans journaler fortsätter att utvecklas och fördjupas.

Inom grundskola och gymnasieskola har de återkommande resultatuppföljningarna fortsatt och kännedomen om elevernas kunskapsutveckling leder till åtgärder som stärker kvalitén. Individuella handlingsplaner utarbetades och följdes noggrant upp med respektive elev och dennes vårdnadshavare. Resultatet blev att behörigheten ökade jämfört med föregående år och att meritvärdet ökade för sjätte året i rad.

4. *Kvalitet i undervisningen. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att undervisningen vilar på forskning och beprövad erfarenhet och att det utvecklas en samsyn om de framgångsfaktorer som i undervisningen stödjer hög måloppfyllelse.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Genom kollegialt lärande och nätverk, sprids och förankras det som är framgångsfaktorer i organisationen. Den kompetensutveckling som genomförs ska vara praktisknära och vila på just forskning och beprövad erfarenhet. Normpiloter, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag är

exempel på detta. Inom grund- och gymnasieskolorna har de ämnesgrupper som förstelärare leder inom varje ämne utvecklats vidare. Uppdraget och förväntningarna har blivit tydligare. Genomförda insatser och dess effekter följs regelbundet och gemensamt upp och utvärderas utifrån effekter på elevnivå. I detta är undervisningens kvalitet central. Även utvecklingslärarna bidrar till en förbättrad kvalitet i undervisningen likväl som en mer likvärdig utbildning.

---

## Övriga inriktningar inom området Utbildning

*Utöver ovanstående områden ska kvalitetsarbetet utgå från mer verksamhets-specifika förbättringsområden:*

1. *Förskolan ska genom ett målstyrt kollegialt lärande, samt gemensamma strukturer och processer säkra att barnens lärande utvecklas utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden. I dialogen med vårdnadshavare ska förskolan dels säkra att det finns ett tydligt fokus på barnens lärande och utveckling, dels säkra att vårdnadshavare får en fördjupad kunskap om förskolans uppdrag och kunskap om hur de kan stödja sina barn i lärandet. Förskolan ska också vidta åtgärder för att öka andelen förskollärare i verksamheten. Verksamheten ska utvecklas utifrån en gemensam verksamhetsidé, ett Reggio-Emilia inspirerat arbetssätt.*

### **Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget :**

Samtliga förskoleområden har mötestrukturer för kollegialt lärande, kompetens- och verksamhetsutveckling bla för pedagogisk dokumentation och förskolans journaler. Själva syftet med dessa verktyg är att synliggöra verksamhetens effekter på barnens lärande och utveckling, och att på så sätt kunna anpassa eller förändra verksamheten efter det som har verklig och god effekt. Forskare från Stockholms Universitet kommer under nästa läsår presentera studier inom två av Södertäljes förskoleområden när det gäller arbetet med pedagogisk dokumentation och förskolans journaler..

För att stärka förutsättningarna för att ha en dialog med vårdnadshavare kring barns lärande och utveckling har förskolan sedan tidigare infört grupputvecklingssamtal som ett komplement till individuella utvecklingssamtal. På grupputvecklingssamtal fokuseras på det kollektiva lärandet och i detta mindre sammanhang ges större möjlighet till dialog kring förskolans verksamhet och uppdrag. Framöver ska kommunens förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag utveckla en mer gemensam form och ett gemensamt innehåll på dessa grupputvecklingssamtal för att säkerställa en likvärdighet kring vårdnadshavares egna möjligheter att stödja sina barn utifrån förskolans uppdrag.

En del i att föra fram Södertälje som en attraktiv arbetsgivare handlar om att påvisa det gemensamma, tydliga och strukturerade systematiska kvalitetsarbetet som pågår i verksamheten. En annan del handlar om att påvisa de karriärmöjligheter som finns, pedagogista, ateljérista, förskollärare etc. Under kommande år ska de centrala pedagogerna och ateljéristerna hålla utbildningar kring det grundläggande i att arbeta Reggio Emiliainspirerat. Detta för att öka förståelsen för den gemensamma verksamhetsidén, lyfta den lägsta nivån och möjliggöra en större likvärdighet.

2. *Grundskolan ska stärka kvaliteten i årskurs F-3. Särskilda satsningar ska säkra att fler elever lär sig grunderna i svenska och matematik de första skolåren. För att få en generell kvalitetsförbättring i undervisningen ska grundskolan fortsätta att utveckla modellen med två lärare i klassrummet. Satsningarna på tvålärarmodell, utvecklingslärare, kollegialt lärande, verksamhetsidéer och ett förstärkt pedagogiskt ledarskap ska tydligt fokusera på effekter i klassrummet och i elevernas lärande. Grundskolan behöver också utveckla en mer utmanande undervisning där höga förväntningar och arbetsro är ledord.*

### **Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget :**

F-3 satsningen har pågått i tre år. Resultatet av detta är ett medvetet arbete i förskoleklasserna när det gäller att skapa läsintresse, göra eleverna fonologiskt medvetna och arbeta med elevernas taluppfattning och att tidigt identifiera elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Ett forum för tidiga insatser med representanter från samtliga skolor har skapats. Det pågår också ett kollegialt lärande i matematik och svenska/sva på lågstadiet under ledning av förstelärarna som bidragit till att utveckla kvaliteten i undervisningen. För att stärka samverkan mellan skola och föräldrar togs riktlinjer för föräldrasamverkan fram på central nivå under vårterminen 2016. Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra ansvar och former för samverkan samt vara ett stödja en utveckling där skola och vårdnadshavare samarbetar för att stödja elevernas lärande och utveckling. Ett exempel är arbetet för att få fler elever att nå behörighet till ett nationellt program på gymnasiet. Vid de regelbundna resultatuppföljningar som genomförs, har skolorna redan från åk 6 särskilt fokuserat på elevernas kunskaper i ämnena matematik, engelska och sv/sva. För de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven har en plan i samarbete med elevens föräldrar tagits fram, med mycket tät uppföljning mellan skola, elev och föräldrar utifrån en gemensamt formulerad målsättning. Ett intensifierat arbete med extra anpassningar i undervisningen, att

under begränsade perioder studera färre ämnen mer intensivt, tillgång till lovskola och läxhjälp är några av de åtgärder som använts.

- 3. Gymnasieskolan ska utveckla kvalitén inom de program man erbjuder och vara ett konkurrenskraftigt alternativ för Södertäljes grundskoleelever. Samarbetet med det lokala arbetslivet, högskolan och idrottsföreningarna ska stärkas för att profilera skolornas utbud. Likaså behöver gymnasieskolan utveckla samarbetet med andra utbildningsaktörer som Komvux, fristående skolor och privata företag i syfte att få organisatorisk och innehållslig flexibilitet som bättre möter framtidens behov av utbildning. Slutligen ska gymnasieskolan utveckla en undervisning som är bättre anpassad till elevernas behov, vilket främst ska ske med stöd av ett språkutvecklande perspektiv och den digitala tekniken.*

**Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget:**

En stor del av Södertälje elever väljer fristående gymnasieskolor eller gymnasieskolor i andra kommuner. Det är utveckling som pågått i flera år och det ser likadant ut för i stort sett hela länet och samtliga kommuner på Södertörn. Södertälje kommun samverkar med de fristående skolorna när det gäller planering och genomförande av en gemensam gymnasimässa, men även när det gäller NIU-utbudet (nationella idrottsutbildningar) samt i enstaka kompetensutvecklingsinsatser.

För att vara ett konkurrenskraftigt alternativ för Södertäljes grundskoleelever pågår ett stort utvecklingsarbete inom den kommunala gymnasieskolan, där samverkan med externa aktörer såsom högskola och näringsliv är prioriterat. I det språkutvecklande arbetet samverkas med Stockholms Universitet och Skolverket, det senare inom ramen för "Samverkan för bästa skola". Samverkan finns även med Södertörns högskola när det gäller att erbjuda eleverna möjlighet att delta i sommarhögskola. Samverkan med lokala idrottsföreningar inom ishockey, basket, fotboll, innebandy och simning fortsätter som en del i att kunna erbjuda NIU. Framöver ska den branschnära kopplingen stärkas inom de olika yrkesprogrammen. Torekällgymnasiet planerar för närvarande att bli en branschrekommenderad skola inom byggsektorn oiv tillsammans med den kommunala vuxenutbildningen ansöka om att få bli certifierade som vård- och omsorgscollege. Målet är att erbjuda en kvalitetssäkrad utbildning med fler yrkesutgångar och alternativa studievägar både inom gymnasieskolan och inom vuxenutbildningen. Vidare finns en samverkan mellan Moraberg studiecentrum och Vuxenutbildningen.

Kvalitén inom gymnasieskolan utvecklas genom ett ökat fokus på elevhälsoarbetet. Gymnasieskolorna arbetar nu mer förebyggande och främjande samt ger eleverna stöd när de behöver det genom att systematisera kartläggningar och resultatanalyser. Pågående och fortsatt fokus på att stärka den språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisningen.

- 4. Komvux och SFI ska tillgodose det behov av vuxenutbildning som finns i Södertälje, behov som både beaktar enskilda medborgares och kommunens behov av utbildning som leder till arbete eller vidare studier. Särskilda insatser ska vidtas för att höja andelen vuxenstuderande som är behöriga för högskolestudier. Komvux ska utveckla ett samarbete med gymnasieskolan utifrån ett effektivitets- och resursperspektiv. Komvux och gymnasieskolan ska också gemensamt se över utbud och skolformer för att bättre möta det behov av utbildning som kommer att finnas framöver.*

**Uppföljning av övriga inriktning i Mål och budget :**

Under slutet av 2016 och hittills under 2017 har samtliga behöriga sökande till vuxenutbildningen antagits under förutsättning att utbildningen de sökt startats. Inför 2017 startar både Torekällgymnasiet och vuxenutbildningen vård- och omsorgsprogrammet. Det sker med gemensamma lärare och i gemensamma lokaler där inventarier utnyttjas av bägge skolorna. Elever som får examen från programmet är utbildade undersköterskor, vilket det finns ett stort behov av på arbetsmarknaden. Utbildningarna sker i samverkan med branscherna i Södertälje som t ex Södertälje sjukhus och äldreomsorgen där de kan påverka utbildningens innehåll baserat på deras behov. Vidare finns ett samarbete i så kallade branschråd

---

**Lägesbedömning sammantaget för området Utbildning: *Ok;***

---

## Särskilt riktade insatser

### KF-mål 1

Andelen Södertäljebor med egen försörjningsstöd ska öka.

#### Indikator:

- Andel av befolkning som fått försörjningsstöd
- Stegförflyttningar: Nytt mätverktyg för 2017 och statistik har inte gått att få fram för året.
- Andel till egen försörjning efter avslutad insats.
- Andel/antal deltagare på FIA som under året fått en insats via Arbetsförmedlingen: Andelen deltagare i arbetslivsnämndens insatser som genomför utan avbrott: 89 % (97 % aug- 2016)

#### Uppföljning KF-mål:

(SN) Andelen av befolkningen som fått försörjningsstöd under året minskar. Till och med juni var andelen 4,3 % av befolkningen, att jämföra med 5,0 % motsvarande period förra året.

Indikator	Utgångsläge 2016	Målnivå 2017	Resultat T3
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd	Prognos, 5,7 %	5,5 %	4,3 %
Barn i befolkningen som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd		8,3 %	5,4 %
Unga vuxna med ekonomiskt bistånd		6 %	94 nitt/mån
Antal klienter med försörjningsstöd som har rehabiliteringsbehov	824 snitt/mån	60 färre per mån än 2016	821

#### (ALN)

	2017	2016
Andel till egen försörjning efter avslutad insats	10 %	21 %
Andel/antal deltagare på FIA som under året fått en insats via Arbetsförmedlingen:	44 % eller 330 st	35 % eller 309 st
Andelen deltagare i arbetslivsnämndens insatser som genomför utan avbrott:	89 %	97 %

Arbetet med att följa resultatet kommer även att ske genom det systematiska kvalitetsarbetet som under året implementeras på Arbetsmarknadsenheten.

Resultatet är en försämring i jämförelse med föregående år för två av målen. Andelen som gått till egen försörjning har minskat till hälften och antalet avbrott är fler än för samma period förra året. Däremot är det en högre andel som under året fått en insats av arbetsförmedlingen vilket är positivt.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: OK**

#### Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Försörjningsstöd arbetar kontinuerligt och systematiskt genom metodutveckling och ständiga förbättringar för att stötta personer ut i egen försörjning.

Det råder avsaknad av en funktion inom arbetsmarknadsenheten som matchar deltagaren ut på arbetsmarknaden.. Denna funktion finns inom MAP 2020 och integreringen mellan projektet och linjen är påbörjad i syfte att säkerställa att kompetensen inom MAP2020 kommer linjen tillgodo. Samtidigt är nämndens primära uppdrag att

förbereda personer med dålig förankring på arbetsmarknaden, så att de kan ta del av Arbetsförmedlingens insatser och där är resultatet gott för året.

#### **Inriktning i Mål och budget**

1. *Arbetslinjen gäller. Grundprincipen är att alla som står till arbetsmarknadens förfogande i första hand hänvisas till Arbetsförmedlingens insatser, och i andra hand till de förberedande och kompletterande arbetsmarknadsinsatser som kommunen erbjuder.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget :**

Försörjningsstöd ställer krav utifrån arbetslinjen på alla personer som står till arbetsmarknadens förfogande och har behov av försörjningsstöd i enlighet med gällande lagar och riktlinjer.

Samverkan med Arbetsförmedlingen sker såväl inom kartläggnings- och uppföljningsenheten Fia som inom ESF-projektet MAP2020. Arbetslivsnämndens verksamheter inom arbetsmarknadsområdet har anpassat sina insatser för att förbereda deltagarna för arbetsförmedlingens insatser.

2. *Kommunen ska i sitt arbete prioritera de grupper som beslutats i kommunens arbetsmarknadsinriktning 2014-2018. De prioriterade grupperna är unga, personer med långvarigt försörjningsstöd samt personer som avslutat etableringsprogrammet.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Sedan flera år tillbaka finns ett systematiskt arbetssätt riktat särskilt mot gruppen unga vuxna för att se till att dessa personer får rätt insats i rätt tid och av rätt aktör. Försörjningsstöd arbetar ständigt med att skapa samverkan på individnivå med rätt myndighet för personer med långvarigt försörjningsstöd. Gällande personer som avslutat etableringsprogrammet finns ett väl utvecklat samarbete mellan Försörjningsstöd och Arbetsförmedlingen.

Arbetslivsnämndens verksamheter arbetar med de prioriterade målgrupperna enligt kommunens arbetsmarknadsinriktning 2014-2018.

3. *För att underlätta och effektivisera vägen till egen försörjning ska samverkan tillsammans med Arbetsförmedlingen och social- och omsorgskontoret fortsätta och fördjupas inom de områden där behov av detta finns. Samarbete med idéburen sektor utvecklas för människor med behov av språkstöd.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget :**

Arbetslivsnämnden och socialnämnden samverkan sker i inom Fia, som är en kartläggnings- och uppföljningsverksamhet. Syftet med samverkan är att processerna för kartläggning och uppföljning ska vara så effektiva som möjligt så att deltagaren får den insats som hen behöver, samtidigt som myndighetsutövaren får erforderligt underlag för beslut om rätten till bistånd.

Samverkan med Arbetsförmedlingen sker inom ramen för FIA, MAP2020, och Telge Tillväxt, där Arbetsförmedlingen har personal på plats i verksamheterna i syfte att förkorta beslutsvägarna för deltagarna. Samverkan sker också inom ramen för Ung i Telge, för att tillsammans hitta effektiva lösningar som bidrar till att tillgodose ungdomarnas behov. För att använda möjligheter såsom till exempel studiestartsstöd sker ett nära samarbete och rutiner mellan Arbetsförmedlingen och försörjningsstöd som även en styrka i att alla samhällsaktörer, inte bara myndigheter, samverkar kring personer som har svårt att hitta en egen försörjning.

4. *Kommunens verksamheter och bolag ansvarar för att inom sina verksamheter ta fram anpassade platser för statliga och kommunala arbetsmarknadsinsatser.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Arbetslivsnämnden har samordningsansvar för den överenskomna processen avseende placeringar inom kommunkoncernen. Processen innefattar kontakt med kontoren för att identifiera platser, rutin för facklig samverkan inför placering, samt matchning av deltagare och platser. Uppdraget fungerar i enlighet med gällande överenskommelse.

5. *Arbete med unga utan försörjning sker i samverkan med Arbetsförmedling och andra berörda intressenter i syfte att korta vägen till arbete eller studier. Ung i Tälje och Telge Tillväxt är två viktiga verktyg i detta arbete.*

#### **Uppföljning inriktning i Mål och budget :**

Ung i Tälje finns inte kvar i samma form som tidigare, men arbetssätt från Ung i Tälje har implementerats i samverkande myndigheter. Gruppen unga vuxna utan egen försörjning är en fortsatt prioriterad grupp hos Social- och omsorgskontorer, Arbetslivskontoret och Social- och omsorgskontoret.

Arbetet med att ta fram rutiner för samverkan i linjen avseende Ung i Telge har pågått under året och förväntas hitta sina former under hösten i syfte att förkorta beslutsvägarna för deltagarna med gott utfall.

6. *Det framgångsrika arbetet med feriepraktik för ungdomar ska fortsätta och utvecklas i nära samverkan med gymnasieskolan och det lokala näringslivet. Ambitionen är att samliga 16-17 åringar ska kunna erbjudas feriepraktik.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Sommarhögskola har genomförts i samverkan med gymnasieskolan, 25 ungdomar deltog. Nyföretagarcentrum i Södertälje-Nykvarn upphandlades för att arrangera arbetet med Ferieentreprenörerna. Genomförandet skedde i nära samverkan med nyföretagarcentrums lokala näringslivs nätverk. Alla 1125 ungdomar som sökte och tackade ja till feriepraktik fick plats.

7. *Arbetsmarknadsprojektet MAP2020 är en viktig satsning i syfte att tillvarata och kontinuerligt implementera erfarenheter och vidareutveckla metoder för att hitta fler vägar till egen försörjning.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Av de 73 personer som avslutades i projektet i slutet av förra året var 33 personer fortfarande, eller återigen, aktuella på försörjningsstöd 6 månader senare. D.v.s. 55 procent av de avslutade hade kommit ut i egen försörjning. Fram till juli 2017 hade 177 personer avslutats från projektet, varav 50 procent till arbete/studier.

MAP2020 fortsätter sitt arbete och nu pågår strategiska ställningstaganden för att kunna implementera framgångsrika metoder i linjeverksamheten.

8. *Pendlingsbenägenheten ska öka i syfte att ta del av en större arbetsmarknad.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

MAP2020 har arbetat aktivt för att öka deltagarnas mobilitet. På försörjningsstöd gäller arbetslinjen och alla som står till arbetsmarknadens förfogande förväntas och uppmanas att söka arbeten även utanför Södertälje.

---

**Övrig inriktning i Mål och budget**

1. *Ensamkommande barn är barn under 18 år som kommer till Sverige utan föräldrar eller andra vårdnadshavare. De ensamkommande barnen ska genom kommunens insatser ges förutsättningar att känna trygghet, utveckla god hälsa och leva ett självständigt liv. I detta ingår att utreda och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende. Det är också kommunens ansvar att utse god man alternativt förvaltare och säkra tillgång till skolundervisning. Samverkan är en viktig förutsättning för ett långsiktigt bra resultat.*

**Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget :**

---

**Lägesbedömning sammantaget för området Särskilt riktade insatser: *OK***

---

## Individ och familjeomsorg

### KF-mål 1

**Medborgare i behov av stöd ska uppleva delaktighet och kvalitet i insatserna.**

**Indikator:** Brukarundersökning delaktighet och kvalitet

*Källa SKL*

#### Uppföljning KF-mål: (SN)

Brukarundersökningen genomförs i oktober.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Ok**

#### Inriktning i Mål och budget

- Omsorgen om barn och ungdomar ska bidra till att skapa trygga uppväxtvillkor och en god livsmiljö. För att skapa goda levnadsvillkor för barn, ungdomar och vuxna behöver det förebyggande arbetet utvecklas. Det handlar exempelvis om arbetet vid familjecentraler och arbetet mot våld i nära relationer. Inriktningen ska vara att ge ett tidigt förebyggande stöd till föräldrar och barn och att den psykiska ohälsan ska minska.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

En extra tjänst har tillsatts inom Mansmottagningen med fokus på våldsutövare. Antivåldscenter fortsätter arbete enligt plan. Familjecentralen öppnades i februari i år och har utökat hembesöksprogram för förstagångsföräldrar till att omfatta även föräldrar som har barn sedan tidigare men nu fått sitt första barn i Sverige. Vad gäller orosanmälda personer så har flera föräldrar hittills under året varit på informationssamtal på missbruksöppenvården. Ingen har dock ansökt om behandlingsinsats. Mötena med klienterna sker i samband med förhandsbedömning utifrån en orosmälan.

Barn- och ungdom arbetar utifrån BBIC, (Barns behov i centrum). BBIC ska stärka barnperspektivet och delaktigheten för barn och unga. Det utgår från barnets behov och ger den sociala barn- och ungdomsvården en enhetlig och evidensbaserad struktur för handläggning, genomförande och uppföljning. BBIC erbjuder en struktur för att bidra till lokala uppföljningar. Verksamheten följer Socialstyrelsens metodguide för utveckling av utvärderade arbetsmetoder inom socialt arbete. Ett arbete med att ta fram metoder för att utveckla lokala uppföljningar pågår och verksamheten undersöker hur man kan arbeta med detta utifrån Signs of Safety, där en stor utbildnings- och implementeringssatsning genomförs, samt genom de mätmetoder som erbjuds i öppenvårdens nya uppföljningssystem, Journal Digital.

- Insatser för barn och ungdom och vuxna ska i första hand ges med utgångspunkt från befintliga nätverk och med tidiga insatser i öppenvård. Kommunala verksamheter och externa aktörer ska samverka för att alla barn och ungdomar ska klara skola och yrkesliv och vid behov få tillgång till individuellt stöd. Inriktningen inom vuxenvården är öppenvård i samverkan med andra aktörer.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Antal samarbetsavtal har ökat och målet kommer att nås innan året är slut. Se nämndmål 1.

- Metoder och arbetssätt inom verksamheter för barn, ungdomar och vuxna ska så långt som möjligt baseras på forskning och beprövad erfarenhet. Under perioden behöver särskilt arbetet med att göra lokala uppföljningar utvecklas. Lokala uppföljningar ger en bättre grund vid val av insatser som bidrar till positiva resultat för barn, ungdomar och vuxna.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

På Vuxenenheten missbruk används Addiction Severity Index, (ASI), med alla personer som får en insats. Alla ASI-intervjuer samlas i en nationell databas vilket underlättar framtagande av rapporter och uppföljningar. Även uppföljningsintervjuer genomförs med en metod som kallas "U-båt". Södertälje har ingått i ett forskningsprojekt kring ubåt och ligger långt framme med uppföljningsintervjuer. Inom Barn- och ungdom används framförallt BBIC.

- Insatserna ska utgå från den enskildes behov och ska utföras kostnadseffektivt. Strategier för att minska institutionsplaceringar behöver förbättras.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget :

Inriktningen på Vuxenenheten är att behovet av insatser ska tillgodoses på hemmaplan. Missbruksenheten gör få externa placeringar avseende boende och behandling. De externa placeringar som görs består huvudsakligen av LVM-vård i fall där tvångsinsatser är nödvändiga. Inom socialpsykiatri erbjuds i första hand insatser i

öppenvård. Sysselsättning/arbetsträning är ett uppbyggt internt. Det är svårt att skapa nya interna boendeplatser med heldygnsstöd som krävs för att kunna erbjuda brukare med stora omsorgsbehov ett boende på hemmaplan. Inom Barn- och ungdom följs varje enskild klient upp regelbundet för att se att beviljade insatser motsvarar just klientens behov. Det finns en stor möjlighet att erbjuda andra insatser om klientens behov förändrade genom verksamhetens flexibla öppenvård. Barn- och ungdom följer månadsvis placeringarna av barn och ungdom. Ett arbete påbörjas under hösten för att se över de avtal som finns med institutioner och andra externa samarbetspartners. Nätverkslaget arbetar aktivt i ärenden där det kan bli aktuellt med placering utanför det egna hemmet för att undvika placeringar, samt hitta lösningar inom det egna nätverket eller för att förkorta placeringar. Barn- och ungdom har utökat både nätverkslaget samt krisstöd för mer stöd på hemmaplan och därigenom undvika kostsamma placeringar. Möjligheterna att följa placeringar i Procapita behöver utvecklas och ett samarbete pågår med systemutvecklare kring detta.

---

#### **Övrig inriktning i Mål och budget**

- 1. Att personalen har rätt kompetens är av största vikt. För att kunna möta framtidens krav på en verksamhet med kvalitet behövs hållbara strategier för att attrahera och kompetensutveckla personal. Strategier för långsiktig kompetensförsörjning ska därför tas fram.*

#### **Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget:**

En kompetensstrategi och kompetensförsörjningsplan kommer att tas fram hösten 2017. Kompetensstrategi tas fram tillsammans med kontorets verksamhetschefer och HR. Strategin utgår från ARUBA-modellen dvs. hur ska vi attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare. Fokus kommer vara på att attrahera, rekrytera och utveckla/behålla medarbetare. Arbetet med det kommunövergripande projektet Hållbar arbetshälsa och Social och omsorgskontorets satsning på hållbart nära ledarskap är en del för att sträva efter att utveckla organisationen och arbetsmiljö så att vi blir en attraktiv arbetsgivare som drar till sig kompetent personal och att medarbetare arbeta hos oss under många år framöver. Syftet med kompetensförsörjningsplanen är att visa på de vägval, prioriteringar och resurser som kommer att behövas inom kompetensförsörjningsområdet inom hela Social- och omsorgsområdet. Den kan ses som ett komplement till verksamhetsplanen 2018.

---

**Lägesbedömning sammantaget för området Individ- och familjeomsorg: *OK***

---



## Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

### KF-mål 1

**Brukarna ska uppleva delaktighet och kvalitet i insatserna**

**Indikator:** Brukarnas upplevelse av delaktighet och kvalitet i insatserna

*Källa: Socialstyrelsens årliga brukarundersökning*

#### Uppföljning KF-mål:

Resultatet av brukarundersökningen presenteras i årsbokslutet. Kommunens utförare Verksamheten för personer med funktionsnedsättning genomför undersökningen med brukare som har insatserna Bostad med särskild service samt Daglig verksamhet enligt LSS. Enkäten är anpassad till målgruppen.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: *Ok***

#### Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

För att få en helhetsbild av brukarnas upplevelse av delaktighet och kvalitet i insatserna är det viktigt att de enskilda verksamheterna deltar i undersökningen. En stor del av Södertäljes brukare har sitt boende eller dagliga verksamhet i enskild regi (63% bostad med särskild service och 43% har daglig verksamhet i enskild regi).

#### Inriktning i Mål och budget

1. *Verksamhet för personer med funktionsnedsättning ska ge förutsättningar till ett självständigt liv. I första hand sker detta genom att klara eget boende. I andra hand förverkligas det genom en meningsfull sysselsättning. För att det ska ske krävs en nära samverkan mellan kontor, bolag och externa aktörer.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Samverkar med andra kontor och Telge Bostäder enligt nämndens boendeplan för att kunna erbjuda bostäder med olika former av stöd.

Sysselsättning kan erbjudas i olika former beroende på den enskildes förmåga och intressen. Samverkan finns med Arbetsförmedling och företag i kommunen. En överenskommelse finns mellan AF, FK, kommunens utbildningskontor samt social- och omsorgskontoret gällande övergången från gymnasiesärskolan till arbetslivet.

2. *Metoder och arbetsätt som används inom omsorgen ska så långt som möjligt baseras på forskning och beprövad erfarenhet. Under perioden ska utvecklingen mot en kunskapsbaserad omsorg förstärkas. Uppföljning av effekter och resultat är centralt för att långsiktigt kunna ge medborgarna en kvalitetssäkrad välfärd.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Den kompetensutveckling som genomförts under 2017 kommer att redovisas i samband med årsbokslutet.

Uppföljning av effekter och resultat görs på individnivå.

---

#### Övrig inriktning i Mål och budget

1. *Rätt kompetens hos personalen som ska ge stöd, service och omsorg är av största vikt. För att kunna möta framtidens krav på en verksamhet med god kvalitet behövs hållbara strategier för att attrahera och kompetensutveckla personal. Strategier för långsiktig kompetensförsörjning ska därför tas fram.*

#### Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget:

E kompetensstrategi och kompetensförsörjningsplan kommer att tas fram. Strategin utgår från ARUBA-modellen dvs. hur attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare. Fokus kommer vara på att attrahera, rekrytera och utveckla/behålla medarbetare. Arbetet med det kommunövergripande projektet Hållbar arbetshälsa och hållbart nära ledarskap är en del i att utveckla organisationen. Syftet med kompetensförsörjningsplanen är att visa på de vägval, prioriteringar och resurser som kommer att behövas inom kompetensförsörjningsområdet inom hela social- och omsorgsområdet och kan ses som ett komplement till verksamhetsplanen 2018.

---

**Lägesbedömning sammantaget för området Personer med funktionsnedsättning: *Ok***

---

## Äldreomsorg

### KF-mål 1

#### Brukarna ska uppleva delaktighet och kvalitet i insatserna

**Indikator:** Brukarnas upplevelse av delaktighet och kvalitet i insatserna

*Källa: Socialstyrelsens årliga brukarundersökning*

#### Uppföljning KF-mål:

Uppföljning sker i samband med årsbokslutet.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Ok**

#### Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

#### Inriktning i Mål och budget

1. *Antalet äldre ökar och fler har kroniska sjukdomar. Äldreomsorgens verksamheter ska arbeta för en god livskvalitet för de äldre. För att kunna erbjuda en god vård och omsorg behövs boenden som motsvarar behoven. Behoven hos äldre ska därför följas noggrant och en långsiktig och strategiskt hållbar planering i samverkan mellan kontor, bolag och externa aktörer ska tas fram.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

En fördjupad boendeplan håller på att tas fram och kommer att presenteras för äldreomsorgsnämnden på sammanträdet i oktober.

2. *Under perioden ska arbetet med kost, måltidsmiljöer och rehabiliterande arbetssätt förstärkas. Genom att arbeta funktionsbevarande och stödja anhöriga som vårdar närstående kan behoven av äldreomsorg skjutas upp. En fortsatt satsning på kulturaktiviteter ger ytterligare möjligheter att stimulera äldre till ett aktivt liv.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Inrapportering till nationella kvalitetsregister och uppföljningar av insatser är prioriterade områden. I mars 2017 lämnades ett förslag till regeringen om nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer (SOU 2017:21 del 1 och 2). Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Utredningen föreslår åtgärder som syftar till

- Högre kvalitet och effektivitet
- Bättre förebyggande och rehabiliterande insatser
- Tryggad personalförsörjning
- Användning av välfärdsteknologi.

3. *Metoder och arbetssätt som används inom äldreomsorgen ska så långt som möjligt baseras på forskning och beprövad erfarenhet. Nationella kvalitetsregister och uppföljning av insatser är viktiga delar för att kvalitetssäkra äldreomsorgen. Under 2017 kommer en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen att presenteras. Denna kommer att vara en viktig utgångspunkt i det fortsatta arbetet.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Inom äldreomsorgen har en dietist anställts. Aktiviteter som genomförts/genomförs är bl a måltidsutbildning (måltidsmiljö, bemötande vid måltid etc), en kostombudsutbildning för samtliga kostombud, uppdragsbeskrivning för kostombuden har tagits fram, utbildning i geriatrisk basnutrition har erbjudits samtliga sjuksköterskor, lokal rutin för identifiering, förebyggande och behandling av undernäring har tagits fram och en nattfastemätning genomfördes på alla boenden vecka 35. En referensgrupp för måltider och nutrition har bildats. Gruppen ska fungera som ett samarbetsforum med huvudsakligt syfte att bl a utveckla och kvalitetssäkra äldreomsorgens måltider. Dessutom har en inventering av samtliga mottagningskök på boenden genomförts för att kartlägga möjligheten att kunna erbjuda två lunchalternativ.

Inom ramen för Kultur 365 genomför kultur- och fritidskontoret olika aktiviteter för äldre som bor hemma eller på vård- och omsorgsboenden.

4. *Under perioden kommer ett nytt vård- och omsorgsboende i Björkmossen att byggas. Parallellt med det arbetet behöver äldreomsorgsnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och Telge Fastigheter påbörja planläggningen av ytterligare ett vård- och omsorgsboende för att möjliggöra driftstart 2021.*

**Uppföljning inriktning i Mål och budget:**

Planläggning av ett nytt vård- och omsorgsboende har påbörjats i samarbete med samhälls-byggnadskontoret och Telge Fastigheter. För närvarande pågår arbete med att hitta lämplig tomt.

**KF-mål 2****Andelen äldre som upplever trygghet i äldreomsorgen ska öka**

**Indikator:** Brukarnas upplevelse av trygghet

*Källa: Socialstyrelsens årliga brukarundersökning*

**Uppföljning KF-mål:**

Resultatet kommer att presenteras i oktober. Uppföljning sker i samband med årsbokslutet.

*Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: **Ok***

---

**Övrig inriktning i Mål och budget**

- 1. Att personalen har rätt kompetens är av största vikt. För att kunna möta framtidens krav på en verksamhet med kvalitet behövs hållbara strategier för att attrahera och kompetensutveckla personal. Strategier för långsiktig kompetensförsörjning ska därför tas fram.*

**Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget:**

E kompetensstrategi och kompetensförsörjningsplan kommer att tas fram. Strategin utgår från ARUBA-modellen dvs. hur attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare. Fokus kommer vara på att attrahera, rekrytera och utveckla/behålla medarbetare. Arbetet med det kommunövergripande projektet Hållbar arbetshälsa och hållbart nära ledarskap är en del i att utveckla organisationen. Syftet med kompetensförsörjningsplanen är att visa på de vägval, prioriteringar och resurser som kommer att behövas inom kompetensförsörjningsområdet inom hela social- och omsorgsområdet ochh kan ses som ett komplement till verksamhetsplanen 2018.

*Lägesbedömning sammantaget för området Äldreomsorg: **Ok;***

---

## Kultur och fritid

### KF-mål 1

#### Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka

**Indikator:** Antalet nyheter i kultur- och fritidsverksamhetens utbud

#### Uppföljning KF-mål:

Utbudet har breddats genom bland annat Bodastigen: konstgräsplan, basketplan, konstis och studsmattor och det fortsatta arbetet med Gymnastik- och friidrottshallen med byggstart i november. Dansbana och Discgolfbana 9 håll är på gång.

Bibliotekets utveckling följer strukturplanen och den nya barn- och ungdomsavdelningen invigdes i mars. Det nya biblioteket i Hovsjö beräknas kunna öppna i november.

Ung fritid arbetar fortsatt med ungdomsinflytandet genom bl.a. en ”delaktighetsbok”. Ungdomarna var med vid planeringen av Södertäljecupen och man försöker få ungdomar mer delaktiga i planering och genomförande av olika arrangemang. Fritidsgårdarna arbetar med gårdsråd.

Kultur i förskolan/Kultur i skolan (KiF/KiS): verksamheten har haft fler föreställningar och fler besökare än i fjol.

Kulturskolan/NOVA: Satsning på studioverksamhet genom att man har invigt en fungerande studio och förstärkt med ytterligare lärare.

Torekällberget förbereder för byggande av nya miljöer och ny entré med start i september. Materialet till den nya järnvägsmiljön kommer att vara på plats innan årsskiftet. Programaktiviteter för barnfamiljer kring de nya ytorna kommer att stå färdigt under 2018. 1800-talsveckan genomfördes med ökat antal deltagare.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Bra**

#### Åtgärder för att förbättra målpuffyllelsen:

#### Inriktning i Mål och budget

- Verksamheterna ska fortsätta sitt arbete för att förbereda unga för vuxenlivet genom att utveckla moderna mötesplatser och driva ungdomsfrågor för alla unga i hela kommunen. Jämställdhetsarbetet ska stärkas och utvecklas för att verksamheterna ska attrahera både tjejer och killar lika mycket. Nämndöverskridande samarbeten och samverkan med Telgekoncernen och externa aktörer ska skapa nya upplevelser och locka fler unga. Prioriterat är barn och ungas deltagande i föreningslivet som ska stödjas för att fungera som mötesplats för barn och unga från olika delar av samhället. Utbudet ska ge möjligheter till upplevelser, samt eget utövande och utveckling av färdigheter inom alla områden och på olika ambitionsnivåer. Närheten till arenor för kultur, fritid och idrott tillgodoses för hela kommunen och den långsiktiga satsningen på spontanidrott ska fortsätta. Nya perspektiv och synsätt för fysisk aktivitet, social tillvaro och kulturellt tänkande för seniorer ska skapas. Personer med funktionsnedsättning ska ges förutsättningar och möjligheter att ta del av kultur- och fritidsutbudet. Kultur- och fritidsverksamheten ska bidra till en levande stadskärna i Södertälje. Mötesplatser och aktiviteter i kommunens övriga delar ska på motsvarande sätt stärkas till att skapa levande miljöer. Stöd ska ges till arrangörer och föreningar som vill ta initiativ och genomföra kulturprojekt, verksamhet och evenemang.*

#### Uppföljning inriktning i Mål och budget:

Allmänna mötesplatser för diskussion, rörelse, kultur, konst och musik är av stor vikt för ungas utveckling och för förberedelse för vuxenlivet.

Efterfrågan på öppna mötesplatser är stor, t.e.x spontanidrottsplatser. Bodastigens spontanidrottsplats i form av konstgräsplan, konsfrusen isabana, basketplan, studsmattor och läktare färdigställs i år. Planering för en dansbana och en 9-håls disc-golfbana pågår. Första spadtaget tas i november för den nya gymnastik- och friidrottshallen med verksamheter för både tjejer och killar.

Biblioteken har en viktig roll för demokratin och är samtidigt viktiga mötesplatser. I mars invigdes barn- och ungdomsavdelningen i Stadsbiblioteket. Planering gällande nya Hovsjö bibliotek pågår och öppnas i november. Utredning av en bokbuss har påbörjats.

Planeringen av en ny fritidsgård i Bårsta pågår för fullt i samverkan med ungdomar och Telge fastigheter. När inflyttning sker beror på hur omfattande renoveringen blir, men förhoppningen är att kunna öppna under 2018.

Kulturskolan har startat ett ungdomsråd som resulterat i en kartläggning av Södertäljes kulturinstitutioner och en ideell förening är under uppstart. El Sistemas samarbete med Kungliga filharmonikerna fortsätter och man hade gemensam konsert när El Sistema firade 5-årsjubileum.

Kultur- och fritidsverksamheten ska bidra till en levande stadskärna. Innan årsskiftet kommer en rad projekt inom "Konst-på-stan" att genomföras bla statyn av Christina Sandberg. Äldre och personer med funktionsnedsättningar ges förutsättningar att ta del av kultur- och fritidsutbudet genom veckan Kul-för-dig-och-mig, Camp 65+ och Folkparkens dag. Gårsmusikanterna har besökt alla äldreboenden och dagverksamheter i kommunen.

## **KF-mål 2** **Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka**

**Indikator:** Andel deltagande flickor

### **Uppföljning KF-mål:**

Ansökningar aktivitetsbidrag jämförs och utvärderas via elevankät.

Antalet flickor i bidragsberättigade aktiviteter har ökat med 19 %, samtidigt som befolkningsökningen i gruppen flickor 7-25 år bara har ökat med 1 %.

- Mätning av flickors deltagande i idrottsaktiviteter visar att den procentuella andelen i likhet med vårterminen i fjol är 36,2 %.

Fuetebol da forcas projekt med inriktning på att öka flickors deltagande i fotboll kommer att avslutas under 2017.

I de nya avtalen med Syrianska FC och Assyriska FF ingår inte något krav om att öka flickfotbollen för att få bidrag.

En ridsportutredning för rättvisare bidragsfördelning liksom ökat fokus på bidrag till aktiviteter och föreningar med hög andel flickor pågår.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Ok**

### **Åtgärder för att förbättra målpuffyllelsen:**

Pågående arbete med riktade stöd till föreningslivet, planering utifrån flickors intressen vid utbyggnad av anläggningar.

## **KF-mål 3** **Flickors deltagande inom Ung Fritids fritidsverksamheter ska öka**

**Indikator:** Antal flickor som besöker fritidsgårdarna och deltar i deras evenemang

### **Uppföljning KF-mål:**

Besöken på Södertäljes samtliga fritidsgårdar har ökat med 9 % och flickornas antal har också ökat med 9 %. Däremot är flickornas andel av besöken densamma 30,6 %. Många åtgärder vidtas för att öka flickornas deltagande och man arbetar löpande för att aktiviteter på gården ska vara av intresse för alla ungdomar.

Livet bitch och Juventas systrar har bjudits in vilket resulterat i olika aktiviteter. Samarbeten med bland annat Tjejhuset, Röda Korset och ABF. Besök på tjejhuset, Kvinnoföreningen och Hovsjöskolan har gjorts.

Aktiviteter har handlat om tex badminton, dans, bakning, självförsvar och basket. Ett behov av mer kvinnlig personal kompletterat med andra arbetssätt

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Ok**

**Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:**

Omvärldsbevakning pågår: - Hur gör andra kommuner? Samt att i de rekryteringar som pågår eftersträvas att uppnå en bra balans mellan kvinnor/män anpassat till verksamhetens behov.

**KF-mål 4**  
**Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka.**

**Indikator:**

- Bokade timmar anläggningar
- Öppettider bibliotek
- Antal aktiviteter KiF KiS
- Antal förenings som tilldelats bidrag
- Antal besök konsthallen
- Deltagare Kultur 365
- Besökare bibliotek
- Besök på scener
- Antal aktiviteter Kultur 365
- Medielån bibliotek
- Antal föreställningar
- Antal elever Kulturskolan)
- Antal program bibliotek
- Besök fritidsgårdarna
- Antal deltagare KiF KiS

**Uppföljning KF-mål:**

Utbudet anpassas kontinuerligt efter medborgarnas behov och önskemål och ett kulturpolitiskt program håller på att tas fram. De flesta verksamheter har haft fler besök/motsvarande än under samma period i fjol bibliotekslånen minskar dock vilket är en trend i hela landet men utlåning av e-media har ökat. Det finns ett väl utvecklat samarbete med föreningsliv och externa intressenter och en stor del av utbudet genomförs i regi av ideella föreningar och andra aktörer, där dansbanan är ett sådant exempel.

Verksamhet/mätetal	Förändring % aug 2016 – aug 2017
Anläggningarbokade timmar	+27%
Besök Torekällberget	+2,6%
Besök handelsboden Torekällberget	+14,8%
Stadsscenen besökare	+6,8%
Stadsscenen arrangemang	+4,1%
Fritidsgårdar besök	+9%
Bibliotekslån	-4,3%
Besökare LUNA	+3,3%
Konsthallen besök	+4,2%
Besök Kultur 365	-21,8%
Kulturskolan inskrivna elever	+5%

Minskningen för Kultur 365 beror på att man under 2016 hade flera aktiviteter i konferensform med många deltagare.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: Bra**

**KF-mål 5****Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka****Indikator: Bemötande och tillgänglighet (idrott och kultur)**

*Källa: SCB medborgarenkät NMI, resultat från 2015*

**Uppföljning KF-mål:**

Resultatet för 2017 följs upp i årsredovisningen. Den senaste medborgarundersökningen som gjordes 2015 visade förbättrade värden för kultur och fritid jämfört med föregående mätning.

Nöjd Medborgar index idrott 59

Nöjd Medborgar index kultur 63

Utökade och effektivare informations- och marknadsföringsinsatser ska ge fler chans att upptäcka och ta del av utbudet. En intern marknadskommunikativ grupp har bildats och ett möte har hållits. En successiv omställning av marknadskommunikativa kanaler från papperstidningar till sociala medier görs. Inga utredningar har gjorts angående ytterligare möjligheter att mäta och utvärdera medborgarnas nöjdhet. Torekällberget har uppdaterat sin marknadsföringsplan vilken kommer att förankras hos Destination Södertälje. Torekällberget följer i samband med LEAN-arbetet systematiskt upp besökarens synpunkter.

**Lägesbedömning i bokslutet 2017 för målet: OK**

**Åtgärder för att förbättra målluppfyllelsen:**

Ökad dialog med allmänhet och brukare.

**Övrig inriktning i Mål och budget**

- Biblioteket har en viktig roll för demokratin. Genom att erbjuda en mötesplats för fri åsiktsbildning, informationsutbyte och tillhandahålla samhällsinformation och litteratur skapas möjligheter för invånarna att kunna delta i samhällsdebatten. Barns språkutveckling är viktig och lägger grunden för framtida möjligheter och delaktighet i samhället, där biblioteken har en central roll att stödja denna utveckling.*

**Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget:**

**Lägesbedömning sammantaget för området Kultur och fritid: OK;**

## Uppföljning av låne- och borgensramar [mkr] 31 aug 2017

Kommunkoncernen	Ram	Utnyttjat	Kvar att utnyttja
Syvab	147,2	147,2	0,0
Söderenergi AB	1 281,0	1 094,9	207,1
Täljehallen AB	30,4	30,3	0,1
övrig kommunal borgen	8,4	7,6	0,8
<b>SKF- koncernen</b>	<b>11 900,0</b>	<b>9 552,8</b>	<b>2 347,2</b>
varav verksamhetslokaler	4 800,0	4 326,1	473,9
varav bostadsbolagen	3 100,0	2 465,2	634,8
varav övriga SKF koncernen	4 000,0	2 761,4	1 238,6
<b>Total</b>	<b>13 367,0</b>	<b>10 832,8</b>	

## Leasing [mkr]

Leasingavtal	Beslutat belopp	Utnyttjat belopp
Finansiell billeasing	50	29,9

## Utlåning till Bolagskoncernen per bolag [mkr]

Bolag	17-08-31	16-12-31
Telge Fastigheter	-3 869	-3 794
Telge Bostäder	-1 826	-1 823
Telge Hovsjö	-456	-460
Telge Brandalsund	5	39
Luna	-500	-489
Maren	-414	-408
Södertälje Hamn	-136	-139
Telge Almnäs	1	1
Telge Energi	60	90
Telge Hamn	-151	-152
Telge Inköp	3	2
Telge AB	-279	-345
Telge Nät	-1 469	-1 683
Telge Tillväxt i S-tälje	-1	0
Tom Tits	2	-2
Telge Återvinning	13	10
Telge Miljöteknik	0	0
Södertälje Förvaltnings	-377	-381
<b>Total</b>	<b>-9 393</b>	<b>-9 535</b>



## Borgen till Telge AB utöver utlåning [mkr]

	17-08-31	16-12-31
Telge Återvinning	75	75
pensionsutfästelser	41	41
Telge Energi	43	43
övriga	1	1

# Bilaga 4

---

Nämndernas rapporter finns tillgängliga på  
stadskansliet